



مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز سه شنبه (۳۱) اردیبهشت ماه ۱۳۴۷

۶- طرح و تصویب گزارش يك فوریتی کمیسیون

نیست مطالب :

اصلاحات ارضی و تعاون روستائی راجع به تبدیل و

تسعیر مال الاجاره زارعین مستأجر املاك مشمول
مرحله دوم اصلاحات ارضی و ارسال به مجلس سنا .

۷- طرح و تصویب گزارش يك فوریتی کمیسیون

دادگستری راجع به تشکیل سازمان بازرسی شاهنشاهی
و ابلاغ بدوكت .

۸- تقدیم يك فقره لایحه وسیله آقای معاون

وزارت دادگستری .

۹- قرائت دستور و تعیین موقع جلسه بعد -

ختم جلسه .

۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل .

۲- بیانات قبل از دستور آقایان : محمداسدی - پرفسور
غیرفرهنگند - دکتر دادفر - پردلی - خواجه نوری

۳- تصویب صورت جلسه .

۴- تقدیم يك فقره لایحه بوسیله تیمسار معاون

وزارت جنگ .

۵- طرح گزارش اصلاحات پیشنهادی هیئت

تیمسار مجلس شورای ملی درباره ای از مواد آئین

نامه داخلی مجلس و ارجاع به کمیسیون .

مجلس ساعت نه و دم دقیقه صبح برپاست آقای مهندس عبدالله ریاضی تشکیل گردید

فولادوند - اولیاء - دکتر خیراندیش - دکتر مدنی - جوادی

دکتر عدل - خانلر قراچورلو - مهندس معینی زند - دکتر غنی

شکیبا - ایلخانی پور - امامی رضوی - دکتر سعید - کاسمی

دکتر متین - ضیاء احمدی - سلیمانی - دکتر زعفرانلو - اخلاقی

دکتر اعتمادی - غلام نیاکان - محسنی - مهندس بهرامزاده

دکتر حکیم شوشتری - کلاتر هرمزی - بانو جابانی - بانو

ابتهاج سمیعی - مهرزاد - بختیار بختیارها .

۱- قرائت اسامی غائبین جلسه قبل

رئیس - اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

غائبین با اجازه آقایان :

دکتر مهدب - بوشهری - ظفر - مهندس معینی -

غائب بی اجازه - آقای :

شاهده

زودرفته با اجازه - آقای :

پردلی (یک ساعت)

غائبین مریض - آقایان :

عامری - دکتر هواکیمیان - رضازاده - توسلی
بیادری - سعید وزیری - صائب - دکتر صفائی - تیمسار
سرلشکر نکوزاد

غائبین در رای - آقایان :

پرویزی - طباطبائی (هر کدام یک رای)

۴ - بیانات قبل از دستور آقایان: محمداسدی

پرفسور مخبر فرهمند - دکتر دادفر - پردلی

خواجه نوری

رئیس - نطقهای قبل از دستور را شروع می کنیم آقای

اسدی تشریف بیاورند

محمداسدی - بنده اولین باری است که از نطق قبل از

دستور استفاده میکنم و خیلی خوشوقتم که اولین نطق قبل از

دستور من بین احساسات شما همکاران عزیز نسبت به ورزشکاران

و فوتبالیستهای قهرمان و مبارز است (صحیح است) (دکتر

صدر - فوتبالیستهای مجلس را میفرمائید یا تیم ملی را؟)

هر دو را، من هرگز آن لحظه ای را که دهها هزار هموطن عزیزم

از تمام اجتماع و دستهها سرود شاهنشاهی را با آن همه غرور

از اعماق قلب بساگ خود در استادبوم امجدی می خواندند

فراوان نسیمکم

لحظه ای که باشکوهترین پاسخ بمساعی شخص شخیص

شاهنشاه آریامهر برای پیشرفت ورزش کشور از طرف ملت

غیور و حق شناس ایرانی داده میشود

لحظه ای که این سردر کسانوزان دورترین نقاط

مرزی و ماهیگیران دور دست کرانه های جنوبی می شنیدند

و قطعاً با آن هم آهنگی میکردند

من هرگز آن همه فداکاری حیرت آمیز نامداران ورزش

ایرانی در مسابقات جام آسیائی که ناشی از ابراز عمیق ترین

احساسات حق شناسی ورزشکاران کشور به پیشگاه برترین

ورزشکار ایران شاهنشاه آریامهر میباشد از یاد نخواهم برد

صمیمانه ترین حق شناسی بدمناسبت تشویق و تائیدی

که اعلیحضرت همایونی برای پیشرفت ورزش که همواره در

طی سلطنت افتخار آمیز شاهنشاهی به ورزش و ورزشکاران

این مرز و بوم فرمودند

پیروزی های بی درنی قهرمانان ما بر همه دیگر قهرمانان

و تصاحب عنوان قهرمانی فوتبال آسیا که انصافاً استحقاق

شایستگی آنرا داشتند و بدان دست یافتند

یک ایرانی شریف و غیر تمند اگر در مقابل این پیشانی

و تأیید ورزش و ورزشکاران و نیز این همه حق شناسی ملت صاحب

فهم و ادراک و این همه فداکاری سر بزازان دلیر میدانهای ورزشی

سر تعظیم فرود نیاورد چه بکنند؟

یک بار دیگر این موضوع تأیید شد که وقتی رهبری

خرمند و دانا و توانا و علاقمند بر قلبها حکومت کند

از هیچ همه چیز بسازد و مردم دلیر و فداکار ایرانی نیز بسازد

ناشی از همه نیروهای جسمی و روحی و قلبی خود

خواهند داد

همه میدانیم که این پیروزیهای قاطع و چشم گیر

در میدانهای ورزش نیست در همه میدانها است در سیاست، در صنعت،

در تجارت، در زراعت، و در امنیت در همه این میدانها

پیروزیهای بزرگ دست یافتنیم هنوز کارکنفرانس جنوبی

که در تهران چند روز پیش با موفقیت انجام یافت تمام نشده بود

که فوتبال آسیائی آغاز شد و با موفقیت و پیروزی تیم ملی ما

خاتمه یافت. پیشرفت های متوالی و پیروزیهای بی درنی که

ناشی از اراده شاهنشاه آریامهر و وظیفه شناسی ملت دلیر

حق شناس ایرانی است (صحیح است)

فوتبالیستهای جوان و دلیر ما با همه نیروی خود

غیرت و تعصب ملی جام قهرمانی آسیا را بایشان داد

جوانمردی تصاحب کردند که بر آنان و ستایشگران آب

یعنی ملت ایران مبارک باشد (احسن)

اکنون نوبت مقامات مربوط است که به پیروی از

منویات مبارک شاهانه به بهترین وجهی که لایق این مردان

پیروزمند است از فاتحین جام تشویق بسزا بعمل آورند تا

بیت همچون بر دراز داشته باشد

از فرد فرد مبارزان و ورزشکار عزیز که برچم افتخار را

در میدان امجدیه بملت ایران هدیه کردند و

باعت و همت و غیرت ایرانی خود را به ثبوت رساندند بنام

ملتمس از طرف قاطبه مردمی که همواره در طی این

چند روز مرز و فلشان برای موفقیت ورزشکاران خود می پیچید

تکر و حق شناسی مینمایم

از دست محترم و معظم مجلس شورای ملی تقاضا

در شرفی فرمائید که پیاپی این پیروزی افتخار آمیز وارزنده

که نقد بر آغاز پیروزیهای بزرگ در میدانهای جهانی

ورزشی در آینده خواهد بود، کتیبه ای بنام فخر و افتخار

بفرودنی از طرف نمایندگان مردم که همه از جان و دل

ورزش را دوست دارند به تیم ملی پیروزمند اهدا شود تا

بعضی شوری ملی نیز بسهم خود در شادی و جشن این پیروزی

بزرگ شهشاه آریامهر و نیروی جوانان شرکت کرده

بساختند

رئیس - آقای پرفسور مخبر فرهمند تشریف بیاورید

پرفسور مخبر فرهمند - با کسب اجازه از مقام معظم

رئیس بی موقع نیست که از اقدامی که دیروز فرمودند و با

تکیه بر آقایان خواستند که در جلسه ای که برای

برگشتن قهرمانان تیم ملی فوتبال ایران تشکیل شده

حاضر بفرمایند و شخصاً تشریف فرما شدند و واقعاً این

تبرکات مورد تشویق قرار دادند بنده در سال ۱۳۱۶ که

تاریخ آن کشور بودم چنین افتخاری نصیب تیم ملی، البته

بسی که خیر، تیم دانشجویان ایرانی در فرانسه شد که

تاریخ شاهنشاه آریامهر که بلا تعهد بودند کاپی بین تیمهای

دانشجویان آماتور فرانسه در مسابقه فوتبال گذاشته شده بود

بماند از محلی که یکی از آنها آقای مهندس فرور

بود که بنده افتخار و کالت دارند ایشان هم یکی از

بسیان بود در آن موقع تیم دانشجویان ایرانی موفق شد

ببراز و بعد در آن مسابقه تصاحب کند البته بعد از

صحنه ای که دو ماه و نیم طول کشید و این بزرگترین

تاریخ بود که در آن وقت بما داده شد و واقعاً بنده شخصاً

آن را می بینم که برای هر فرد از این بازیکنان که در

تیم ملی شرکت کردند ابراز احساسات و غنا بنده و این تشویق

تا چند حد دقیق است و برای اینکه وقت آقایان را زیاد

نگیرم شرحی را که تهیه کرده ام قرائت میکنم

طبقه جوانان ایران تشنه افتخار و پیروزی است، دیروز صبح

که از منزل بیرون آمدم دیدم کوچه و خیابان تیران قیافه

روز جشن و شادمانی بخود گرفته است تمام وسائط نقلیه

چراغ های خود را بعلامت شادی روشن کرده بودند و در

قیافه همه مردم نور خوشبختی و خوشوقتی بدر بار بود

این احساسات قابل تقدیر و تقدیس است ولی در عین

حال برای ما و معاصر امور ایجاد تکلیف میکند بدان معنی

که وقتی امور مملکتی را تجزیه و تحلیل می کنیم می بینیم

همانطوریکه يك مشت از فرزندان ما با از خود گذشته گی و

کار و کوشش هر چه تماثر برای کسب افتخار با آنکه بغایات

و توجهات عالیله ذات مبارک رهبر عالیقدر این مملکت تا

اسر حد فداکاری عامل تحصیل افتخاری برای کشور میباشدند

بایستی برای آنها و برای زندگی بهتر و مرفه تر آنها هم

شب و روز آرام و قرار نداشته باشیم و بجزییات کار تمام

طبقات مملکت برسیم و در صدد بالا بردن سطح تفکر، سطح معلومات

و تهیه وسائل آن باشیم زیرا فقط اراده و زحمت و کوشش

بتهنایی آفتوز که باید و شاید نمی تواند شمر نمرا باشد و سیله هم

لازم است. بحمد الله در مملکتی زندگی می کنیم که از تمام

نعنات برخورداریم از وضع نا مساعد آب و هوای بعضی از

قسمت های مملکت که بگذریم به اندازه ای از ثروت های

زیر زمینی و منابع طبیعی برخورداریم که نسبت بسعت خاک

ایران شاید یکی از غنی ترین ممالک دنیا هستیم چندی قبل

در همین مکان مقدس ما غصه فرار مغزها را می خوردیم این

ابراز احساسات ملت ایران از زیر و جوان در اثر پیروزی تیم

ملی ما این سؤال را قابل طرح می نماید مگر آن عده از

فرزندان ما که در خارج تحصیل می کنند و مغزهاشان بعلت

استعداد و نبوغ ذاتی که دارند باعث رشک و حسد و علاقمندی

کسانی شده است که برای پیشرفت کارهای خودشان میخواهند

آنها را بهر قیمتی که شده است در اختیار بگیرند و از آن

استاده مادی بنمایند از همین ملت نیستند بجزرت می توان

گفت با معلوماتی که آنها کسب کرده اند و وضع اجتماعی که

دارند یقیناً از حد متوسط افراد این آب و خاک بالاتر نماند آنها هم

تشنه شهرت و کسب افتخارند و در تعلقشان چشمشان متوجه وطن عزیزشان میباشد و اگر خدای نخواستہ بعلی از وجود آنها نفع مملکت استفاده نشود و خارجی از وجود آنها استفاده کند باز هم در تعلقشان ایرانی شاهپوست و وطن پرست هستند و آرزوی آن را دارند که آنچه در قدرت دارند در راه اعتلای نام ایران به منصفه ظهور برسانند (صحیح است).

پس اینکه عرض کردم ما باید وسایل در اختیار هموطنان خود بگذاریم مربوط به این نوع موضوعات است. ما بجای اینکه از متخصصین خارجی استفاده کنیم با نصف آن حقوق میتوانیم از فرزندان وطن خودمان استفاده نماییم. ولی لازمه این کار اینست که دستگاهی بوجود بیاوریم که برود ببیند تحقیق کند و بیوگرافی جوانان ما را با نظم و ترتیب خاصی تهیه کند و برای کارهای مملکتی و احتیاجات آن هر نوع متخصص میخواهد از میان همانها انتخاب کند.

تماس دائم خود را با آنها قطع نکنید اگر خدای نخواستہ گرفتاری در پیشرفت کارشان با از نظر سلامتشان پیش میآید مثل یک پدمهربان به آنان رسیدگی کنید به آنها بفهمانید که شما جزئی از سرمایه کشورتان هستید و کشور ایران از وجود شما نهایت استفاده را خواهد کرد از نظر مادی هم لازم است حتی المقدور و تا آنجا که توهم تبعیض پیش نیاید آنها را کمک کرد البته آنها جوانند و احتیاجاتی دارند که بمناسبت سن و طرز فکرشان قابل قبول است باید احتیاجات آنها را برطرف کرد و بفکر صرفه جوئیهای آنی نبود این قدرت فعاله و مغزی بازدهی خواهد داشت که اصلاً با تقاضاهای مشروع و ناچیز آنها قابل قیاس نیست ولی در تمام امور عادی و کشوری و برای بهره برداری از هر قسمتی چه انسانی و چه طبیعی و غیره اول باید سرمایه گذاری کرد باید مدیریت صحیح بخرج داد باید دلسوزی کرد و آنوقت منتظر بهره برداری و نتیجه گیری شد امیدواریم در سایه امنیت و رفاهی که در مملکت ما موجود است ما بتوانیم همه روزه و همواره شاهد این نوع پیروزیها و کسب افتخارات بوده و هر کدام خود را مؤلف بدانیم که برای ترقی و تعالی مملکت عضو مؤثری باشیم (احسن).

رئیس - آقای دکتر دادفر بفرمائید.

دکتر دادفر - اگر اهمیت وقایع و حوادث را با

مقیاس توجه افکار عمومی به آن حادثه با واقعہ بنگریم بدون شک پیروزی تیم فوتبال ما یکی از مهمترین حوادث سال جاری کشور است زیرا همه مردم ایران با یک دقت و توجه خاصی این مسئله را مورد توجه قرار دادند و بررسی کردند و نتیجه گرفتند بنده امروز از دیدگاه دیگری به این حادثه نگاه میکنم اینکه ما در میدانهای ورزشی توفیق حاصل کرده ایم در عین اینکه اهمیت دارد باید این را از نظر اجتماعی و روانشناسی اجتماعی بررسی کرد و دید اثر این توفیق در روحیه ملت ما چه بود و اثر چه عواملی این توفیق بدست آمد. نمایندگان محترم کم و بیش استحضار دارند که تا چند سال قبل میگفتند که ایران با واقعی که قهرمانی صورت فردی جلوه گری میکند پیشرفت دارن اما در بازیهائی که احتیاج به همکاری جمعی و تیمی دارد عقب هستند زیرا روح همکاری و اجتماعی در ما نیست این قضایای به ده که تا چند سال قبل درباره مردم وطن ما و لاقبل ورزش ما حکمفرمایی میکرد باید بینیم که این روحیه همکاری جمعی و توفیق در امر فوتبال که نشانه بارز آن است در اثر چه عواملی بوجود آمد هیچ شکئی نیست که انقلاب بزرگ ما، انقلاب شاه و مردم، انقلاب سفید ایران اثرات خود را در تمام رشتههای اجتماعی به منصفه ظهور و بروز رسانیده و توفیق تیم ملی ما در فوتبال نشانه عمیقی از یک روح اجتماعی است که ملت ایران برانگیخته و تک فکر کردنها و تنها بمیدان رفتن را رکنار گذاشته و به مثابه تیم واحدی همانطوری که در زمینه پیشرفت صنایع و اقتصاد و کشاورزی و آباد کردن مرز و بوم خود می کوشیدیم و اندازه در میدانهای ورزشی با یک روح صمیمیت و صفا و وداد مبارزه می کنند و توفیق بدست می آورند (صحیح است) توفیق تیم فوتبال ما توفیق انقلاب سفید در ورزش ما بوده است، توفیق این حقیقت بارز است که ملت ما امروز در همه زمینها بصورت یک تیم دسته جمعی پیش میرود و همانطور که در اصول اجتماعی کشورها انقلاب سفید ایران اثر گذاشته این توفیق در میدانهای ورزشی نیز حاکی از این حقیقت بارز و حقیقت درخشان است، این قهرمانان ارزنده وطن مدت یک هفته مردم ما را با دلبره و اضطراب و نگرانی شوق و شغف و ناراحتی و ناس و در لحظات حقیقتاً حاصل فرمودند که هر خانواده ای از هر طبقه ای با هر امکانی نگران

توفیق تیم ایران بود، هیچکس نگران این مطلب نبود که بر روی دروازه بشود یا نشود، نگرانی این بود که ایران پیروز شود، این بسیار امر مهمی است، همه ملت ما پیروزی ایران را میخواست. وقتی در امجدیه به چهل هزار فریاد میزدند، ایران، ایران، از جوان تا پیر، از سرباز تا افسر، از اصناف تا تاجر، همه در میدان به یک ایران موفق و شربلند و پرآوازه مینگریستند و در بیان از عشق ایران و از عشق شاه ایران و از عشق توفیق این زمین، این مسئله است که امروز من مأموریت دارم از طرف و کیون حزب ایران نوین توفیق بزرگ قهرمانان وطن را به همه مردم وطن تبریک بگویم و عرض کنم که با این روحیه بسیار و با این روحیه ای که ما را به افتخارات باستانی جدمان بسلام واقعی قهرمانی خودمان در بین ملل جهان در فریبند و ادراک میکنند که بیندیشیم و حرکت کنیم و به پیش برویم و بخواهیم حتماً خواهیم توانست در تمام زمینها فتوحاتی را که شایسته ملت ایران است بدست آوریم و الله اول دلیل این کار این است که مملکت ما امروز پس از غلب بزرگشاه و مردم بر اثر درایت و رهبری و سروری است که این شاهنشاه و الامقام دارند و برای ما مانند آن رهبر است که مثل فروزان مدنیت، امید و شوق و عشق به ملت را فراراه ما بران داشته اند و دارند و ما دنبال این مشعل در تمام بساطها سوی ترقی و پیشرفت خواهیم رفت (احسن) من پیشتر نیز به آن جوانان قهرمانی که ملت ایران را غرق در شوق و سرور کردند و به قهرمانان ارزنده ای که باعث شدند خانوادهها را در این یک هفته چیزی جز توفیق و موفقیت نبود توجیشان نباشد و همه را متوجه خود و ارزش بزرگشان کردند و با همکاری اجتماعی باعث موفقیت در میدان فوتبال شدند از اینجا درود میفرستم و بزبان خود فوتبالستپا زبان ورزشی خود آنها بعرضشان میرسانم.

رئیس - آقای پردلی بفرمائید.

پردلی - منم مثل تمام افراد این مملکت از این توفیق تحت تأثیر قرار گرفته ام که چه جای خرفی برای من نمیگذرانند و آنچه حق مطلب بود ادا کردند اما افتخاری که

رئیس - آقای خواجه نوری بفرمائید.

خواجه نوری - امروز کلیه نمایندگان محترم

راجع به موفقیت تیم فوتبال ایران صحبت کردند و آنچه که

شایسته تجلیل بود و شایسته قدردانی بود بعرض مجلس شورای ملی رسانند بنده ضمن اینکه شخصاً و بنمایندگی از طرف فراسیون ایران نوین مراتب تشکر و قدردانی را بعرض جوانان غیور ایران میرسانم. نظر به اینکه این شادی متعلق بتمام ملت ایران است و مجلس شورای ملی هم خانه ملت ایران است خواستم از مقام معظم ریاست استدعا کنم که دعوتی از این جوانان بشود و بطور شایسته ای درخانه ملت از آنها قدردانی بشود (صحیح است) امیدوارم که این پیشنهاد مورد قبول مقام ریاست مجلس شورای ملی قرار بگیرد. بنده از این فرصت استفاده میکنم راجع به ورزش علی الاصول و مخصوصاً مقام فوتبال بین ورزشهای دیگر مفضل صحبت شد مخصوصاً دوست عزیزم آقای دکتر دادفر جنبه همکاری و همبستگی را که باید افراد عضو یک تیم داشته باشند برای اینکه موفقیت جودشانرا بمنصه ظهور برسانند صحبت کردند بنده خواستم در تکمیل این فرمایشات در توجیه تصمیم اخیری که در مجلس اتخاذ شده است که ما هم فعالیت های ورزشی دسته جمعی اشتغال داشته باشیم مطالبی بعرض برسانم البته قبلاً عده ای از نمایندگان مجلس بکار ورزش انفرادی اشتغال داشته اند و علاقه مفرضی بوزنش نشان میدادند علت اینکه ما تصمیم گرفتیم بوزنش فوتبال هم اظهار علاقه بکنیم مخصوصاً دیروز اولین بازی را در ساعت ۶ صبح عده ای از نمایندگان در میدان امجدیه حاضر شدند و عملاً به این ورزش پرداختند منظور کلی ما این است که خواستیم نشان بدهیم که بوزنش دسته جمعی و همکاری دسته جمعی تاچه اندازه علاقه داریم و ورزش فوتبال میان ورزشها بالاترین مقام را در بین رشته های ورزشی دارد و چون ما بفعالتهای دسته جمعی علاقه داریم خواستیم به این ورزش دسته جمعی هم اقدام کنیم شاید قدری این بازی از نظر ورزش سنگین بنظر بیاید و شاید برای سنهای ما قدری مشکل باشد ولی ما خیال نمایش دادن و مسابقات قهرمانی نداریم میخواهیم واقعا این روح همکاری که در مجلس جلوه میکند در جای دیگر هم که ورزش باشد این روح همکاری را نشان بدهیم و گمان میکنم این امر مورد پسند همه مردم هملکت باشد. دیگر عرضی ندارم (احسنت).

۳- تصویب صورت جلسه

رئیس - نسبت بصورت جلسه دفعه گذشته نظری نیست آقای بردلی بفرمائید.

بردلی - اشتباهات چاپی درصحنهای دفعه گذشته بنده بود که تقدیم میکنم.

رئیس - اصلاح میشود نظردیگری نیست؟ (اظهاری نشد) صورت جلسه قبل تصویب میشود.

۴- تقدیم يك فقره لایحه بوسیله تیمسار معان

وزارت جنگ

رئیس - تیمسار کاتوزیان بفرمائید.

سپهبد کاتوزیان (معاون وزارت جنگ) - بالاجره مقام ریاست در آئیننامه ساز خرید خدمت درجداران یک تاریخ هائی هست که ما درعمل به اشکال برخوردیم لاجدی است تقدیم میشود که اگر تصویب بفرمائید آن تاریخها تغییر بکنند و استدعا می این است که بکمسیونهای مربوط ارجاع بشود. رئیس - بکمسیونهای مربوط ارجاع میشود.

۵- طرح گزارش اصلاحات پیشنهادی هیأت

رئیس هیأت مجلس شورای ملی در باره ای از مواد آئیننامه

داخلی مجلس و ارجاع بکمسیون

رئیس - گزارش اصلاح قسمتی از آئیننامه داخلی مجلس مطرح است قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ساحت مقدس مجلس شورای ملی

پیرو گزارش مورخ ۲۷ فروردین ماه ۱۳۴۷ (شماره چاپ ۳۰۰) راجع به اصلاح باره ای از مواد آئین نامه داخلی مجلس شورای ملی به استحضار نمایندگان محترم میرسد: بطوریکه در گزارش مزبور تریح شده بود هیئت رئیس مجلس شورای ملی ظرف مدت دو هفته مقرر پیشنهادی نمایندگان محترم را دریافت و در جلسه مورخ ۲۴ اردیبهشت ماه ۱۳۴۷ هیئت رئیس با حضور پیشنهاد دهندگان آنها را مورد رسیدگی قرار داد و با توجه به پیشنهادهای رسیده گزارش فی

شرح جزو اصلاح و تصویب نموده و اینک گزارش آنرا برای تصویب مجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبدالله ریاضی

اصلاحات پیشنهادی در مواد ۲۰-۱۱۸-۱۱۹

ماده ۲۰ - کمیسیونهای دائمی بعد از وزارتخانه ها به عده کمیسیونهای عرایض - بودجه - برنامه - محاسبات - امور استخدام و سازمانهای اداری - رسیدگی بسؤالات - کمسیون همکاری مجلسین خواهد بود.

در ابتدای هر دوره اجلاس هیئت رئیس مجلس با در نظر گرفتن نیازت و سابقه و تمایل نمایندگان تعداد اعضائی را که در این شعبه برای هر کمیسیون لازم است انتخاب کند تعیین میشود.

هر شعبه مطابق آن تعداد با در نظر گرفتن اطلاعات و سابقه و تمایل نمایندگان اعضاء هر کمیسیون را با رأی اکثریت و در وقت و اکثریت نسبی انتخاب میکند.

برای این انتخاب حضور دو نلث اعضاء شعبه ضروری است.

عده اعضاء کمیسیونها با استنای کمیسیون عرایض و بعد از گذشتش نفر است مطابق تشخیص هیئت رئیس از بزرگترین آنها خواهد بود.

علاوه بر کمیسیونهای مذکور مجلس میتواند در موارد لزوم کمیسیونهای فوق العاده و مخصوص برای وظائف معین تشکیل دهد.

ماده ۱۱۸ - هرگاه پیشنهاد حذف نسبت بماده ۱۱۸ مشق در شوریهائی داده شود پس از اعلام وصول پیشنهاد نسبت از ماده اخذ رأی بعمل نخواهد آمد.

پیشنهاد حذف در موقع اخذ رأی نهائی مطرح و پس از توضیح پیشنهاد دهنده و اظهارات يك مخالف و يك موافق سند عده اخذ رأی بعمل خواهد آمد در صورتیکه پیشنهاد حذف در شوریهاده تصویب شده تلقی و نسبت بمجموع مواد رأی کتب خواهد شد.

ماده ۱۱۹ - هنگام اخذ رأی نسبت بماده هرگاه پیشنهاد حذف قسمتی از آن بشود پس از توضیح پیشنهاد دهنده و اظهارات يك مخالف و يك موافق نسبت به پیشنهاد

اخذ رأی بعمل خواهد آمد. در صورتیکه تصویب شود نسبت بقید ماده اخذ رأی بعمل خواهد آمد و در صورت عدم تصویب نسبت بتمام ماده رأی گرفته خواهد شد.

اصلاحات در سایر مواد

۱- تبصره دوم ماده ۶۴ بشرح زیر اصلاح میشود:

تبصره ۲- لوابیح و طرحهاییکه برای اخذ رأی

نهائی از مجلس سنا بمجلس شورای ملی عودت داده میشود در صورتیکه تغییراتی در آنها داده نشده باشد وصول آنها اعلام و اخذ رأی نسبت بآنها جزء دستور جلسه بعد قرار میگردد و هرگاه در اینگونه لوابیح و طرحها و یا در لوابیح و طرحهایی که برای تصویب بمجلس سنا فرستاده شده است تغییراتی داده شده و عودت داده باشند لوابیح و طرحهای مزبور چاپ و به کمیسیونهای مربوط ارجاع میشود که نسبت به همان تغییرات اظهار نظر نموده بمجلس گزارش دهند.

کلیه تغییرات حاصله اعم از آنکه مورد تصویب کمیسیونها قرار گرفته یا قرار نگرفته باشد باید چاپ و ضمید گزارش گردد.

۲- در بندج ماده ۷۳ اضافه شود:

« ویرانه های عمرانی چندساله کشور »

۳- جمله آخر ماده ۱۹۸ بصورت زیر اصلاح شود: برنامه دولت وقتی در دستور مجلس قرار میگیرد که لااقل بیست و چهار ساعت قبل طبع و توزیع شده باشد و پس از طرح در مجلس و مذاکرات مخالف و موافق و توضیحات دولت رأی اعتماد گرفته خواهد شد.

رئیس - آقای مهندس بهبودی بفرمائید.

دکتر مهندس ناصر بهبودی - بنده نمیدانم این چیزی که الان مطرح هست چیست چون قاعداً مطالبی باید در مجلس بیعت گذاشته بشود که خبر يك کمیسویی باشد مطابق این آئین نامه که حاکم است یا باید خبر یکی از کمیسیونهای دائمی مجلس باشد یا خبر یکی از کمیسیونهای خاصی که بنا به تجویز مجلس این کمیسیون خاص تشکیل شده باشد ولی متأسفانه آنچه که الان طبع و توزیع شده و بیعت گذاشته شده هیچ يك از اینها نیست یعنی بدون اطلاع مجلس عده ای از

همکاران ارجمند و گرامی ما دورهم جمع شده اند و بسلیقه خودشان مطلبی تهیه کرده اند و جناب آقای مهندس ارفع نایب رئیس محترم سلیقه آن آقایان را چاپ کردند و به اطلاع نمایندگان محترم مجلس شورای ملی رساندند و ضرب الاجل هم تعیین کردند و امروز هم این را چاپ کرده اند و توزیع کرده اند و به بحث گذاشته شده بنده بحث روی این مطلب را برخلاف آئین نامه داخلی مجلس شورای ملی میدانم آئین نامه ای که تمام کارهای ما در چهارچوب و کادر آن انجام میشود اگر تصور میرفت که آئین نامه داخلی تقصی دارد میبایستی به اطلاع مجلس شورای ملی برسد و اگر فرار بود کمیسیون خاصی تشکیل شده باشد میبایستی با اطلاع مجلس شورای ملی این کمیسیون خاص تشکیل میشد متأسفانه هیچ یک از این مقدمات قانونی فراهم نشده است بنا بر این من اصولاً این مطلب را قابل بحث نمیدانم این اولین ایرادی است که بنده با این نحوه کار دارم اما آنچه که اینجا گزارش شده و نظر خواسته اند عرض کنم عده ای نسته بودند دورهم و آئین نامه داخلی مجلس را تنظیم کرده بودند و در دوره های مختلف آئین نامه داخلی مجلس تصحیح شد و آخرین مرتبه هم در دوره گذشته بود همه مجلس ها و اشخاصی که روی این آئین نامه داخلی مجلس نظر داشتند اظهار نظر کرده بودند که شعب را با قرعه انتخاب کنند و لابد فلسفه ای هم برای کار خودشان داشتند شعب مجلس دو کار داشت یکی رسیدگی به اعتبار نامه ها و یکی تعیین اعضای کمیسیون ها الان اگر این اصلاحات پیشنهادی را مجلس قبول بکنند که به بحث گذاشته شود رأی بدهد چون بنده عرض کردم که فعلاً قابل طرح نیست . آنوقت حق شعبه اصلی ترین وظیفه شعبه را گرفتیم یعنی شعبه دیگر حق انتخاب اعضای کمیسیون ها را ندارد شعبه بعد از اینکه انتخاب شد و اعتبار نامه ها را تصویب کرد وظیفه اش خاتمه یافته می شود البته ممکن است که اکنون ایراد بگیرند و بگویند که خیر اینطور نیست نوشته ایم که شعبه می نشیند و اعضای کمیسیون ها را انتخاب می کنند بنده لازم میدانم آنچه چاپ شده برای استحضار خانم ها و آقایان محترم بیکار بخوانم : « در ابتدای هر دوره اجلاسیه رئیس مجلس با در نظر گرفتن اطلاعات و سابقه نمایندگان تعداد اعضای را که هر یک از شعب برای هر کمیسیون لازم است انتخاب کند تعیین مینماید» بنا بر این فرض می کنیم برای

تمام ادوار مشروطیت مقام ریاست به بی طرفی و بی نظری آقای مهندس ریاضی باشد بنا بمیل شخصی خودشان با فرض میکنم با مشاوره چند نفر از همکاران نشان تصویب می کنند که فضا از شعبه اول ۵ نفر با سوابقی که دارند به کمیسیون آب و برق بروند یا شعبه با این ۵ نفری که آقای رئیس مجلس تصور فرمودند صلاحیت رفتن به کمیسیون آب و برق را دارند رأی میدهد یا تمیهد اگر رأی داد جمله با رأی مستقیم و مخفی و محرمانه آیا جمله خنده آوری نیست ؟ (دکتر الموتی - خیر عزیز میکنم خدمتتان) آیا برای گول زدن بنده نوبت این لایحه گذاشته نشده ؟ چون قبلاً بما میگویند که این ۵ نفر هستند که صلاحیت رفتن به کمیسیون آب و برق یا دادگستری را دارند شعبه چهار دارند اگر با آنها رأی بدهید یعنی با این ۵ نفر معنی محرمانه و مخفی را آقای دکتر الموتی که فرار است مد از بنده صحبت بفرمایند به بنده بفرمایند که محرمانه و مخفی چیست ؟ آیا همینکه در شعبه نوشتند روی کاغذ و لوله کردند می شود رأی محرمانه و مخفی ؟ استدعا میکنم توضیح بفرمایند اما اگر آمدیم رئیس مجلس بیطرف و بی نظری تشخیص دادند که ناصر بیهودی بغلت سوابق تحصیلی ، سوابق کاری ؛ سوابق مجلسی استحقاق رفتن به کمیسیون آب و برق مجلس را دارد ناصر بیهودی اقلیت در برابر اکثریت چه تضمینی دارد که نظر رئیس مجلس تأمین شود و آیا این غیر از این است که با اقبال کردن حق اقلیت با این وسیله مجبور است ؟ می نشینند و میگویند که از هر شعبه ای چند نفر با نام باید باشند چگونه میخواهید اجرائش بکنید ؟ شعبه انتخابات کمیسیون های همین دوره مراجعه بفرمایند بنده لیدر محترم اکثریت و مخصوصاً از رفیق ارجمند دکتر یزدان پناه وزیر دست چپ آقای خواجه نوری که در تنظیم کمیسیون های این دوره ذی نظر بودند سؤال میکنم نگاهی به شعبه ها بکنید و نگاهی به اشخاص منتخب برای کمیسیون ها آنوقت ملاحظه می فرمائید که حق چه اشخاصی با اقبال شده البته غیر از حق اقلیت حق کسی با اقبال نشده و بهیچوجه این مسأله در انتخاب کمیسیونها در نظر گرفته نشده است (دکتر یزدان پناه - برای اینکه شعبه از طریق قرعه انتخاب میشوند) اگر اشکال کار شما این است چرا آمدید باز این را تجویز کردید شما میخواهید گناه را بگردن رئیس مجلس بی نظری بگذارید

را میگویند رئیس مجلس باید تشخیص بدهد از هر شعبه چند نفر بخواهد و بعد میگویند برای مخفی و محرمانه اگر صلاحیت و حسن تشخیص رئیس مجلس اعتراف دار پس بگردید رئیس مجلس اعضای کمیسیونها را انتخاب کند چرا بگردید رئیس مجلس برای مخفی انتخاب کنند ؟ غیر از اینکه بعد از آنی باشد رأی مخفی در دست شما لیدران اکثریت نیست این هیچ نظری نیست بنده دلیل دارم ۳۱ نفر بعنوان لیدر در مجلس هستند (فراچورلو - مردمی وجود ندارند) متأسفانه مردم وجود ندارند بعقیده شما فقط دولت وجود دارد و در دست دولت هستید ولی ما نمایندگان مردم هستیم و چه چیزی هم می نویسند و می نویسند که در تبیه مقدمات اعتصاب پس ندی حزب ایران نوین دست داشته اند این را هم نوشته اند در بنده صحبت به جز باید کشیده نشود ، عرض کردم نسبت ۳۱ نفره فراکسیون حزب مردم در مجلس هستند و در خدمتشان را همکاران ارجمند اکثریت ما مطالعه فرمایند در کمیسیونهایی که به تجویز لیدران محترم اکثریت تعیین شده این را هم بررسی بفرمائید آنوقت بدینند آیا تیس این ماده بصورتی نیست که میخواهند ریاست محترم مجلس در بیطرفی و بی نظری معروف هستند و ما ببینیم که این اشخاص احترام میگذاریم (جمعی از نمایندگان - همه احترام میگذارند) آلوده شان نکنید که آقای رئیس مجلس - بخش دادند (فراچورلو - ایشان خودشان وارد هستند) بزرگوار است جناب آقای فراچورلو شما این را مطالعه فرمائید که بنده شده که تعداد اشخاصی را آقای رئیس مجلس در صلاحیت انتخاب میکند (دکتر یزدان پناه - برای تصحیح فدای قرعه نشود) تا اینجا صحیح ولی بعد بنده در شعبه که با قرعه تعیین شده انتخاب میکند این را بنده نمی دانم در دست شما اکثریت است که اصول را تصحیح نمیکنید خیال میکنید که چه جور در صلاحیت رئیس مجلس محترم خواهد بود اگر رئیس محترم مجلس است بیاید در یک سطر تصویب میکند رئیس مجلس اعضای کمیسیونها را انتخاب خواهد کرد (دکتر یزدان پناه - محمدرولی فراچورلو - خودشان هستند) شما آمدید در پشت پرده انتخاب صالح رئیس

مجلس کلمه قرعه را گذاشتید که بعد بنام رئیس مجلس تمام کنید و این صحیح نیست و نباید مجلس شورای ملی چنین چیزی را تصویب بکند .
رئیس - آقای دکتر الموتی بفرمائید .
دکتر الموتی - بنده قبلاً فکر میکردم جناب آقای مهندس بیهودی تشریف آوردند تشکر کنند از اینکه کمیسیون نظر اقلیت را قبول کرده ولی با کمال تأسف بنده مطلع شده و خیلی معذرت میخواهم و بخواهم این عرض را بکنم که ایشان اطلاع ندارند که پیشنهادی که کمیسیون قبول کرد پیشنهاد اقلیت است جناب آقای مهندس بیهودی این به خاطر این است که امروز اگر شعب به قید قرعه انتخاب میشود هیچ معلوم نیست در شعب چه افرادی متخصیص درجه داشته هائی هستند (دکتر مهندس بیهودی - در پشت پرده ظاهر المصالح انتخاب رئیس مجلس کلمه قرعه را آورده اند) بنده تا کی سبز کنم که فرمایش جناب عالی تمام بشود (دکتر مهندس بیهودی - تا هر موقع که بخواهم صحبت کنم) پس بفرمائید بنده بروم شما بفرمائید صحبت کنید (دکتر مهندس بیهودی - شما نمیتوانید برای بنده تعیین تکلیف کنید) جناب عالی هم نمیتوانید تعیین تکلیف بفرمائید تحمل داشته باشید گوش بدهید اگر مطلبی که بنده عرض میکنم باب میل شما نبود منطقی نبود آنوقت تشریف بیاورید اینجا مطالبتان را بفرمائید چند وقت پیش جناب آقای رئیس هیئتی را تعیین فرمودند که چند ماده ای که در آئین نامه هست و اشکالاتی دارد مطالعه کنند در این مورد جناب آقای فخر طباطبائی که مورد احترام و اعتقاد همه هستند با یک شخصیت قضائی هستند از طرف فراکسیون حزب مردم در کمیسیون تشریف داشتند و از فراکسیون بان ایرانیست آقای یز بشکپور با یک شخصیت قضائی یک مرد دانشمندی هستند تشریف آوردند رفتای ما هم بودند اتفاقاً نظر اولیای این بوده که اختیار بد رئیس مجلس داده شود بنده و آقای یز بشکپور مخالفت کردیم گفتم امروز رئیس ما جناب آقای مهندس ریاضی هستند ولی شأن مجلس نیست که اختیار خود را حتی بر رئیس مجلس بدهیم . شأن مجلس این است که افراد انتخاب بشوند (صحیح است) رئیس مجلس میتواند پیشنهاد بکند که مثلاً در شعبه یک که پنج نفر متخصص در امور قضائی هست آن شعبه ۵ نفر را انتخاب کند .

در حالی که الان باید بطور مساوی در هر شعبه انتخاب بشوند
سد نفر از شعبه اول سد نفر از شعبه دوم الی آخر در يك شعبه
ممکن است ۵ نفر متخصص امور قضائی نباشد چنانچه می بیند
و با آن مواجه هستیم و با در شعب دیگر اگر رئیس مجلس
تشخیص داد که در شعبه اول ۵ نفر متخصص کشاورزی هستند
این متخصصین میتوانند انتخاب بشوند این اشکال نمیدانم
چيست از این شعبه ۵ نفر از آن شعبه دو نفر بعد قرار شد
شخصی که انتخاب می شود با در نظر گرفتن اطلاعات،
سابقه و تمایل باشد يك کسی که در يك کاری متخصص است يك کسی
تمایل دارد و بیابقیه دارد این سوابق را در نظر میگیرند
تا کمسیون بطور صحیح تشکیل بشود. کمسیونها امروز جایی
است که تمام لوايح باید در آنجا بحث شود و مخصوصا همکاران
مطبوعاتی بنده باید بدان توجه کنند امروز مجلس شورای ملی
قسمت اعظم کارهايش در کمسیونها انجام می شود لوايح را
در جلسه علنی مجلس اگر موافقت میکنیم برای اینست که بکار
کمسیون اعتقاد داریم میگوئیم شخصیت های متخصص
نشستند و تصمیم گرفته اند علت اینکه در مواد زیاد
در مجلس بحث نمی شود بخاطر این است که ما معتقدیم که
کمسیونها جدا کثرت در لوايح مطالعه میکنند و چون متخصص
هستند خوب رسیدگی میکنند (از سنجانی) - تمام در کمسیونها
رسیدگی و بحث میشود) بهمین دلیل است و اگر جناب عالی
بفرماید امروز کمسیونها معتقد هستند بحث علیجدهای است آئین نامه
موجود است ما میگوئیم چون اعضای شعبه را فرعه انتخاب میکند
اگر ده نفر قاضی رفتند يك شعبه و آن شعبه سه نفر را انتخاب
بکنند ما هفت نفر را محروم کردیم (قراچورلو) - الان همینطور
هست) بکلی جناب عالی يك راه حل دیگری بنظر من میرسد
و پیشنهاد میگردید بفرمائید به چه صورتی ممکن است
کمسیونها را تشکیل داد که این کمسیونها از روی تخصص
تشکیل بشود اگر میفرمائید رئیس مجلس بنده مخالف بنده
عرض میکنم شأن مجلس این است اعضای شعبه انتخاب شوند.
کارش جنبه انتخابی دارد جناب آقای مهندس ریاضی استاد
معظم ما هستند کمال احترام و اعتقاد را هم به ایشان داریم
ولی مقام ریاست باید بیطرف باشد و ما نمیخواهیم که هیچوقت

بسیار شود پیشنهاد حذف يك مطلب بسیار مهمی است که
بمطرح میشود زیادت محترم مجلس شورای ملی اینجا
بفرماید پیشنهاد حذف صحبت ندارد مطابق آئین نامه ما
میگوئیم آئیننامه ناقص است اگر يك وکیل پیشنهاد
کند که فلان ماده حذف بشود باید توضیح بدهد و يك
بفرماید يك مخالف هم اینجا توضیح بدهند که ما
بیمه ما گنیم ججور حذف بشود رئیس مجلس اعلام
کند که این قسمت را پیشنهاد حذف دادند آن مطرح میشود
گر مجلس رای داد که حذف بشود حذف خواهد شد اگر رای
در جی خودش خواهد ماند. حذف یکی را چه قسمتی از
این ماده است یکی را چه بخود ماده. پیشنهاد حذف درباره
در آنجا مطرح میشود چرا؟ برای اینکه آقای
بفرمودیم در کمسیون حضور داشتند بنده خوب یاد هست
در آنکه نظر ایشان بود که اگر يك وکیل پیشنهاد
کند که ماده ۳ حذف بشود و همان آن مطرح شد
مجلس رای داد ممکن است اساس لایحه
- خورد چون مواد بیمه مرتبط است
بشود نسبت به آن ماده رای گرفته نمیشود میگذارند
در آخر وقتی تمام شد رئیس مجلس اعلام میکند نسبت
به ۳ پیشنهاد حذف رسیده آن موقعی است که هم لایحه
و خواهد آمد و میدانیم چه ماده است رای میدهم اگر
بفرماید رای داده شد آن ماده حذف میشود منطقی تر بنظر ما
بسیار است که کسیکه عقل کل هستند بیانند اینجا
بفرماید که ما بهتر از این واقعا نتوانستیم پیشنهادی تهیه کنیم
پیشنهاد دیگری هست بفرمائید ما استفاده میکنیم در مورد
بزرگ مثلا لوايحی که از مجلس سنا میرسد همیشه میدانیم
در شانلای هست پیشنهاد شده که این تغییرات چاپ بشود
خوب تغییر اینکه در کمسیون تغییر میکند مجلس شورای ملی
بمطرح شد که چه تغییراتی در لایحه داده شده این بود اساس فکر
مورد در مورد آن بر نامه های چند ساله الان بر طبق این
بسیار مقدار صحبت محدود است ولی فکر کردیم محدودیت
بمطرح صحیح نیست وقتی در مورد لایحه بود که خرج
بسیار است میشود هر قدر مقدور است صحبت
کند در مورد کار بر نامه عمرانی مملکت چرا نباید نامحدود
بمطرح کرد این هم از مطالبی بود که باز اقلیت پیشنهاد کرد
فکر بر شکور پشت این تریبون گفتند آقای فرهاد پور در
مطرح میشود موافق و مخالف صحبت نکنند ما موافق

کمسیون بر نامه گفتند ما دیدیم حرف منطقی است من خیال
میکنم و با کمال صراحت عرض میکنم برای حفظ بیشتر حقوق
اقلیت باز تکرار میکنم برای حفظ بیشتر حقوق اقلیت
این لایحه تنظیم شد نظر نمایندگان اقلیت بطرز بارزی در این
مواد هست ماسعی کردیم بیش از پیش سعی کنیم رعایت آزادی
فکر، رعایت انتخاب کمسیونهای مجلس و رعایت اصولیکه
کمسیونها بر اساس صحیح تشکیل بشود این پیشنهادات را تقدیم
کردیم حالا اگر میفرمائید درست نیست و غلط است و اشتباه
کردیم شما راه حل بهتری ارائه بفرمائید خیلی متشکرم
خواهیم شد. (احسنت).

رئیس - آقای فرهاد پور بفرمائید.

فرهاد پور - با اجازه همکاران محترم بنظر
بنده شکی نیست که این اصلاحات در قسمت رفع نواقص
آئین نامه ای بوده است که در گذشته مورد عمل بوده است و نتیجتاً
موجبات عدم رضایتی را فراهم میکرده است. بحث ما در کلیه
مواد این طرح نیست بلکه صرفاً در ماده ۲۰ و قسمت اول است
آنچه در اینجا نوشته شده جناب آقای دکتر الموتی فرمایش
شمارا تصدیق میکنم بظاهر حفظ حقوق اقلیت است اما حفظ
حقوق اقلیت با کلمه و عبارت نمیتواند باشد حافظ حقوق اقلیت
عمل اکثریت است (صحیح است) شما بطرز انتخاب در شعب
توجه فرمودید یا خیر؟ در آئین نامه نوشته است «بدای مخفی»
بنده در تمام عمر هیچ رأیی علنی تر از این ندیدم که وقتی به
منطق جناب آقای خواجه نوری که در مجلس فرمودند عدد
حکومت میکند يك عضوی از فراکسیون اکثریت با میشود
میگوید حسن، تقی، نقی. اگر در کمسیونها سوء انتخاب
شده اگر بقول شما کمسیونها بر اساس تخصص و استعداد و
معلومات تعیین نشده گناهی به گردن شماست در شعب نشستید
نمایند حزب اکثریت بلند در مقابل من عضو وزارت دارائی
گفت حسن، تقی، نقی بالاخره مجبور شدم برئیس شعبه
نوشتم قربان من الزاماً بائستی در يك کمسیون عضو باشم هر جا
جای خالی داشتید برای بنده تعیین کنید و از شعبه رفتن بیرون
هر وقت منطق اکثریت از حکومت عدل بدیه حکومت مصلحت
بحکومت منطق، بحکومت صلاح مملکت تبدیل شد اصولاً
نیازی به این اصلاح نبود (رضوی) - پس فاتحه دموکراسی
خوانده شده) بنده این اصلاح را تا آنجا که مربوط بنظر مقام

ریاست مجلس شورای ملی است صدورصد تأیید میکنم ولی صورتی در زیر دارد آنچه در بالابستی باوضع گذشته اگر بر حسب اتفاق یکی از آنها که در اقلیت خیلی کوچکی هستیم در شعبه داوطلب عضویت کمیسیونی بودیم و اتفاقاً در آن شعبه اکثریت مطلق داوطلب زیادی نبود شانس این را داشتیم که بر حسب این وضع و موقعیت به آن کمیسیونی که مورد علاقه ما هست برویم ولی وقتی بدان کیفیت است فرض بفرمائید در يك کمیسیونی میگویند ۵ نفر بروند به دارائی بعد هم يك عضو اکثریت بنام نظر حزب اعلام میکند که کاندیدای ما این ۵ نفر هستند به این دیگر برای نمیگویند برادران عزیز میدانید که درست هم بهمین نسبت که در مجلس اکثریت مطلق با آقایان و خانمهای اکثریت است در شعب هم اکثریت با خانمها و آقایان اکثریت است وقتی در حزب تصمیم میگیرند در اینجا پیاده میکنند... (دکتر المونی - راه چاره اش چیست؟) راه چاره جناب آقای دکتر المونی این است که در حزب به مصلحت تصمیم بگیرند نه برعایت تعصبات حزبی و تأمین تمایلات هم مسلکنا.

رئیس - آقای دکتر دادفر بفرمائید.

دکتر دادفر -

از نظر ترتیب اهمیت قوانین در امور پارلمانی علی التحقیق بعد از قانون اساسی مهمترین قانونیکه مورد توجه و عنايت مجلس است آئين نامه داخلی است (صحیح است) و بهمین دلیل است که بعضی از اصول اساسی مربوط به اصل مشروطیت و حکومت دموکراسی عوض قانون اساسی از جمله اصل مصونیت نمایندگان در آئين نامه پیش بینی شده و لذا تغییر و تبدیل آئين نامه که امس آئين نامه است ولی یکی از قوانین اساسی کشور است باید دارای همان شرایط و مقدماتی باشد که لاقال سایر قوانین دارد. بنده اسرار آقای مهندس بیبودی را بر عدم رعایت مقررات قانونی در این گزارش صدور صد تأیید میکنم (احسن) بدلیل اینکه این گزارش از کدام کمیسیون آمده؟ به امضای که آمده؟ وقتی در اینجا میگویند قانونی تصویب میشود این قانون است وقتی تصویب شد جزء آئين نامه میشود این آئين نامه الزاماً باید از طرف مجلس سنا لاقال بطور غیر مستقیم مورد رعایت قرار بگیرد بنده میخواستم تدوین کنندگان این آئين نامه را به مقدمه این

پیش آن باشد ولو تصویب شود قانون نیست (احسن).

رئیس - آقای خواجه نوری بفرمائید.

خواجه نوری -

جریان مذاکرات راجع باین مواد است که پیشنهاد شده است بخوبی نشان میدهد که در این کمیسیون وجهه تعصب حزبی در میان است و نه حتی فراقیون حزب ایران نوین در این کار مقدم بوده، بلکه در خلال جریان که ما در دوره ۲۱ بدست آوردیم، در دوره ۲۰ هم خود آقایان شاهد و ناظر بودند که چند مشکل اساسی در کار بود این مشکلات را آقای دکتر المونی شرح و تفصیل عرض رساندند و اگر گله‌هایی هم از آنجا که در کمیسیونها شده است و جناب آقای فرهادپور بیان فرمودند ناشی از همان نقصی بود که در آئين نامه موجود است نظر مثال عرض میکنم که در يك کمیسیون تمام تر این روش سابقی که در مجلس شورای ملی تشریف دارند تشریح بر حسب فرقه در يك شعبه قرار گرفتند و ما برای کمیسیون عدم علاقه مند بودیم که حداقل افسران بازنشستهای که آن در مجلس تشریف دارند در کمیسیون نظام باشند در بحث شخصی خودشان اظهار نظر میکنند و رأی بدهند ولی سبباً هم این را عمل نکنیم و ناچار فقط سه نفرشان را انتخاب کردیم (دکتر بیبودی - این علاقه برای این بود که آقایان تشریح مشکل اغلب اوقات در مورد فئات و وکلای دادگستری و قوین مهندسی و سایر آقایان و پزشکان و سایر اشخاص تخصصی بشود ما يك بحث مهم واقف هستیم و بیرونی در این مطلب نمیکنیم که کار اساسی مجلس شورای ملی را ما در کمیسیونها انجام بدهیم کمیسیونها جایی است که در این مجلس دور از عوامفریبی، دور از سروصدا است که در کمیسیون متعصبین راکد در مجلس هم نیستند از هر کجای مسک دعوت نکنیم و بیایند با ما مشورت کنند و در اظهار نظر و توجیه لایح با ما همکاری نکنند و این کاری است که در گذشته در قانونگذاری در مملکت ما در این دوره هم به هیچ وجه کار تخصصی و فنی در مجلس نبوده است که در مشورت از باب فن حتی خارج از مجلس ما دعوت نمیکنیم و با آنها مشورت نکرده باشیم (صحیح است) و در این فکر هم بود که کمیسیونها بیشتر جنبه تخصصی

و فنی داشته باشند گفتیم خودمان راکت بسته تحویل فرقه کشی ندهیم کاری نکنیم که رئیس مجلس پس از اینکه فرقه کشی شد پس از اینکه اعضای شعب تعیین شد ببیند در هر شعبه چند نفر افراد متخصص هستند با توجه به این مطلب که در هر شعبه چند نفر افراد متخصص هستند به تناسب تعداد افرادی که در آن شعبه هستند اختیار به آن شعبه بدهد که از بین خودشان یک عددی را انتخاب بکنند برای اینکه کمیسیون تکمیل و مطابق آئين نامه تشکیل بشود و وظیفه قانونگذاری خودش را انجام بدهد اینکه اصل مطلب بود همانطوریکه جناب آقای رئیس مجلس معتقد هستند که باید در اینجا صحبت بشود و آئين نامه مجلس اصلاح بشود من هم بعنوان لیدر اکثریت این اعتقاد را دارم که در مورد اخذ رأی نسبت به حذف، بارها خود آقایان ملاحظه فرمودند که حتی هنگام اعلام رأی توسط رئیس مجلس اغلب اوقات هم اقلیت و هم اکثریت دچار اشتباه میشدند و نظر رئیس مجلس را درست درک نمیکردند بواسطه پیچیده بودن مقررات آئين نامه و رفع این اشکال هم بوسیله همین اصلاح میراست بنابراین اگر اصلاحی میشود برای بهبود وضع قانونگذاری و بهبود وضع مجلس شورای ملی است و تنظیم امور قانونگذاری داخل مجلس و اما جگونگی و بقول قانون نویسها، پرسودر این امر چگونه انجام شده؟ من فکر نمیکنم که رویه‌ای که جناب آقای رئیس مجلس اتخاذ فرمودند برخلاف دموکراسی باشد جناب آقای رئیس مجلس کمیسیونی تشکیل دادند و دعوت کردند از اکثریت و دو حزب اقلیت که در مجلس حضور دارند و سعی کردند اشخاصی که از لحاظ حقوقی اطلاعاتی دارند مخصوصاً از اقلیت دعوت بکنند این کمیسیون تشکیل شد گزارش را تنظیم کرد که با امضای رئیس مجلس منتشر شد اعضای رئیس مجلس به عقیده من اعضای هموکلائی مجلس است و وقتی که يك گزارشی را رئیس امضاء میکند و برای اظهار نظر برای تمام نمایندگان مجلس میفرستد و مارادعوت میکند که ظرف ۱۵ روز هر نظری داریم به کمیسیون اعلام کنیم مثل این است که تمام مجلس را در تجدید نظر در آئين نامه به همکاری دعوت کرده است و اظهار نظر تمام نمایندگان مجلس را استعلام فرمودند من فکر میکنم که این عملی که رئیس مجلس کرده است دموکراتیک ترین طریق عمل بوده است یعنی

تمام افراد نمایندگان مجلس شورای ملی را در اینک شریک و سهیم کردند و فرصت دادند که همه اظهار نظر بکنیم و اگر کسی در ظرف این ۱۵ روز اعلام نظر نکرده است یا با این نظرات موافق بوده است و یا خدای نکرده اگر موافق هم نبوده است کوتاهی کرده است و اظهار نظر نکرده است بنابراین اگر کسی با شدت و علاقه خاصی نسبت به این موضوع علاقه داشت میتواند اظهار نظر بکند و چه بسا اظهار نظر آن شخص مورد رسیدگی قرار میگرفت و شاید هم اعمال میشد با این تفصیل باز هم ورود بحث این مطلب بستگی برای مجلس دارد و مسلماً جناب آقای رئیس مجلس این مطلب را برای مجلس میگذارند اگر مجلس رأی داد که وارد رسیدگی در این مطلب بشوم بنابر این قانوناً میتوانیم به این امر رسیدگی کنیم اگر مجلس رضایت نداد و رأی منفی داد که آنوقت تصمیم دیگری مقام ریاست اتخاذ میکند پس اگر اکثریت مجلس رأی به امری بدهد و رأی بدهد که من میخواهم یک موضوعی رسیدگی بکنم این امر تصویب شده است و قانونی است نسبت بخود مدلول مطالب هم همینطور که عرض کردم عین صلاح است و خیالی میکنم خود آقای فرهاد پور هم تشریف آوردند و تأیید فرمودند و لیکن راجع برقرار و رویه اکثریت هم یک ایرادی گرفتند و گفتند که حکومت عدد نباید در رژیم دموکراسی اجرا بشود بنده یک سؤال دارم و آن اینست که اگر حکومت عدد نباشد و رأی نباشد حکومت بچه منوال ممکن است در یک رژیم اعمال بشود اما در ضمن هم عرض می‌کنم که ما مثل همین مورد در تمام موارد ... (راهمند جناب خواهه نوری اگر عدد واقعی بود که وضع غیر از این بود) آنهم بستگی دارد به رأی ملت باید ملت رأی بدهد تا معلوم کند که اکثریت متعلق به کیست و نماینده ملت چه کسانی است (احسن) امیدوارم همانطوریکه جنابعالی نسبت به انتخاب شدن خودتان ایمان دارید که خوب انتخاب شده‌اید اجازه بفرمائید ماهم اعتقاد داشته باشیم که صحیح انتخاب شدیم (خنده نمایندگان) ولیکن در عمل میتوانیم یک مطلبی را بشهادت بطلبیم و آن این است که یک فراکسیون اقلیت پنج نفری از زبان ایرانست‌ها که هر کدام از این آقایان متناسب تخصصی که داشتند وقتی بما مراجعه فرمودند تا آنجائی که امکان داشت من نمیگویم که من حق

یکم یعنی نسبت کرد دیگری شروع میکنیم ولی اگر فرمودند مطرح بکنیم آنوقت راجع به اصلاحاتی که نمایندگان ممکن است در نظر داشته باشند در اصل مواد و پیشنهاد نشان رأی بگیریم بنابر این اول رأی میگیریم به اینکه اصلاحات آتی در این جلسه مطرح بشود خواهش میکنم خانمها و آقایانکه موافقت فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. (خواجہ نوری - همه رأی دادند اقلیت هم رأی داد) حالا که پیشنهادی راجع به اصلاح هر قسمتی که آقایان داشته باشند به آن پیشنهاد هم رأی میگیریم.

دکتر مهندس بهبودی - این گزارش دو شوری است - یک شوری است؟ چون طبق آئیننامه داخلی آئیننامه که فعلاً حاکم است گزارشها یا یک شوری یا دو شوری است. رئیس - اگر نظر جنابعالی باشد این دو شوری تلقی شد برای اینکه در دفعه اول گزارش آن بمجلس داده شد و الان برای دفعه دوم است که گزارش تقدیم شده است.

دکتر مهندس بهبودی - در مجلس مطرح نفرمودید چه شد و توزیع نشد.

رئیس - گزارش در مجلس خوانده شد و تقاضا شد آقایان فرشان را در ظرف ۱۵ روز بدهند و این شور دوم است.

دکتر مهندس بهبودی - گزارش به اطلاع مجلس رسید اگر چه بحث گذشته بودید یک شوری تلقی میشد ولی صرفاً در مجلس خوانده شد.

رئیس - دفعه گذشته خواهش کردم از تمام همکاران فرظری داشته باشند ظرف ۱۵ روز بعنوان بین الشورین به هیئت رئیسه اخبار بفرمایند حالا نظری نسبت به گزارش است؟ (انتزاعی نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

پیشنهاد میکنم سطر اول صفحه سوم مربوط به ماده ۱۱۸ شرح زیر اصلاح شود: پس از توضیح پیشنهاد دهنده و تشریح یک مخالف و یک موافق نسبت به پیشنهاد اخذ رأی عمل خواهد آمد ... الی آخر. دکتر دادفر

رئیس - آقای دکتر دادفر بفرمائید.

نمایندگان - در جلسه نهمینند.

رئیس - پیشنهاد بعدی قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد می نماید:

۱ - ماده ۱۱۸ حذف گردد.

۲ - ماده ۱۱۹ بشرح زیر اصلاح گردد.

هنگام اخذ رأی نسبت بماده هر گاه پیشنهاد حذف تمام یا قسمتی از آن بشود پس از توضیح پیشنهاد دهنده و اظهارات یک مخالف و یک موافق نسبت به پیشنهاد اخذ رأی بعمل خواهد آمد در صورتیکه پیشنهاد حذف نسبت به قسمتی از ماده باشد و تصویب شود نسبت به بقیه ماده اخذ رأی بعمل خواهد آمد و در صورت عدم تصویب پیشنهاد حذف نسبت بماده رأی گرفته خواهد شد.

رئیس - آقای پزشکپور بفرمائید.

پزشکپور - من با اجازه مقام محترم ریاست و همکاران گرامی ابتدا نسبت به دو نکته بطور مختصر اشاره ای میکنم و بعد به این پیشنهاد می پردازم نکته اول موضوع تعیین کمیسیونها بنحوی است که در این پیشنهاد مذکور افتاده است که دوست عزیز آقای دکتر المونی توضیح دادند و خود من این پیشنهاد را به اتفاق آقای دکتر المونی مطرح کردم و علت واکنیزه این بود که واقعاً دوستان ما روی اکثریت شاید یک راهی پیدا بشود از نظر اینکه موقعیت اقلیت هم حفظ بشود و این پیشنهاد در این مسیر و به این کیفیت مطرح شد و گذشته از اینکه واقعاً فکر کردم از کمیسیونها آنطور که باید و شاید و مورد نیاز است استفاده نمیشود و انتخاب افراد در کمیسیونها و در شعب بصورت قرعه هست و در نتیجه اشکالاتی هست که غالباً با آن مواجه هستیم پس به این نتیجه رسیدیم که یک مقام بالاتری را که مقام ریاست مجلس شورای ملی است در نظر بگیریم که با تعیین یک ضوابطی که در آئین نامه قید میشود این ضوابط تعیین شده که عبارت است از تحصیلات و سابقه کار نمایندگان در کمیسیونها و نماینده این ضوابط را مقام ریاست مجلس شورای ملی در نظر می‌گیرد و در واقع معلوم میشود که در هر شعبه ای چه تعداد از اشخاص متخصص میباشند و این در نظر گرفته میشود برای هر شعبه که چه تعداد افرادی را میتوان در واقع معرفی کنند

البته در نکته دوم باید رأی افراد دخیل در اعضای شعبه باشد و این را دیگر ما بیوجه منطبق با روح کار مجلس شورای ملی ندیدیم که انتخاب افراد در کمیسیونها در اختیار ریاست مجلس شورای ملی قرار بگیرد نکته دوم که جناب آقای خواجه نوری اشاره فرمودند و آن مراجعه ما بود بدانشان و مذاکره با ایشان آقای دکتر بزدان پناه در مورد معرفی دوستان برای کمیسیونها بدین سبب بود و بدین سبب است که نماینده بان ایرانیست همیشه خواستار وادامطلب ایفای وظیفه و کارشان در مجلس شورای ملی بودند و همیشه ما نظر بر این داشتیم که از تخصص هائی که داریم واقعا در راه تنقیح قوانین و بررسی لوایح و در راه ایفای وظائف پارلمانی خودمان بنحو احسن بتوانیم استفاده کنیم و آن وظیفه آئی را که در راه مملکت و شاهنشاهی و مجلس شورای ملی داریم انجام بدهیم شاید بدین کیفیت بود بدین است که برای اکثریت بود اکثریت عددی با اکثریت است بنا بر این این را بهترین راه دانستیم مطمئنا در آینده هم اگر لازم باشد به این نحو استفاده خواهیم کرد که به این اکثریت که بهر حال اکثریت عددی را دارند بگوئیم ما یک چنین اشکالاتی را داریم و میخواهیم در این مراحل و در این کمیسیونها خدمات ملی خودمان را انجام بدهیم بنا بر این آقایان هم مخالفت نفرمائید هماهنگی نفرمائید که در این مورد هم واقعا تاحدی که ملاحظه میفرمائید دوستان بان ایرانیست در کمیسیونهای مختلف شعب همگی شاهد و ناظر هستید که بطور دقیق و فعالانه وظائف خودشان را انجام میدهند اما در خصوص ماده ۱۱۸ و ۱۱۹ در کمیسیون مورد بحث و بررسی قرار گرفت بطور کلی مسئله اساسی این است یعنی پیشنهادی که من اینجا عرض کردم و این پیشنهاد در پیشگاه مجلس شورای ملی مطرح میکنم که هر نوع پیشنهاد حذف نسبت بماده چه نسبت بقسمتی از ماده باشد و چه نسبت بتامای ماده باشد باید هنگامیکه همان ماده مطرح میشود مورد بحث و بررسی قرار بگیرد به چند دلیل ما استفاده از تمام مفهوم مخالف و مسائلی که آقای دکتر الموتی بیان فرمودند کسانی که این آئین نامه را وضع کردند با استدلالی که در کمیسیون میشد یا استدلالی که در همین جا آقای دکتر الموتی فرمودند به این کیفیت است که اگر به پیشنهاد حذف یک ماده رأی گرفته شود و آن پیشنهاد پذیرفته شود تمامی

رشته های لایحه بهم میخورد و اتفاقا بهمین دلیل است که عرض میکنم که درست در موقعیکه همان ماده مطرح میشود باید به پیشنهاد حذف رسیدگی بشود زیرا اگر سوای این نباشد کمیسیون شورای ملی بموادى که توالی و پیوستگی با ماده ای که پیشنهاد حذفش شده است رأی میدهد و در نتیجه بدین است که مجلس شورای ملی در پایان دیگر به پیشنهاد حذف آن ماده نمیتواند توجه کند این نکته بسیار اساسی است یعنی به این کیفیت که الان در آئین نامه پیش بینی شده است الان پیشنهاد حذف تمامی ماده را با رأی مخالف مجلس رد کردیم زیرا مجلس شورای ملی یک ماده ای را میگذارد که فرض فرمائید ماده ۵ را پیشنهاد حذف شده است این ماده در ارتباط دقیق با دیگر مواد دارد ما میگوئیم نسبت بماده ۵ در پایان رسیدگی بشود و رأی گرفته شود مجلس شورای ملی به نسبت بمواد دیگر اظهار نظر میکند ماده ۲ را تصویب میکند ماده ۷۰۶ را تصویب میکند ماده ۱ را تصویب میکند و ماده ۱ که ارتباط قطعی با این مواد دارد میماند برای آخر ما میگوئیم مجلس شورای ملی حالا اظهار نظر نسبت بماده ۵ بکند همکاران گرامی غنایت میفرمایند که در این مورد رأی مجلس شورای ملی مشخص است یعنی جزری مخالف نسبت به پیشنهاد حذف چیزی نیست (صحیح است) این مسئله بسیار اساسی است که در نتیجه امر بررسی مجلس شورای ملی امر بررسی قوه مقننه نسبت به لوایح را در اشکال می کند حال اگر چنانچه این ماده ای که پیشنهاد حذف شده است در آن حد از اهمیت باشد که استخوان بندی لایحه را متزلزل میکند چه ایرادی دارد لابد آنچه که پیشنهاد حذف شده آن درجه از اهمیت را داشته آن درجه از اعتبار را داشته که دیگر موادی را که با آن توالی داشته است مختل می کند در یک چنین موردی است که بطور قطع اگر مجلس شورای ملی مواجه با این وضع بشود لایحه را مجدداً بر میگرددند کمیسیون و این از مواردی است که هم ریاست مجلس شورای ملی و هم نمایندگان مجلس شورای ملی به کیفیت که در لایحه پیش بینی شده است این اختیار را دارد ولی اگر سوای این را عمل نکنیم همکاران گرامی ما آمده ایم به این کیفیت است یکی از اختیارات مجلس و نمایندگان مجلس شورای ملی در تاز بود این آئین نامه پیچیده ایم یعنی من آنوقت اظهار

رئیس که هر ماده ای که پیشنهاد حذفش شود دیگر منطقی نیست که بنام در مجلس شورای ملی مورد بحث قرار بگیرد زیرا که مقتضای داشته باشیم به اینکه ماده ای که پیشنهاد حذفش شده است چون نوع پیوستگی با مواد دیگر دارد بهتر است که در بیان به آن رسیدگی بشود چطور ممکن است دیگر آئین فکر کنیم مجلس شورای ملی که نسبت به مواد دیگر رأی داده آن پیشنهاد حذف را اگر هم منطقی باشد نتواند آن رسیدگی کند به این دلایل است که در کمیسیون این مسئله مطرح شد و جایکه بخاطر هم است آقای دکتر الموتی در این نظر همگی داشتند که پیشنهاد حذف چه پیشنهاد جزئی باشد چه پیشنهاد حذف تمامی ماده باشد در همان موقع مطرح شود رسیدگی بشود و رأی مجلس گذاشته شود که ماده مربوط به لایحه مطرح بشود و دیگر نگذاریم برای آخر کار بررسی را به هنگام خودش بعمل آوریم.

رئیس - بنظر بنده یک اشکال پیدا می کند که اگر نمایندگان به حذف این ماده رأی دادند و بعد مورد رسیدگی بجهت را فرستیم به کمیسیون و کمیسیون ناچار دو مرتبه به این ماده را تصویب بکنند چیزی را که مجلس رأی به حذفش داده است دیگر نمیشود رأی مثبت داد این کار مشکل است و در حال مجلس است (صحیح است).

پزشکپور - در این خصوص مجلس شورای ملی در همان صحنه این مسئله رسیدگی میکند و بهر حال این هم نمیتواند از نظر فانونگذاری و منطقی در این تمی بین این ماده ای که در اینجا گذاشته ایم در واقع این است که پیشنهاد حذف نسبت به این ماده پذیرفته نیست این نتیجه را خواهد داد مسلماً ممکن است مجلس به این ماده ای که پیشنهاد حذفی شده بعد به تمامی آنچه رأی داد یعنی رأی مجلس مشخص شده است علی ایحال آنچه بدین مطالب که ماده ۱۱۸ چون مربوط به تعیین تکلیف است پیشنهاد حذف در مورد تمامی ماده بود و مورد نداشت پیشنهاد حذفش تقدیم شده است در مورد ماده ۱۱۹ پیشنهادی تسلیم شده است لذا باید شود هنگام اخذ رأی نسبت به ماده هر که پیشنهاد حذف تمام یا قسمتی از آن شود پس از توضیح پیشنهاد دهنده مورد رسیدگی و بررسی قرار خواهد گرفت این نکته استند میکنم همکاران عزیز بدین مسئله توجه فرمایند و بدین پیشنهاد موافقت فرمایند.

رئیس - آقای خواجه نوری فرمائید.

خواجه نوری - پیشنهاد جناب آقای پزشکپور باندازه ای قابل بحث است که له و علیه این مطلب باید رسیدگی بشود و همچنین پیشنهادهای دیگری که مطرح میشود. به این جهت بنده می خواستم از جناب آقای رئیس استدعا کنم موافقت فرمائید کلیه پیشنهادها قرائت بشود و بهمان کمیسویی که در بررسی اول فرمودند تشکیل شود ارجاع بشود و در ظرف یک هفته دو هفته هر وقت کمیسیون گزارش خودش را داد در جلسه دیگری مطرح بشود و رأی بدهیم بدین ترتیب ماکار محکم تری کرده ایم و آئین نامه را بطور بهتری انجام داده ایم چون یک امر مهمی است بنده از جناب آقای رئیس استدعا دارم که با این کیفیت موافقت فرمایند.

رئیس - بنده بسیار حسن استقبال میکنم چون واقعا آئین نامه داخلی مجلس شورای ملی است و هر اندازه صحیح تری نقص تر تهیه شده باشد بهتر است و بعدها بد اشکال بزن خواهیم خورد. آقای شیخ الاسلامی فرمائید.

شیخ الاسلامی - بنده میخواهم عرض کنم اگر بنظر کمیسیون در سایر مواد آئین نامه هم ابهامی دارد ...

رئیس - اجازه فرمائید همین موادی که مطرح است رسیدگی بشود و الا اگر بخواهیم وارد تمام مواد آئین نامه بشویم یکسال و دو سال بیشتر طول می کشد اجازه فرمائید اشکالاتی را که در عمل دیده ایم رفع کنیم بقیه برای بعد. خانمها و آقایان هر پیشنهادی دارند راجع به این مواد در عرض دو هفته مرحمت فرمایند در کمیسیون بحث بشود و آنچه که تنقیح شد برای رأی نهائی بمجلس تقدیم بشود خانمها و آقایانیکه با این پیشنهاد موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد.

۶- طرح و تصویب گزارش کمیسیون اصلاحات ارضی و تعاون روستائی راجع بتبديل و تسعير مال الاجارة زارعین مستأجر املاك مشمول مرحله دوم اصلاحات ارضی و ارسال بمجلس سنا

رئیس - گزارش يك فوریتی راجع بتبديل و تسعير مال الاجارة زارعین مستأجر املاك مشمول مرحله دوم اصلاحات ارضی مطرح است قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون اصلاحات ارضی و تعاون روستائی

بمجلس شورای ملی

کمیسیون اصلاحات ارضی و تعاون روستائی در جلسه چهارشنبه ۲۴/۲/۴۷ با حضور آقای دکتر ولیان وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستائی لایحه شماره ۱۲۳۶۰ - ۴۷/۲/۱۹ دولت راجع به تبدیل و تسعیر مال الاجاره زارعین مستأجر املاک مشمول مرحله دوم اصلاحات ارضی را که يك فوریت آن در جلسه علنی پنجشنبه ۱۹/۲/۴۷ تصویب مجلس شورای ملی رسیده بود مورد رسیدگی قرار داد و با اصلاح تصویب کرد. اینک گزارش آن شرح زیر تقدیم مجلس شورای ملی میگردد:

ماده واحده - زارعین مستأجر املاک مشمول مرحله دوم اصلاحات ارضی که برابر قوانین و مقررات اصلاحات ارضی نسق زراعتی خود را اجاره کرده اند میتوانند مال الاجاره سالانه را بجز اینکه در اسناد اجاره تنظیمی (اعم از اینکه سند در دفاتر اسناد رسمی یا بر اساس تبصره ۲ ماده يك آئین نامه اصلاحات ارضی مصوب کمیسیون خاص مشترك مجلسین تنظیم شده باشد) نقدی تعیین شده است بصورت جنس از غلات و حبوبات ملك مورد اجاره جنس برداشت محصول در محل و طبق شرایط مندرج در اسناد بپردازند.

برای تسعیر میزان نقدی مال الاجاره جنس در هر سال وزارت تولیدات کشاورزی و مواد مصرفی نرخ محصولات فوق الذکر را قبل از برداشت تعیین و پس از تأیید هیئت وزیران آگهی خواهد کرد.

تبصره ۱ - در مناطقی که وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی هر سال اعلام مینماید زارعین مشمول این قانون مکلفند مال الاجاره خود را بصورت جنس پرداخت نمایند. در این مورد اقدام لازم بر اساس مفاد ماده دوم قانون مواد الحاقی به آئین نامه اصلاحات ارضی مصوب سوم مرداد ماه ۱۳۴۳ کمیسیون خاص مشترك مجلسین انجام خواهد شد.

تبصره ۲ - زارعین میتوانند بر اساس مقررات زیر

بنی شده در این قانون بدهی خود را بدولت از بابت قبضه املاکی که در اجرای قوانین و مقررات اصلاحات ارضی بآنها فروخته شده است بجنس پرداخت نمایند.

مخبر کمیسیون اصلاحات ارضی و تعاون روستائی
- مهندس اسدی سمیع

گزارش از کمیسیون دادگستری بمجلس شورای ملی

کمیسیون دادگستری در جلسه پنجشنبه ۲۶/۲/۴۷ حضور آقایان بز تو معاون وزارت دادگستری و ممتاز معاون وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی لایحه دولت راجع به تبدیل و تسعیر مال الاجاره زارعین املاک مشمول مرحله دوم اصلاحات ارضی را که يك فوریت آن در جلسه علنی پنجشنبه ۱۹/۲/۴۷ تصویب مجلس شورای ملی رسیده بود بررسی و اصلاحی که بعداً مورد تأیید کمیسیون اصلاحات ارضی و تعاون روستائی واقع گردید تصویب کرد.

اینک گزارش آن تقدیم مجلس شورای ملی میگردد.
مخبر کمیسیون دادگستری - دکتر مین

گزارش از کمیسیون تولیدات کشاورزی و مواد مصرفی
بمجلس شورای ملی

کمیسیون تولیدات کشاورزی و مواد مصرفی در جلسه پنجشنبه ۲۶/۲/۴۷ با حضور آقای ممتاز معاون وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی لایحه دولت راجع به تبدیل و تسعیر مال الاجاره زارعین مستأجر املاک مشمول مرحله دوم اصلاحات ارضی را که يك فوریت آن در جلسه علنی پنجشنبه ۱۹/۲/۴۷ مجلس شورای ملی تصویب رسیده بود رسیدگی و مصوبه کمیسیون اصلاحات ارضی و تعاون روستائی را تأیید و تصویب کرد. اینک گزارش آن تقدیم مجلس شورای ملی میگردد.

کشاورزی و مواد مصرفی - بختیار
رئیس - کلیات لایحه مطرح است آقای پزشک
بفرمائید.

پژنیگور - همکاران گرامی این لایحه و این ماده واحده ای که در پیشگاه مجلس محترم شورای ملی مطرح است گذشت از آنکه برخی از مشکلاتی را که وزارت اصلاحات ارضی و روستائیان با آن مشکلات دست بگریبان هستند در قید و بندهای راه بسیار روشن و بدعت بسیار جالب و قابل تماشای را برای حل مشکلات عنده روستائیان، کشاورزان و کشتکاران ماکسهای متمادی با آن دست بگریبان هستند نشان میدهد و این راه روشن عبارت از این است که روستائین و کشتکاران را از قید و بند مقررات بدهی مطلق و برون پرداخت بدهی با توجه رهایی بیخشم و در واقع موقعی که هم آنها بدون خودشان را بپردازند که بامحصولی داشته اند باینکه بتوانند محصولشان را در بازار عرضه کنند و بفروش بدهند (منتهی است) مسلماً همکاران گرامی هر يك در مناطق مختلف گرفتاریهای بیش از حد روستائیان و حتی باغداران و کشاورزان در مراحل مختلف آشنا هستند متأسفانه نه تنها گرفتاریهای آنها این بود که زنجیرهای طلبکاری را با خواران است و بی آن پیچیده شده بود بلکه متأسفانه در موارد ساده نحوه رفتار آن سازمانها با مؤسسات دولتی که وظیفه دار بدهی روستائیان کمک کنند و ایجاد شده بودند برای کمک روستائیان و هرگز سازمانهای انتفاعی نبودند (صحیح است) چنان بهتر از نحوه عمل رباخواران نبود، من فکر میکنم بفریت از نحوه های انتخابی بررسی کنیم در خواهیم یافت که بزرگترین روزی آماری خواسته شود که فرض بفرمائید باین کشاورزی چه میزان از املاک این مردم را مالک شده باین مسأله بخواهی خواهیم رسید که چگونه يك مؤسسه ای که سیاست کار انتفاعی مطلق بکند ایجاد شده بود برای بزرگترین گروهی حمایت بکند، ایجاد شده بود برای اینکه مشکلات کارشان را حل کنند ولی متأسفانه نحوه کار با این همکاران و کشاورزان دهات بصورت همان نحوه کاری بود که بزرگترین بازاریا مقروضین خودشان داشتند (نامنی - سرتیتم بود) میفرمائید بهتر از آنهم بود. در همین حوزت بودند افرادی که برای بدهی های ناچیز که یا برای بزرگترین گروهی بودند بفرمودند یا بعلت آفت زدگی برای خریدن بزرگترین بزرگترین چندین سال محصول و درآمدی نداشتند و بزرگترین بزرگترین برای آنها صادر شد بگوشه زندان

فرستاده شدند این هست نیست و این آثاری است از آن ستم و روش سابق که معارض با آن تحول و انقلابی بود که بفتح زحماتشان و کشاورزان این مملکت بوجود آمده مسأله ای که در این لایحه پیش بینی شده است در واقع بطور کلی عبارت است از این اصل که طلبکار موقعی سراغ کشاورز می رود که زمین او بارور شده باشد موقعی سراغ کشاورز می رود که جنس و محصول داشته باشد موقعی سراغ کشاورز می رود که جنس و محصولش بفروش رفته باشد و بازار داشته باشد والا اگر کشاورز جنس نداشته باشد یا اینکه جنس داشته باشد و در هیچ بازاری نتواند بفروشد چطوری بدهی خود را پرداخت کند وقتی او چیزی نداشت در عوض طلب بدهد او را بگوشه های زندان میکشند روی این اصل بود که بعد از بررسی و مطالعه این لایحه عده زیادی از دوستان پارلمانی چه آنها که در گروه اکثریت هستند و چه دوستان دیگر که در گروه های پارلمانی مردم و بان ایرانیست هستند بدان نکته برخورد کردیم که باید این اصل يك شمول دیگری پیدا کند که این مشکلات روستائیان را هم برطرف بکند و ما روستائیان را در هر زمینه و در هر مورد از این قید و بند نجات بدهیم. ما نمیگوئیم که کشاورز و روستائی بدهی را بپردازد ولی آنوقت باید بپردازد که بتواند بپردازد نمیشود در آن زمانی که محصول نداشته رفت و مقرراتی را که بطور کلی نسبت به بدهکاران هست در مورد او اجرا کرد و بالاخره بازداشت و زندان و لطمات دیگر را به روستائیان تحمیل کرد بخصوص سازمانهای دولتی این وظیفه را بیشتر بعهده دارند زیرا نشان نزول ایجاد این سازمانها برای انتفاع و استفاده نبود غالباً این قبیل مؤسسات که با سرمایه دولت تشکیل میشوند بخاطر این است که دولت بهره بیشتری ببرد نه بخاطر این است که دولت مثل يك رباخوار از بدهکار بخواهد که بدهی را بپردازد بدهن بخش مال و زمین او را میبردند چنین نیست بلکه باین خاطر است که يك قشر از اجتماع ما مورد حمایت دولت و سرمایه های دولتی قرار بگیرد به این مناسبت بود که پیشنهادی تنظیم شد که بدهکارانی از روستائیان که بدهبانک کشاورزی یا شرکتهای تعاونی در هر مورد بدهی دارند آنها هم مشمول چنین مقرراتی بشوند و ۵۰ نفر از همکاران گرامی اعضای فراکسیونهای مردم، بان ایرانیست و ایران نوین این پیشنهاد را اعضاء کردند. ما باین نکته

بر خورد کردیم که يك جنبه مسئله اساسی را با يك بررسی دقیق تر که جامعهت بیشتر پیدا بکنند که موارد دیگر را دربر بگیرد بصورت يك طرح تنظیم شده و اساسی که نسبت بهمیه مسائل ومشکلات رسیدگی میکند وشاید این طرح خواهد توانست يك گام پرافتخاری باشد که مجلس بیست و دوم بردارد و روستائیان و کشتکاران و باغداران و هر گروه دیگری را که در این فعالیتهاى تولیدی به این کیفیت شرکت دارند از این غل و زنجیر نجات بدهد تقدیم بکنیم من اطمینان دارم همکاران گرامی که این پیشنهاد را اعضاء فرمودند آن همکاران محترم از حزب اکثریت و دو حزب اقلیت که با این پیشنهاد موافقت فرمودند و این اصل را پذیرفتند مسلماً این طرح را اعضاء خواهند فرمود بخصوص اعضاء کمیسیون دادگستری که با توجه واحاطای که باین مسائل دارند این پیشنهاد را اعضاء کردند و فکر میکنم وقتیکه باین پیشنهاد موافقت کردند بطور قطع با آن طرح هم موافق خواهند بود امیدواریم هر چه زودتر آن طرح را بساحت مجلس شورای ملی تقدیم بکنیم و این مشکلات را بر طرف کنیم و من خواستم این موضوع را اینجا مطرح بکنم که در هنگامیکه این لایحه مطرح است و هر گاه همکاران گرامی که این پیشنهاد موافقت فرموده اند موافق باشند که این را بگذاریم در يك طرح اساسی وارد واقفان کنیم و باین کیفیت عمل بشود اگر آقایان همکاران گرامی موافق باشند باین ترتیب عمل بشود.

رئیس - آقای دکتر الموتی بفرمائید.

دکتر الموتی - بنده در تأیید فرمایشات جناب آقای یزیشکیور میخواستم عرض کنم یکی از مهمترین لواهی که در این مدت در مجلس مطرح شده لایحه ای است که امروز مطرح است برای اینکه همه مصادرهاى انتخابیه خودمان مواجه با این امر هستیم روستائیانى که در اثر انقلاب شاه و مردم از قید و بند آزاد شده اند امروز که زندگی تازه ای را شروع کرده اند مواجه با مشکلاتى هستند که یکی از مهمترین مشکلاتشان فروش جنس و تهیه پول است ولى با تصویب این لایحه این گروه زحمتکش ملت ایران بنحو بارزى می توانند تعهدات خودشان را بموقع انجام بدهند تا براستى از آن گرفتار بپاییکه امکان دارد در اثر عدم فروش جنس پیدا شود نجات پیدا کنند امروز زارع ایرانی که در تحت حمایت شاهنشاه زندگى

داشتم که زندگی میکنیم بر اساس قانون فعلی از متوسط سه سال ۴۰، ۳۰ و ۲۰ درصد باشد (دکتر عدل - نمیشود) موردش را عرض میکنم دوفریه از رودبار الموت یادداشت بفرمائید قریه (هرین) و قریه حسن آباد بفرستید رسیدگی کنند این دوفریه و چند قریه دیگر و متأسفانه يك قریه دیگر مال دوفریه (هریان) است و من متأسف شدم که حتى اداره دوفریه هم آمده به زارع زوزمیکوید (دکتر خزائلى - در اراک هست) در اراک هم است در هر صورت بنده میخواستم این مقصد در اینجا عرض کنم که اگر زارعى وجود داشت من میخواهم این را تأیید کنم واقعا در همین ۵ سالى که مقرر است میزان اجاره بها از متوسط سه سال ۴۰، ۳۱ و ۳۲ زیادتر باشد و زارع معتقد باشد که زیادتر از این سه سال میبرد از دوفریه ای را هم که معتقد است آورده اند و اعضاء کرده است سفید بود.

رئیس - آقای دکتر الموتی این مطالب به این لایحه بخی ندارد.

دکتر الموتی - بهر صورت در کلیات است يك چنین مواردی اگر وجود داشت جناب آقای رئیس برداخت اجاره بها که در این لایحه هست.

رئیس - آقای دکتر الموتی اینها را در همان طرحی که آقای یزیشکیور فرمودند طرح نمایند.

دکتر الموتی - بهر صورت خواستم توجهتان را به این نکته جلب کنم که اگر چنین وضعی بوجود آمده باشد بهمت باید تجدید نظر شود اما در مورد مطلبی که آقای یزیشکیور فرمودند بنده اعتقاد دارم که اگر بصورت طرح باشد بهتر است چون الآن نمیدانیم شرکتهاى تعاونی و بانک کشاورزی که مشمول این مقررات بشوند چه کار خواهند کرد و چه وضعی را دارند چون وظیفه بانکها در همه دنیا این است که پول در گردش باشد مثل بانک ملی ما که الآن گرفتار نقدی که در خانه هست يك وقتی چنین گرفتاریهاى وجود پیدا کند بزرگ باشد و در جریان باشد و گرفتار مقداری جنس شود و این بنظر بنده بسیار جالب توجه است و باید مطالعه نمود که مشمول چه سازمانهاى بشود و چه سازمانهاى مشمول لایحه شود (یزیشکیور - از حالا با طرح مخالفت نکنید)

من موافقم ولى باید رسیدگی کرده چه سازمانهاى رامیشود مشمول کرده گرفتار بپایى از این باب پیش نیاید.

رئیس - آقای رامبد بفرمائید.

رامبد - در مورد لواهی احساس شخصی من این است کهوزراء در سطح يك وزیر که مسئولیت مملکتى دارد مطالب را بر بررسى نمیکنند در سطح يك مسئوله وزارتخانه مطلب را بررسى میکنند یعنی چه؟ یعنی وزیر اقتصاد بنا به گزارشات مرسومین و ادارات تابعه خود برای رفع اشکال وزارتخانه مربوط بخود میخواهد از مسئولین که لایحه ای تنظیم میکنند تا اینجا درست، ولى اگر این لایحه بنظر وزیر رسید باید تمام مطالبی که در شئون مختلفه اجتماعى سیاسى وسایر مسائل اقتصادى همبستگی پیدا میکند مورد توجه قرار بگیرد برای اینکه کوتاه کنم اشاره میکنم به این لایحه، قطعاً وزارت اصلاحات ارضى با تجربه ای که در طول مدت بدست آورده برای رفع اشکال زارعین و دستگاه خود این لایحه را تقدیم کرده قبول میکنیم تا يك میزان رفع اشکالات موجود شاید بشود ولى آقای وزیر اصلاحات ارضى قطعاً میدانند هر اندازه در وقت افراد این مملکت صرف نظر از اینکه چه شغلى دارند صرفه جوئى بشود و این وقت صرف کارهاى مفیدترى بشود من حیث المجموع از لحاظ اقتصاد کلی مملکت مفیدتر است ولى باین لایحه از فراد موقع محصول که شاهر مالک سابق ومدعى وصول محصول امروز توبره بدوش باید برود سر محصول (مهندس اسدی سمیع - اینطور نیست) احتیاج بذلوسوزی بیشتر ندارد برای اینکه مسائلى هست که ماهیچ کدام اختلاف نظر نداریم موضوع امر اصلاحات ارضى از موضوعاتى است که وزیر، وکیل اکثریت و اقلیت و ملت و دولت همه يك صدا هستند (صحیح است) ولى شما اگر بروید بسراغ این فکر که از خرجهای زاید دولت زده بشود و از هرجا بشود بودجه ای تأمین بکنند که بطور کلی این رابطه و این تماس را برای همیشه بین مالک و زارع قطع نکنید بهتر است اگر بروید بسراغ این فکر که تبعیض فعلی که زارعین يك دمه مستأجر هستند و زارعین آن دمه دیگر مالک قطعى شده اند خانمه پیدا کند و همه يك نواخت مالک بشوند هم وقت مالک سابق صرفه جوئى شده هم وقت ادارات شما صرفه جوئى شده بنابراین مطالب من در این مطلب مخالفت با این لایحه

نیود بلکه فکر میکنم با امکانات موجود برای ترمیم و تسکین این لایحه را تنظیم کرده اند بطور کلی خودتان بهتر میدانید که این در دریا قطعی دو انیمیکند (مهندس صائی-تایک مقدار میکنند) مجبور نیستیم که برای یکمرتبه این موضوع را خاتمه بدهیم ولی شما سر بلندتر خواهید شد اگر نتایج بدی بگوئید که از این خرجهای زائد دولت که همه میدانیم وجود دارد زدیم بهوجهی ترمیم کردیم و با این مادهای که آوردیم در امکانات دولت هست که در امر اصلاحات ارضی یک قطعیت بیشتر داده شود.

رئیس - نظر دیگری در کلیات لایحه نیست؟ (اظهاری نشد) آقای دکتر ولیان بفرمائید.

دکتر ولیان (وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستائی) بنده با عرض احترام اجازه می خواهم در اطراف این لایحه که بعنوان بحث در کلیات مطالبی مطرح شد پاسخ ب عرض خانمها و آقایان نمایندگان محترم برسانم آنچه که جناب آقای پزشکپور اشاره کردند و قرار شد بصورت طرح و بررسی تقدیم مجلس شورای ملی شود بنده هم بعنوان وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستائی استقبال میکنم مطالبی که آقای دکتر الموتی بدان اشاره فرمودند مختصراً توضیح میدهم هر زارعی که علاقمنند باشد که مال الاجاره را نقداً بپردازد در جایی که اگر تصویب شد مال الاجاره را به جنس بپردازند از آن استقبال می کنیم ولی اینکه سؤال فرمودید چرا ما می خواهیم در بعضی مناطق از این اختیار استفاده کنیم بدین دلیل بهمین ترتیب که در هر طبقه همه جور آدمی هست در بین زارعین ما انواع و اقسام مردمی وجود دارند و شخصاً معتقد هستم که در مواردی هستند تعدادی از زارعین که کم هم می باشند ب فکر تجاوز بحقوق قانونی مردم می باشند و وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی مسئول اجرای قوانینی است که بصوب قوه مقننه رسیده و این قانون است که بمن دستور می دهد که نسبت بوصول مال الاجاره اقدام کنم این منوارد مزاحم را در این مملکت ما شناختنم و در مواردی که این قانون و این لایحه به این ترتیب تصویب شود طبق این قانون عمل خواهیم کرد ولی در همان مناطق اگر زارعی بخواهد مال الاجاره را نقداً بپردازد اشکالی وجود ندارد و اینکه فرمودید در چهار منطقه منجمله دردهات رودبار مال الاجاره

را بردارد و بفرود آمدن وقت نه خرده مالک بحق خودش رسیده نه زارع ضمن اینکه من معتقدم در قوانین مملکت حقوق همه بود مملکت محترم است خوب این خرده مالکین چه کسانی هستند شخصی هستند آبرو مند با بچه های قدونیم قد که سرب میروند و باید زندگی کنند من ترجیح میدهم که اگر بفرماید رسیدگی میشود و اینکه یکی از نمایندگان محترم فرمودند در ارک هم هست عرض کنم ممکن است در اصفهان هم باشد در کرمان هم باشد فراموش نفرمائید در ظرف مدت ۵ سال چه تعداد مأمور چه حجم کار در این مملکت انجام داده اند بد نیست یک بار دیگر عرض کنم که یک میلیون و صد هزار زارع در مرحله دوم املاک بیش از دو برابر خرده مالک را اجاره کرده اند و این امکان دارد که در بعضی نواح نادانسته یک همچو اتفاق افتاده باشد آنرا ما رسیدگی کرده پاسخ میدهم جناب آقای رامبد اینکه فرمودید هر وزیر در تهیه لوازم مشکلات را در سطح مملکت بررسی نمیکند در لحاظ وظایف محوله بخودش بررسی میکند اتفاقاً صحیح است ولی بلافاصله اضافه میکنم هر وزیر برای لایحه ای که برای رفع مشکل خودش تهیه میکند این لایحه در درجه اول در هیئت دولت مطرح میشود و در آنجا است که هیئت دولت متعاضداً مسئولیت مشترک این لایحه را تأیید و پس از آن تقدیم مجلس

مینماید فرمودید هر چند در وقت مردم باید صرفه جویی بشود باید عرض کنم که جانا سخن از زبان ماسمیگویی ب آقایان هستند که بیش از ما گرفتار مراجعات مردم هستند ب قانون انقلابی در این مملکت گذشته و آن قانون اصلاحات ارضی است که بنظر بنده مهمترین اصل انقلاب این مملکت است (صحیح است) ولی من فکر میکنم که اگر چنانچه روزی شما بمعیل خودتان مسئول این کار بشوید بجای وزیر اصلاحات ارضی می خواهید که راه حل ارائه شود ما فکر کردیم که اگر زارعین را مخیر بکنیم بجای اینکه مال الاجاره را نقداً بپردازد باجنس بپردازند کمک بپرد و طرف کرده ایم چون زارع از طرف ممکن است بعلت محدودیت هائی نتوانیم تمام محصولات را بخریم و از یک طرف مسئولش کرده ایم که مال الاجاره بپردازد چون این زارع حرفش این است که جنس از ما بخرید اگر در این فاصله فرصتی به این زارع دادیم که

در این موقع مقام ریاست جلسه را ترک فرموده آقای دکتر خطیبی نایب رئیس عهده دار امور جلسه شدند.

نایب رئیس - نظر دیگری در کلیات لایحه نیست؟ (میزبانی نشد) بورود در شور و راه داده و رای میگیریم خانمها آقایانی که موافقتند خواهش میکنم قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده واحده مطرح است آقای دکتر خطیبی بفرمائید.

دکتر دادفر - فرمایشات جناب آقای وزیر اصلاحات ارضی درباره اینکه بمنظور قطع رابطه و مستأجر در ارضی کشور و روستاها فکری شده است امیدوار کننده بود ولی من امیدوارم این لایحه هر چه زودتر به مجلس تقدیم شود، جناب آقای دکتر ولیان قانون اساسی ما الغاء رژیم ارباب و رعیتی است این مطلبی است که شاهنشاه ایران اعلام داشته اند و ملت ایران به آن رای داده و هر گونه لایحه ای از این قبیل که این را منحرف بکند انحراف از اصول کلی است بدین ترتیب ما نباید بگوئیم چون موجد اجاره اش وصول نمیشود نقدی بگیریم یا جنس باشد اصل کلی این است که تمام لوازمی که میاید باید در این طریق بیاید وقتی مستأجر است یعنی آدم اربابی است که باید اجاره اش را بدهد اما در ماده واحده خواستم عرض کنم و توجهتان را ب تبصره ۳ جلب کنم که فرمودید این لایحه باینصورت تهیه شده که در مناطقی که وزارت اصلاحات ارضی مقتضی بداند زارعین مکلفند جنس بدهند اگر منطق لایحه این است که زارعینی که نمیردازند وزارت اصلاحات ارضی مال الاجاره را وصول بکنند بعقیده من خرده مالکین از این وضع راضی هستند چون نتیجه اش اینست که از ۲۰ هزار نفر خرده مالک فقط شانزده هزار نفر داوطلب شده اند چون سیستم فعلی خیلی باصرفه تر است برای این افراد که ما آمدیم اصلاحات ارضی را نمایندند که خدا قنبر سابق کردیم که برود سرخرمن و جنس وصول بکنند چرا تکلیف نداشته باشد که اگر نپرداخته باشد بیاید و بپردازد لذا من پیشنهادی تقدیم کردم که اگر چنانچه زارعین خودشان مال الاجاره را نپردازند مکلف باشند که جنسی بپردازند این را جناب عالی ضمن فرمایشاتتان تأیید فرمودید اما اگر ماده باین عنوان تصویب بشود اگر کسی بخواهد بعداً هم بدهد نمیتواند چون قانون مکلف کرده است که جنسی بدهد و وزارت اصلاحات ارضی هم اعلام کرده لذا برای رفع این مشکل و برای اینکه نظر جناب عالی هم تأمین باشد که مکلف بپرداخت جنسی نباشد بعداً بدهد لا اقل این پیشنهاد را سر وقت بکنید که اگر بعداً هم نپرداخته باشد بتواند بصورت جنس بپردازد مطلب دیگری که توجه شما را بآن جلب میکنم عنایت بفرمائید که بهای جنس با تسعیر نقدی را وزارت تولیدات کشاورزی و مواد مصرفی قیمت تعیین بکنند و اما این بحثی که الآن شده که مکلف است جنسی بپردازد در حالی که الآن جنس بیشتر است

و خرید کمتر و قیمت بازار از قیمت دولتی است عادلانه است ولی اگر خدای ناکرده به وقت قیمت بازار آزاد خیلی بیشتر از قیمت دولتی بود مثل دوسه سال قبل آنوقت این تکلیف با تکلیف شافی خواهد بود آنوقت وزارت اصلاحات ارضی این مطلب را اعلام نخواهد کرد چون وزارت اصلاحات ارضی اعتقاد دارد و مخصوصاً خود جنابعالی که من حتماً درم یکی از مدافعین حقوق زارعین هستید و از این نظر هم بد شخص شما احترام خاصی دارم این رارایت خواهید فرمود بنده استدعا می‌کنم این است که در تسعیر این قیمت وزارتخانه قیمت را تخمین بزنند یا تعیین بکنند که زارعی که چند خروار گندم یا برنج بدست آورده بین دوضر ضرر کمتر را انتخاب بکند و راهی باشد که منفعت آنها هم در نظر گرفته بشود.

نایب رئیس - نظر دیگری در ماده واحده نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادات رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید در متن ماده واحده عبارت « بصورت جنس از غلات و حبوبات ملک مورد اجاره » عبارت « بصورت جنس از گندم و جو و برنج ملک مورد اجاره » تغییر پیدا نماید با تقدیم احترام - مهندس قادر پناه

نایب رئیس - آقای مهندس قادر پناه تشریف بیاورید. **مهندس قادر پناه** - در اینجا نوشته است که بصورت جنس از غلات و حبوبات ملک مورد اجاره، اولاً جنس شامل کبک تولیدات کشاورزی است مثل گندم و جو و برنج و حبوبات غیره اینست که باید نوع جنس معلوم باشد و باید توضیح داده بشود که این اجناس چیست و از چه قبیل است اینست که من پیشنهاد کردم که بصورت گندم و جو و برنج باشد چون گندم و جو در جنوب و برنج در شمال تولید میشود این هم در این جا هست و هم در تبصره ۲ که پیشنهاد شده در تبصره ۲ نوشته است به جنس پرداخت نماید در آنجا هم من پیشنهاد کرده ام که بصورت گندم و جو و برنج از زارعین گرفته شود (بکنفر از نمایندگان - غلات هم به همین معنی است) غلات بخیلی چیزهای دیگر هم اطلاق میشود گندم هست، جو هست، برنج هست، چاودار هست، ارزن هست، ذرت هست و چون زارعین همه را می‌آورند چیز اینها اینست که نمیشود

و چون اکثریت زارعین و کشاورزان در هر منطقه ای بکنند گندم و جو و برنج مبادرت میکنند و در قسمت شمال هم قسمت اعظم سطح زمین را برای برنج اختصاص داده اند اینست که محصول را بکنند و جو و برنج اختصاص بدهند. **نایب رئیس** - آقای مهندس اسدی سمیع بفرمائید **مهندس اسدی سمیع** (مخبر کمیسیون اصلاحات ارضی و تعاون روستائی) - بنده میخواستیم عرض بکنم قاضی که این پیشنهاد با اصل ماده واحده دولت دارد کلمه حبوبات حذف شده و به آن گندم و جو و برنج اضافه شده بنابراین اینست که حبوبات در مملکت به اندازه زیاد تهیه نمیشود اینست که کمیسیون اصلاحات ارضی با این پیشنهاد موافقت خود را اعلام میکند.

نایب رئیس - نسبت به این پیشنهاد نظری نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم به پیشنهاد آقای مهندس قادر پناه و آقایانیکه موافقت خواهند خواست میکنم قیام بفرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد. پیشنهاد بعدی قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید در قسمت اخیر تبصره ۲ ماده واحده عبارت « جنس پرداخت نمایند » عبارت « جنس از گندم و جو و برنج پرداخت نمایند » تغییر پیدا نماید.

با تقدیم احترام - مهندس قادر پناه

مهندس اسدی سمیع - در تکمیل همان پیشنهادت اجازه بفرمائید توضیح بدهند.

نایب رئیس - آقای مهندس قادر پناه بفرمائید. **مهندس قادر پناه** - بنده قبلاً در مورد تبصره ۲ عرض کردم حضور همکاران محترم در تبصره ۲ هم ذکر شد این قبیل جنس شامل گندم و جو و برنج و شلتوک میشود هم با آقای دکتر ولیان در مورد برنج و شلتوک صحبت شد ایشان فرمودند که ما هم قیمت برنج را تعیین میکنیم و قیمت شلتوک را. پاره‌ای از همکاران محترم از من بزرگ فرمودند و بنده توضیح دادم و فکر نمیکنم ناراحتی از این بابت وجود داشته باشد.

نایب رئیس - این پیشنهاد آقای مهندس قادر پناه

نایب رئیس - نسبت به این پیشنهاد مخالفی نیست؟ آقای خواجه نوری بفرمائید.

خواجه نوری - پیشنهاد جناب آقای مؤید امینی اینست که مطابق نرخی که طبق قانون عرضه و تقاضا در بازار تعیین میشود تعیین بشود. این قانون عرضه و تقاضا هر روز در تغییر است و ضابطه‌ای نمیتواند باشد و وقتی که ذراع میتواند پول بدهد یا جنس، اگر جنس بهتر میخورد اختیار دار است که در همان روزی که میخواهد تصدیه حساب بکند میبرد و میفروشد و پول را می‌آورد میدهد بنا بر این همیشه میتواند از این امکان استفاده بکنند که قیمتی که دولت تعیین کرده و به آن قیمت هم میخرد به آن قیمت جنسش را تحویل بدهد و اگر در بازار بیشتر بخرد جنسش را میبرد در بازار میفروشد و پول آنرا بعداً میدهد استدعا میکنم با این توضیح که بنده دادم پیشنهادتان را مسترد بفرمائید.

نایب رئیس - آقای امینی پیشنهادتان را پس گرفتید؟ (امینی - خیر) بنا بر این پیشنهاد یکبار دیگر قرائت میشود. (بشرح سابق خوانده شد)

نایب رئیس - رأی میگیریم به پیشنهاد آقای امینی خانمها و آقایانی که موافقت خواهند قیام بفرمائید (عده کمی برخاستند) تصویب شد. پیشنهاد بعدی قرائت میشود. (بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید تبصره زیر ب ماده واحده اضافه شود. **تبصره ۳** - دولت میتواند محصولات دیگر کشاورزی را نیز در هر سال در هر منطقه اعلام و مشمول مقررات این قانون بنماید. با تقدیم احترام - مهندس یار محمدی

نایب رئیس - آقای مهندس یار محمدی بفرمائید. **مهندس یار محمدی** - بنده فکر میکنم که با تصویب این لایحه یک قدم تنفع کشاورز میروم بجلو تا آنجا که بنده در جریان کار هستم موقعی که کشاورز محصولش بدست می‌آید خریدار منتظر موقعیت است و بنا بر این کاذب در منطقه ایجاد میشود و برای کشاورز ایجاد زحمت میشود چون حس میکند آن تاجر که این فرد کشاورز نیاز پول دارد و در این زمان

در تنب پیشنهاد قبلی است مخالفی نیست؟ (اظهاری نشد) رأی میگیریم به این پیشنهاد خانمها و آقایانیکه موافقت خواهند قیام بفرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد. پیشنهاد بعدی قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید که سه سطر آخر ماده واحده بشرح این صلاح شود. نرخ محصولات فوق الذکر طبق بهای عادلانه بازار تعیین بشود. میزان نقدی مال الاجاره با توجه به نرخ عادلانه بازار خواهد بود. داوود مؤید امینی

نایب رئیس - آقای مؤید امینی بفرمائید. **داوود مؤید امینی** - در آخر ماده واحده در سطر آخر بنده برای تسعیر میزان مال الاجاره بجنس در هر سال بزرگ تولیدات کشاورزی و مواد مصرفی نرخ محصولات فوق الذکر را قبل از برداشت تعیین و پس از تأیید هیأت وزیران کمی خواهد کرد. در این چند روز که این لایحه تقدیم بجنس شده خیلی از کشاورزان مراجعه می‌کردند و بخصوص

در مورد کرباجی داشتند وقتی که در مملکت میشود بهای بجز قیمت عادلانه تعیین کرد بخصوص محصولات کشاورزی بجنس بازار باید برای اینکه تا بازار نیامده نمیشود بکنند قیمتش چند است برنج و غشش چگونه خواهد بود به چه شکلی است. و آنوقت این را بگذارید بعهده دولت اگر در مملکت برنج زیاد بود قیمت می‌آید پایین بکنند چند صد هزار تن زیاد تر بود یا صادر خواهد شد یا بشتر کتر خواهد شد این را بگذارید برای وضع عادی بکنند و هر چند قیمت داشت بعهده خود دولت که فردا بکنند تن گندم دو بیست تومان است و بیشتر هم نمیخردم این ضرری است که کشاورز وارد شده است استدعا میکنم که نظر این است که کشاورزان خدمتی بشود که پول بدهد جنس اینرا تصویب بفرمائید که بعهده کشاورزان بدهد و قیمت عادلانه بازار بگذارند که تنفع کشاورزان بشود.

کوتاه بهر طرفی که شده باید این پول را تهیه کند و بدهد تا جاییکه بنده در کار بودم و اطلاع دارم اغلب کشاورزان تمایل داشتند که این نقدی تبدیل به جنس بشود ولی امروزه در مملکت وضع کشاورزان بسیار پیشرفت شایان توجه کرده است بنده فکر میکنم غلات در ردیف محصولات ذرجه اول اغلب از مناطق نیست بلکه مناطقی وجود دارد که مثلاً بنده در رده اول است جعفر در رده اول است زیرا در رده اول است این است که بنده تقاضا کردم این بصورت اعم باشد و تحویل بدجنس برای کلیه فرآورده های محصولات کشاورزی باشد و هر چه زمان بگذرد و اطلاعات کشاورزی وسیع تر شود محققاً در آینده نزدیک زمین اینطور فراهم میشود که هر منطقه که استعداد بیشتری برای یک نوع محصول داشته باشد آن محصول کشت بشود یعنی فرض کنید منطقه ذرگز که استعداد بنده دارد فکر میکنم در آینده نزدیک با ماطالعانی که وزارت اصلاحات ارضی و وزارت کشاورزی کرده کشاورزان آن منطقه را مجبور کند بدکشت بنده برای اینکه حداکثر نتیجه را خواهد داد.

نایب رئیس - آقای مهندس اسدی سمیع بفرمائید.

مهندس اسدی سمیع (مخبر کمیسیون اصلاحات ارضی) موقعیکه این لایحه در کمیسیون اصلاحات ارضی و تعاون روستائی مجلس مطرح بود توضیحاتی جناب آقای دکتر ولیان فرمودند که ضمن اجرای مقررات مربوط به این قانون در سدد فراهم آوردن امکانات بیشتری از لحاظ پرسنل و ابزار و سایر مایحتاج هستند که میتوانند سایر محصولات کشاورزی را هم جمع آوری بکنند و بصورت کلی بفروش برسانند و بجای وامهایی که دارند از زارعین بپذیرند این است که کمیسیون اصلاحات ارضی مجلس با این پیشنهاد هم نظر موافق خودش را اعلام میکند.

نایب رئیس - نسبت به این پیشنهاد نظری نیست؟ (اظهاری نشد) مخبر کمیسیون هم با این پیشنهاد موافقت کرده است. رأی میگیریم به پیشنهاد آقای مهندس یارمحمدی خانمها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. پیشنهاد بعدی قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

پیشنهاد میکنم که در سطر دوم بصره يك عبارت

«در صورتیکه نقدا نپرداخته باشد» بعد از جمله مال الاجاره خود را ... علاوه گردد.

نایب رئیس - آقای دکتر دادفر بفرمائید.

دکتر دادفر - بنده الان باستحضار نمایندگان مخبر رساندم که با شکل و وضع فعلی که بتصویب رسیده است نتیجه اش این است که اگر در مناطقی که وزارت اصلاحات ارضی اعلام کرده يك ياده نزر زارع مال الاجاره خود را بخواد نقدا بپردازد نمیشود باید جنس بپردازد. بموجب ماده نمی شود چون متن ماده این است در مناطقی که وزارت اصلاحات ارضی اعلام می کند زارعین مشمول این قاعده مکلند مال الاجاره را بطور جنسی بپردازند بنده اینجا گفتم که يك عبارت علاوه بشود در صورتیکه نقدا نپرداخته باشند ممکن است در يك منطقه ای يك تعداد زارعین دارو چنان درآمدی باشند که بخوانند جنس را نگاهدارند. دیگر بفروشند این هادیگر چه از امی دارند که جنس بپردازد اگر نقدا نپرداخته باشند بصورت جنسی مکلند بپردازند و مطلب را جناب آقای وزیر هم در فرمایشات کلی فرموده (مهندس اسدی سمیع - همان مستند است) مستند نیست قیام باید صراحت داشته باشد اظهارات وزیر یا نماینده پشت پرده برای محاکم، برای مأمورین اجرا سند نمیتواند باشد بنده پیشنهاد میکنم که اگر نقدا نپرداخته باشند مکلند جنس بپردازند و این رفع هر گونه ابهامی را میکند دارم اگر با مفهوم پیشنهاد موافقت دارید دیگر اضافه کردن هیچ ضرری ندارد.

نایب رئیس - آقای دکتر ولیان بفرمائید.

دکتر ولیان (وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستائی) بنده موقعیکه در مورد کلیات لایحه صحبت میکردم عرض کردم که اگر زارعی بخواد مال الاجاره خود را نقدا بپردازد اشکالی نیست و من فکر میکنم ذکر این مطلب و ثبت آن در صورت جلسات مجلس شورای ملی خودش يك ضوابط برای محکمی را بدنبال دارد ولی در فرمایشات شما تقصیر من اینست که فرمودید که وزارت اصلاحات ارضی نماینده که جنس بپردازد وزارت اصلاحات ارضی را چیزی در این حدود تلقی فرمودید فکر کردم اگر وزارت اصلاحات ارضی را چیزی در این حدود تلقی میفرمائید که هر چه محکم کاری میخواهد بکند

باینکه این لایحه بتصویب رسید بنده مطالبی را عرض میکنم و توضیحاتی را عرض میکنم در این باره که در فرمایشات استدلالت میکنم در این بصره اگر این جمله درام در لایحه کتب فلسفه وجودی خودش را که مکلف است از بنده و وزارت با توسل باینکه من میخواهم نقدی بدهم جنس بپردازد میرسد نقدی کند و برگردد بپردازد و بنده این زارع را کجا پیدا کنم ولی اصل کلی آزادی زمین است در متن ماده واحد گفته ام زارعین میتوانند ولی جنس را هم سراغ داریم که در وی جنس مایل بد پرداختند رسول زمین ما هم اجازه تجاوز بیچ کس را نداده و بعد برای آن قبیل زارعین این لایحه بدین بصره احتیاج داریم بنده وزارت پیشنهادتان را مسترد بفرمائید ولی بنده پیشنهاد خود را نقدا بپردازد ما خواهیم گرفت.

نایب رئیس - آقای دکتر دادفر قانع شدید؟

دکتر دادفر - با تصریحی که جناب آقای وزیر فرمودند بنده پیشنهاد مرا پس میگیرم.

نایب رئیس - چون پیشنهاد دیگری نیست کلیات لایحه مطرح است نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بنده چند نکات آخر آن رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. برای تصویب بمجلس سنا فرستاده میشود. آقای وزیر بفرمائید.

دکتر ولیان (وزیر اصلاحات ارضی و تعاون روستائی) ضمن تشکر از صحبتی که برای تصویب این لایحه پیشنهادی فرمودید چند کلمه ای را در زمینه برنامه اصلاحات ارضی میگویم برای روشن شدن ذهن خانمها و آقایان بنده مخبر مجلس شورای ملی عرض کنم چون اغلب زارعین که بمن مراجعه میفرمایند سوالاتی مطرح میشود و بهترین وقتی است که من خیلی خلاصه با اجازه جناب رئیس روشن کنم همه معتقدند و کوچکترین تردیدی در این باره ندارند و در آنکه برنامه اصلاحات ارضی که بدین بصره و در همین همه جانبه شخص اول مملکت بمورد اجرا گذارند اساسی ترین قسمت برنامه انقلاب این مملکت

است (صحیح است) در این هیچ تردیدی نیست و همه میتوانیم اجرای این برنامه از آن قبیل برنامه ها نبود که بگوئیم در ظرف یکسال و دو سال تمام کردیم و نتیجه گرفتیم و کار تمام شد، هستند کشورهاییکه در دنیا بیش از ۲۰ سال است بدنبال اجرای این برنامه هستند و هنوز اندر خم يك كوجه هستند و انشاء الله زاحل پیدا خواهند کرد برای بهره گیری از برنامه اصلاحات ارضی بود که باز بخواست شاهنشاه آریا مهر موجبات گرویدن کشاورزان به نظام تعاون روستائی فراهم شد ولی بنده اینجا عرض میکنم این هشت هزار شرکت تعاونی که برای يك میلیون خاواده زارع تشکیل دادیم برای يك میلیون زارع دیگر هم باید تشکیل بدیم این برنامه اصلاحات ارضی است که ما باید بتدریج مدیران عامل حرفه ای و تحصیل کرده را انتخاب بکنیم بیایند کلاسهای تعلیماتی یکساله و یکساله نیمه بینند و از يك مزایا برخوردار بشوند چون شرکتها در مرحله اول قادر پرداخت حقوق این مدیران عامل حرفه ای نیستند دولت به اینها کمک میکند اینها از يك ضوابط بازنشستگی استفاده میکنند که اینکار يك جائی برسد که مدیر عامل شرکت تعاونی بتواند بیاید با وزارت اصلاحات ارضی صحبت بکند با وزارت دارائی صحبت بکند و مطالب خود را حل و فصل کند این برنامه هائی است که آقایان توجه میکنند مطلب دوم یکی از اقدامات و ابتکارات تاریخی و اقتصادی و اجتماعی شاهنشاه آریا مهر را که برای افزایش درآمد سرانکه جلوگیری از خرد شدن زمین و فکر تشکیل شرکت سهامی زراعی بود که بصورت قانون تصویب شد و بدولت ابلاغ شد و همه استحضار دارید که بیش از سه ماده و نیم از ابلاغ این قانون نمیکند الان نه روز است که اولین شرکت سهامی زراعی بنام شرکت زراعی آریا مهر شروع بکار کرده آقایانی که به شیراز بیروند ملاحظه میکنند که اینها از پیروز با تراکتوری که خودشان خریده اند شخم يك منطقه ای را بساحت یک هزار هکتار آغاز کرده اند و برداشت آنها در همین زمینه است و در ظرف ۱۲ روز دیگر چهار شرکت سهامی زراعی در همدان و خراسان و اصفهان و آذربایجان شرقی کار خودش را شروع میکند و حد

اکثر تا دو ماه دیگر این ده شوکت زراعی که دولت در سال جاری وعده تأسیس آنرا داده بود کار خودش را انجام خواهد داد چند روز پیش در پشت این تریبون یکی از نمایندگان اظهار نظر کرده بود که ما بزارع بصورت یک وسیله تولید کننده کشاورزی نگاه نمیکنیم این صد درصد صحیح است ما برای زارعین این مملکت که بعد از اجرای قوانین و مقررات اصلاحات ارضی از یک زندگی نوینی برخوردار هستند در سازندگی مملکت رلهای بسیار مهمی را برایشان قائل شده ایم بهمین جهت است که در آینده ملاحظه خواهید فرمود که برای تأمین نظر آقایان جدولوایی بزرگ برای بررسی و تصویب تقدیم خواهد شد وجه اقداماتی در این زمینه انجام میشود ولی چون وعده دادم خدمتتان عرض کنم رل وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی را که اولین وظیفه قانونی وزارت اصلاحات ارضی و تعاون روستائی حفظ حقوق حقه زارعین و کشاورزان و خرید و فاکتور و فراهم کردن موجبات بندبستی این سه میلیون خانواده است که با خانواده شان $\frac{2}{3}$ جمعیت مملکت را تشکیل میدهند (احسنت).

۷- طرح و تصویب گزارش یک فوریتی کمیسیون دادگستری راجع به تشکیل سازمان بازرسی شاهنشاهی و ابلاغ بدولت.

نایب رئیس - گزارش یک فوریتی راجع به تشکیل سازمان بازرسی شاهنشاهی مطرح است قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

گزارش از کمیسیون دادگستری بمجلس شورای ملی

کمیسیون دادگستری در جلسه ۲۳ اردیبهشت ماه ۱۳۴۷ با حضور آقایان دکتر یگانه وزیر مشاور و بر تو معاون وزارت دادگستری و تیمسار سپهبد کاتوزیان معاون وزارت جنگ لایحه شماره ۱۱۶۶۴-۲/۸-۱۳۴۷ ارسال از مجلس سنا راجع به تشکیل سازمان بازرسی شاهنشاهی را که فوریت آن بتصویب مجلس شورای ملی رسیده و بشماره ۳۳۸ چاپ شده است مطرح کرد و با مختصر اصلاح عبارتی شرح زیر مورد تصویب قرار داد.

اینک گزارش آنرا بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

قانون تشکیل سازمان بازرسی شاهنشاهی

ماده ۱- بمنظور رسیدگی بشکایات مردم از کارکنان وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی و سازمانهای انتفاعی و بازرگانی وابسته بدولت و سازمانهای انتظامی (شهربانی کل کشور و ژاندارمری کل کشور) و شهرداریها در صورت اتمالی بودن شهردار و مؤسسات عام المنفعه و کلیه سازمانهای ک تمام یا قسمتی از سرمایه آنها متعلق بدولت است یا دولت بنحوی از انحاء بر آنها نظارت مینماید سازمانی بنام بازرسی شاهنشاهی تحت نظارت عالی شاهنشاهی تشکیل میشود.

نخست وزیر مسئول امور مربوط سازمان بازرسی شاهنشاهی در مجلسین است.

تبصره - ارتش شاهنشاهی مشمول مقررات بخود خواهد بود.

ماده ۳- رئیس سازمان بازرسی شاهنشاهی با فرمان همایونی تعیین میشود.

ماده ۳- طرز اجرای بازرسی و تشکیلات و وظائف قسمت های مختلف سازمان طبق آئین نامه ای تعیین خواهد شد که از طرف سازمان تنظیم و بتصویب هیأت دولت رسد در امور فنی و تخصصی سازمان از افراد متخصص و کارشناسان فنی استفاده خواهد نمود.

ماده ۴- سازمان بازرسی شاهنشاهی بعد از لازم داری بازرسانی خواهد بود که از بین مأموران کشوری یا لشکری یا قضائی اعم از شاغل یا بازنشسته انتخاب میشوند.

بازرسان مزبور ثابت و یا موقت خواهند بود. بازرسان ثابت کسانی هستند که بطور دائم در خدمت سازمان خواهند بود. بازرسان موقت مأمورین مؤسسات مذکور در ماده (۱) هستند که هر موقع سازمان لازم بداند میتواند برای بازرسی در موارد خاصی به آنها مأموریت بدهد.

تبصره - پرداخت هزینه سفر یا فوق العاده روزانه یا پاداش به بازرسان و کارمندان اعم از شاغل یا بازنشسته بموجب آئین نامه ای خواهد بود که از طرف سازمان تنظیم و بتصویب هیأت وزیران برسد.

ماده ۵- مؤسسات مذکور در ماده (۱) بتقاضای سازمان

بازرسی شاهنشاهی با توافق نظر کارمندان راکه مورد احتیاج است. این باشد مأمور خدمت در سازمان میکنند و در صورت عدم همکاری سازمان میتواند کارمندان مورد احتیاج را استخدام کند.

دارندگان رتبه قضائی که در سازمان بخدمت اشتغال دارند خدمت آنها از هر لحاظ جزء مدت خدمت قضائی محسوب میگردد.

ماده ۶ - سازمان میتواند برای انجام بازرسی های مذکور در ماده (۱) هیأتی برای بازرسی تشکیل دهد.

هیأت های مزبور میتوانند در موارد سوء استفاده مالی و غیره تیکه تغییر فوری کارمند اقبضه داشته باشد در محل او بوقت از کار برکنار و علت برکناری را بدستگاه مربوط باری کند.

کارمندی که بطریق مزبور برکنار میشوند مادام که نسبت سازمانی دیگری منصوب نشده اند آماده بخدمت محسوب خواهند شد. رئیس هیأت و هر یک از اعضاء آن در سزینکه دارای رتبه قضائی باشد میتواند از اختیارات دادستان شهرستان و دادستان دیوان کتیر در موضوع مورد رسیدگی سنده نمایندولی دستور بازداشت اشخاص بسوسله مقامات صلاحیتدار صورت خواهد گرفت و به هیچ شکایتی رسیدگی نمیشود مگر اینکه هویت شاکی و اتساب شکایت به او بسائل شخصی بسازمان بازرسی شاهنشاهی محرز باشد.

ماده ۷ - سازمان میتواند بهر یک از مأموران دولت سزینکه بازرسی بدهد و در اینصورت نمایندگان مزبور طبق نسبت سازمان انجام وظیفه خواهند کرد.

ماده ۸ - کلیه دستگاههای مذکور در ماده (۱) مکلف اند سابق و مدارک و اطلاعات مورد احتیاج را در اختیار سازمان گذارند و تسهیلات لازم را برای اجرای وظایف مذکور در این قانون فراهم سازند. در صورتیکه سابق و مدارک و اطلاعات مزبور لزوم مربوط به امور محرمانه باشد که دستگاد مربوطه بر آنرا منافی مصالح سیاسی کشور و یا نظم عمومی تشخیص دهد طبق نظر هیأت دولت عمل خواهد نمود.

ماده ۹ - پس از تشکیل سازمان بازرسی شاهنشاهی در هر کل بازرسی کشور تحت عنوان اداره کل بازرسی وزارت

دادگستری برای رسیدگی به امور قضائی و اداری وزارت دادگستری طبق قوانین مربوط بخود انجام وظیفه خواهد نمود و سایر وظایف اداره کل بازرسی کشور که بموجب قوانین مقرر گردیده بعهد سازمان بازرسی شاهنشاهی محول میگردد.

دارندگان رتبه قضائی که در اداره کل بازرسی وزارت دادگستری اشتغال دارند خدمت آنها از هر لحاظ جزء خدمت قضائی محسوب خواهد شد.

ماده ۱۰ - امور استخدامی و مالی سازمان بازرسی شاهنشاهی طبق آئین نامه ای خواهد بود که از طرف سازمان پیشنهاد و بتصویب هیأت دولت خواهد رسید.

ماده ۱۱ - بودجه سازمان بازرسی شاهنشاهی هر سال بطور جداگانه ضمن بودجه کل کشور منظور خواهد شد.

ماده ۱۲ - کلیه دستگاههاییکه طبق قوانین و اساسنامه ها و مقررات خاص خود استثنائاً از شمول قوانین مربوط بدولت مستثنی شده اند و شمول قانون بر آنها مستلزم تصریح قانونی است و همچنین شهرداریها در صورت انتخابی بودن شهردار و قتی مشمول مقررات این قانون خواهند بود که در مورد هر یک اجازه ملوکانه کسب گردد.

ماده ۱۳ - آئین نامه های اجرائی این قانون از طرف سازمان تنظیم و بتصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۴ - قوانینی که با مقررات مذکور در این قانون مغایرت دارد در قسمتی که مغایر است بلا اثر است.

مخبر کمیسیون دادگستری - دکتر متین

گزارش از کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری

بمجلس شورای ملی

کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری در جلسه ۲۳ اردیبهشت ماه ۱۳۴۷ با حضور تیمسار سپهبد کاتوزیان معاون وزارت جنگ و آقای بر تو معاون وزارت دادگستری لایحه ارسال از مجلس سنا راجع به تشکیل سازمان بازرسی شاهنشاهی زا که فوریت آن بتصویب مجلس شورای ملی رسیده و بشماره ۳۳۸ چاپ شده است مطرح کرد و گزارش کمیسیون دادگستری را در این مورد تأیید و تصویب نمود.

اینک گزارش آن را به مجلس شورای ملی تقدیم میدارد.

مخبر کمیسیون امور استخدام و سازمانهای اداری - دبیرم گزارش از کمیسیون دارائی بمجلس شورای ملی

کمیسیون دارائی در جلسه ۲۵ اردیبهشت ماه ۱۳۴۷ با حضور تیمسار سپیدکانونوزبان معاون وزارت جنگ و آقای قوام صدوری معاون وزارت دارائی لایحه ارسال از مجلس سنا راجع به تشکیل سازمان بازرسی شاهنشاهی را که فوریت آن بتصویب مجلس شورای ملی رسیده و شماره ۳۳۸ چاپ شده است مطرح کرد و گزارش کمیسیون دادگستری را در این مورد تأیید و تصویب نمود. اینک گزارش آن را به مجلس شورای ملی تقدیم میدارد. مخبر کمیسیون دارائی - دکتر رفیعی

نایب رئیس - کلیات اول لایحه مطرح است آقای رامبد مخالف هستید؟ (رامبد - بله) بفرمائید.

رامبد - چند دقیقه قبل که از پشت این تریبون گفتم که وزرای دولت مسائل را در سطح مملکت مطالعه نمیکنند، باز تکرار میکنم اگر این چنین نبود بهترین لایحه‌ای که باید اساس رضایت ۲۷ میلیون ملت ایران را تأمین بکند بصورت یک لایحه بسیاری رسیده با این وقت کم و بصورت یک شوری به مجلس شورای ملی تقدیم نمیگردند (صحیح است) اگر وزرای فعلی مسائل را در سطح مملکت مطالعه نمیکنند بعد از چندین ساعت صحبت های مستدل من در مورد بودجه آنقدر تشخیص داشتند که آخرین جمله چندین ساعت را درک کنند آن این بود آقایان شما در فکر جلب اعتقاد و اعتماد مردم بخودتان باشید که از این بودجه ۲۷۳ میلیاردی شما مهمتر است (صحیح است) آن لازم تر از بودجه دولت است یعنی آن چیزی که پشت و بناد دولت است آن چیزی که باعث قوام دولت است، اعتقاد ملت بدولت می باشد (صحیح است) این اعتقاد ملت بدولت را این لایحه باید تضمین کند گاهی از اوقات گرچه اقلیت هستیم ناچاریم به صحبت آقای سعید وزیرى که گفتند مسائل را شوخی میگیرند صحت بگذاریم زیرا برای اینکه ایشان جزء حزب دولت هستند و جزء فراسیون همکار دولت هستند تصدیق میکنند که شما مسائل را شوخی میگیرید دوستان من، روزگاری بود خونها ریخته شد مملکت منقلب شد و گفتند ما ملت از زور حاکم مستبد بجان آمدیم میخواهیم

عدالتخانه داشته باشیم و مشروطه میخواستند مشروطه برای چه بود؟ مشروطه فقط برای رسیدگی بکار دولت و منطدی و حاکم بود و لا غیر (صحیح است) اما با اوضاع فعلی که بر اثر تحولات دنیا ما هم اساس پارلیتوکراسی را انتخاب کرده‌ام (خواجہ نوری - چي؟) و در حکومت حزبی شما دولت و مجلس قاضی بیطرفی نیستند پارلیتوکراسی یعنی چه؟ یعنی دولت حزبی شما در هر کار اعمال نظر میکند و اکثریت پشتیبان دولت بدون چون و چرا همه کار دولت را تأیید میکنند و هر چه مردم فریاد بزنند که مادر فلان امر ناراضی هستیم رامبد و پزشکپور و دیگری اینجا بیایند بگویند جواب ما فقط شنیدن تأیید اکثریت از دولت باشد نه توجه به خواسته مظلوم، لذا احتیاج ما به این لایحه قطعی است (صحیح است) با چنین وضعی بقای آزادی، بقای عدالت، بقای رابطه دولت و ملت و مملکت وجود این لایحه است مثلاً اگر دولت آمد و برخلاف قانون انتخابات در انتخابات دخالت کرد و جنابت کرد و کلای فلابی و ناصالح را به مجلس فرستاد و آن اکثریت حزبی دولتی آمدند و آن انتخابات را تأیید کردند و صحت گذاشتند فقط با اجرای این لایحه هست که باید شکایت مردم بعرض شاهنشاه برسد (دکتر بزاد پناه - کدام دولت منظور تان است؟) بنده کمی صحبت میکنم (رضوی - از مردم منظور حزب مردم است) (صحیح است) ولی دخالت دولت در این لایحه مصداق قضا است:

میگویند سه‌سایه بچدای را بغل گرفته بود و بگذر بزمیکرد او بچه را بیشتر بخودش نوازش میکرد عابری گفت عزیزم این از تو میترسد و میگریسد زمینش بگدازد تا راحت شود حالا این سازمان که مأمور نظارت بر کار دولت است چگونه خود دولت بیاید آئیننامه‌اش را تنظیم کند؟ (احسن) این چگونه نظارت بر کار مأمور دولت است که خود دولت بیاید نحوه اجرای بازرسی را تعیین بکند؟ ما به اهمیت مسائل توجه نمیکنیم آقای قراچورلو جناب عالی از شاه مملکت مرجعی بالاتر و نهائی تر میشناسید؟ (قراچورلو - ما که نمیشناسیم اگر شما میشناسید بفرمائید) حتی گفتن این حرف شما هم غلط است بنا بر این چگونه آخرین مرجع امید و آخرین وسیله علاج ملت را میتوانیم با این سرعت و اصلاح عبارتی لایحه و جلو و عقب کردن چند جمله آن خاتمه بدهیم؟ آقایان کنگره انقلاب اداری نتیجه‌اش چه بود؟ کنگره انقلاب اداری نتیجه‌اش یک جمله بود که ملت ایران از رهبر خود استعفا کرد که در کارهای متحدیان و نحوه اجرای امور نظارت و بازرسی مستقیم بفرمایند تا آنروز یکبار از مأموری شکایت شد و آن مأمور

درین میر خود گشت بجهت اینکه مردم از من ناراضی هستند شکایت کردند دولت حزبی بمنظور قدرت نمائی علیه غم‌میل مردم تعمداً مرا گدازد داشت این را شاهنشاه مطلع بشوند آنوقت چگونه خود وزیرانی که آن مأمور را نگهداشته آئیننامه نحوه اجرای رسیدگی را تصویب بکند؟ بنده فکر میکنم اهمیت این لایحه با اوضاع اجتماعی نمی‌مکند در وضع رژیم خاص و بسیار خوب خودمان که باز تکرار میکنم نه بشرق میگردیم و نه بغرب میبینیم و راه مستقل پیروی از شاهنشاه خود را انتخاب کرده‌بیش میروم این لایحه برای من امروز در حکم قانون اساسی است بخصوص فکر نمیکنم که در دیرین همان بازرسی بسیار محدود و کارمندان معدود سازمان دهنده‌ی قبل را که چندان‌آزاد موجب تسکین دردهای مردم شده بود (صحیح است) وجه اندازه موجب تحدید و ملاحظه مأمورین منجز شده بود از خاطر هیچکس فراموش شده باشد بنابراین با اینک چنین خاطره خوش من این مواد را پیش سرهم چند کلمه‌ای برای شما یادآوری میکنم آیا صحیح است مجلس انقلابی که طرفدار احقاق حق مردم هستند و بی‌وجه در این امر من مأمور دولت را از مردم جدا نمیکنم مأمور دولت در ظرف مدت چند ساعتی که پشت میز اداره نشسته یک مرجع است ولی از آنجا که بیرون رفت در یک بعد دیگر خود مرجع کننده میشود و جزء مردم است آنوقت که بگویند مردم از کار بعضی دستگاهها ناراضی هستند این مردم نمی‌فهمند؟ این مردم همان مأمور اداره آمار است که گوشه‌ی را بمبارد و ۲۸ دفعه نمره تلفن را میگیرد دو سیم تلفن خراب است زیرا در آنجا مردم ناراضی میشود گوشه‌ی را میگذارند مأمور شرکت تلفن فردا می‌آید به او مراجعه میکنند که رونوشت شناسنامه بگیرد ۲۸ مرتبه همین مأمور اداره آمار او را میفرستد و باز میگرداند این دفعه او مردم شده و بهمین ترتیب تمام چند صد هزار کارمندان دولت که از برکت دولت شما ۳۰٪ در این دست زبند شده‌اند و حقوق بگیر بگردن ملت اضافه میدهند اینها نیت فهمیده، با سواد، با تشخیص و خیلی حس هستند که چون خود میدانند که اگر بخواهند خوب بگردند خیلی سربع میشود کار کردوقتی پشت میز اداره رفت روز فردا شنیدند اعتراض شخصی را دیدند که عقده‌های حقارت گذشته را مأمور دیگر میخواهد در این بست کوچک خود بدهد او مردم بفرشند او ناراضی تر میشود پس بنا بر این ما

اینجا وقتی صحبت از ملت می‌کنم مأمور دولت و ملت همه را یکی میدانم جناب آقای پرتو شما در طول خدمت خودتان در وزارت دادگستری چند صدم مرتبه بخاطر دارید که وزیر یا معاونی گوشه‌ی تلفن را برداشته بود وزیر دادگستری تلفن میکند که بقاضی باز پرس دیوان کیفر بگوئید فلان مأمور را احضار نکنند به حیثیت ما بر میخورد به امکان پیشرفت کار صدمه میزند اینها تعصبات شخصی است که خود نمائی خود را در مقابل مملکت مقدم می‌شمرد (صحیح است) در اینجا با زرس شاهنشاهی کسی است که فقط شاهنشاه و ملت شاهنشاه را بیدر نظر بگیرد نه خواسته و تعصب و خودخواهی و خود نمائی وزیر را، آنوقت وزیر چگونه دنیا بیدر کار این سازمان تصویب نامصادر بکند؟ اگر هیئت وزرای شما نشستند و بلند شدند و گفتند که ما مأمورین سازمان شاهنشاهی بدون اطلاع قبلی وزیر مر بوطه حق مراجعه بکارمندان را نداریم بدون تصویب کننده، شمای تقدیم کننده این لایحه شرمسار مملکت و ملت و رهبر ملت نیستیم؟ (احسن) آیا از درجه نظر شما مطالبی در این مملکت هست که بشود عنوان کرد از نظر بازرسی شاهنشاه مملکت مکتم بماند؟ من چطور میتوانم قبول کنم که بعضی دستگاهها را شما استثناء بگذارید برای بازرسی شاهنشاهی. اما از طرف دیگر این مطلب را میگویم برای اینکه بدانید که در تنظیم این لایحه مطالعه نکردید و با سوادی که شما دارید اگر یک کمی انصاف بخرج میدارید بدان مطلب توجه میگردید آیا صحیح است یک سپوری از سرپوش ناراضی باشد بلافاصله بدون اینکه مقامات لازم‌الرعایه بکنند بر ارجع مر بوطه مراجعه بکنند هر روز همه افراد برای همه شکایات مزاحم و تراکم در دستگاه بازرسی شاهنشاهی باشند این یک ماده لازم بود اگر دستگاه مر بوطه شکایت رسیدگی نکرد سازمان بازرسی شاهنشاهی مراجعه شود (قراچورلو - شما که دستگاه را قبول ندارید آنوقت باید این اشکال پیش خواهد آمد) (خنده نمایندگان) چرا اگر رسیدگی بکنند قبول خواهیم داشت. جناب آقای پرتو قضاوت شما چرا ممنوع هستند از شرکت در احزاب؟ برای اینکه نخست وزیر شما میگویند هر روزی را در منطقه‌ای گماردم تا با اعمال قدرت نمایندگان مورد علاقه من را به انجمن شهر

بفرستد تا سر نوشت مردم را در دست بگیرد (پورباغی - جنین چیزی نگفتند شما اشتباه کردید) چرا؟ برای اینکه مرد سیاسی شاید تعصب سیاسی داشته باشد قاضی و بازرس و باز پرس خالی از این تعصب باید باشد (احسن) اگر شما میخواستید خدمت واقعی به ملت شاهنشاهی بکنید خدا شاهد است باید کسانی را در نظر میگردید که از هر نوع تعصبی بدور باشند که نه از اقلیت، نه از اکثریت کار این سازمان خیلی بالاتر از اینهاست و در سطح عالی، همیشگی، ابدی بقای مملکت است، نه شغل دولتها و احزاب و افراد روز گذر و زود گذر بنا بر این باید در این لایحه قید میشد که این مأمورین و بازرسان حق بستگی به هیچ دسته و حزب و صنف سیاسی را نداشته باشند (صحیح است) مطلب دیگر جناب آقای برتو بر میگردد به اینکه مطالعات لازم روی لایحه نشده فکر میکنم شرکت بسیار مورد تأیید شما که از هر جهت شرکتهای نافع و خدمتگزار به مملکت او از یک ناحتی و تجاوزی که بحق او شده دیگر بدتر از اینکه نیست چون یک کلمه سوء استفاده ای را گذاشته استفاده کند از او رشوه خواسته آن شرکت دیگر حق شکایت ندارد برای اینکه شما در سطر اولش نوشته اید که «بمنظور رسیدگی بشکایات مردم» پس بهتر نبود که میگذاشتید اشخاص حقیقی و با حقوقی؟ (دکتر مهدوی - مردم اعم است) مطلب دیگر، همه ما قبول داریم که در رژیم ما شاهنشاهی ایران رئیس قوای ثلاثه مملکت است؟ رئیس قوای سدا کانه مملکت است پادشاه مملکت رهبر ملت پرچمدار انقلاب ایران، کسی که نام ایران را در دنیا بلند کرده (صحیح است) این رهبر میخواهد وضع ملت و مردم خود را بداند دولت چکار دارد به این کار، ما چرا می آئیم مطالب را مسخ میکنیم؟ بازرس شاهنشاهی زنده است بداند که فلان نماینده شاهنشاهی فلان استاندار درست کار میکند یا نمیکند این بگوشه بروی کی بر میخورد که شما برای این کار مسئول در مقابل مجلس گذاشتید؟ شما برای مسئولیت در مقابل بهتر است در مواردی که باید توجه بکنید! مطلب دیگر جناب آقای پرتو آبا بنظر شما خرید یک تیر آهنی که ۲۵ ریال قیمت داشته

و ۲۷ ریال خریداند و دو ریال در کیلو سوء استفاده کرده اند آنگاه در دستگاه وسیع و عریض و طویل و بریز و ویش بولون شما مهمتر از ناراضی کردن ۱۰۰ هزار نفر جمعیت یک شهرستان است؟ مهمتر از سلب کردن اعتماد یک شهرستان از دستگاه دولتی خود؟ پس چرا در این لایحه بازرس شاهنشاهی در موقی که سوء استفاده مالی شده باشد حق برکناری مأمور را در آنگاه باز برای اینکه به آقای وزیر بر نخورد مأمور را بصورت آماده خدمت میماند که بعد وزیر بگوید که همانطوریکه دستور دادم برو بولت را بگیر من چون از غایت و بزرگواری و صبوری که شما سروران عزیزم نسبت به شنیدن مطالب ایراد میدارید هیچ صحیح نیست از آنچه که در کمال صراحت و صداقت میتوانم عرضشان برسانم کوتاهی کنم، خدای بزرگ را شاهد میگیرم که بعضی اوقات جرما، غرض و در زیاده و غیبتی من خیانتی از متصدیان سر میزند که بیج وجه مالی نبوده ولی برای ناراضی کردن مردم معتقدم که آن متصدی در ردیف خائنین باید اعلام بشود (صحیح است) میدانید چرا فرقی دارد آن مردی که بر علیه مملکت صحبت میکند بر علیه رژیم قلمه میکند، خدای نکرده بر علیه رهبر مملکت قیام میکنند آن را میگیرند و محاکمه اش میکنند و عنداللزوم طبق قوانین ما اعدامش هم میکنند برای اینکه بمملکت خیانت کرده اما در چنین موارد که تمام ملت خیانت این یک فرد را بحساب خود او میگذارد و اعمال او را مورد تأیید شاهنشاهی نمی دانند ولی اگر مأموری رفت مردم را ناراضی کرد و وزیر شاهم تأییدش کرد و تلویحاً هم دستش را طوری بهم مالید که مورد تأیید شاهنشاهی هستیم این خیانت را شما بزرگتر از آن خیانت اولی نمیدانید؟ (احسن) دوسه روز قبل تشریف نداشتید برای اینکه همکاران خودتان را بهتر بشناسید عرض میکنم یکی از دوستان اکثریتی من تشریف آوردند و یک نکته با کمال حسن نیت در اصلاح یک لایحه ای که با مردم مربوط بود عنوان کردند مسئول و وزیر مربوط به پشت تریبون آمد و در ۲۰ کلمه که صحبت کرد همدانش گفت برای اعمال حاکمیت برای اعمال حاکمیت (بفتح الف) خیال می کنم منظور شما اعمال حاکمیت (بکسر الف) بود روح حاکمیت طوری بعضی از مأمورین را بر میدارد که اشتباه می کنند اصولاً حاکمیت

مأموریت اسم کارمند دولت خدمتگزار ملت است آنکس که ملت این میر می نشیند باید بداند بنظر بزرگواری و عدالت شاهنشاهی روح حاکمیت مأمورین باید به همکاری مأمور با مردم تسلی شود قبول است در جایی که مطلبی باشد نسبت به موضوعی که مخالف دولت باشد البته حاکمیت اعمال خواهد شد با لطف و اخبار رادبوی شما که شما خودتان هم به کیفیت بحث مطالب از رادبوی اطلاع دارید و واقف هستید گفتند ملت جمع شدند در کنگره انقلاب اداری و در آخر جلسه تلویحاً بولت گفتند بخود شما زیاد اعتقاد نداریم بگذارید پادشاه شکایت مریدگی بکنند اکنون به این ترتیب و با این لایحه سندی ملت را تحریف کردید و نقض غرض شده است بقید، عجب عرض دیگری ندارم.

نایب رئیس - آقای شیخ الاسلامی بعنوان موافق اسم پیشنهاد، فرمائید.

شیخ الاسلامی - مطالبی که جناب آقای رامبد فرمودند نفسی کین بود (رامبد در کلیات صحبت می کردیم) شاید یکی یکی تر از آنچه که با مواد این لایحه ارتباط داشته باشد البته این بجای خودش مورد احترام است تنها یک قسمت از فرمایشاتش بنده اینطور تشخیص دادم در جهت تأیید همین لایحه ای است که دولت تقدیم کرده و تشکیل همین سازمان بازرسی شاهنشاهی است زیرا نگرانی ایشان بیشتر از برضای مردم از دستگاههای اداری بود و خیالی می کنم که شاید چنین سازمانی با توجه به توضیحاتی که خود ایشان فرمودند لاف فست زیادی از نگرانی مردم را توجه بسواستی که تشکیل چنین سازمانی در مملکت داشته بود نشان تأیید فرمودند و اشاره کردند رفع خواهد کرد هر چه که تشکیل این سازمان در جهت اجرای یکی از اصول غالب ایران است و آن تحولی که در کار ادارات با انقلاب دولت باید انجام بشود پیش بینی شده بنده معتقدم که تشکیل چنین دستگاهی بسیار مفید خواهد بود و برای دلیل بر شنیدن عرض میخواستم بطور اختصار به چنین سازمانی در گذشته تشکیل شده بود و علل موفقیتش اشاره کنم شاید در روشن شدن ذهن همکاران ارجحند بی اثر نباشد در جهت تسلیت حال سازمانی بنام بازرسی شاهنشاهی در این سازمان تشکیل شده خیال میکنم مورد تأیید همه باشد که سازمان نافع و مفیدی بود (صحیح است) و خدمات

زیادی کرد بنده خودم در تمام مدت تشکیل این سازمان افتخار خدمت در آنجا را داشتم البته اگر خدمتی بود شاید هم سهم کوچکی نصیب بنده باشد سایر همکاران و شخصیت هاییکه در این سازمان انجام وظیفه می کردند دارای کمال حسن نیت بودند و نحوه تشکیل سازمان طوری بود که نتیجه کار بسیار عالی و درخشان بود یکی از عوامل موفقیت این سازمان بعقیده بنده این بود که این سازمان مستقیماً بستگی با شخص شاهنشاهی داشت و نظارت عالی شاهنشاهی بر این سازمان باعث شده بود که موفقیت و پیشرفت کار رانحو بسیار خوبی تضمین می کرد خوشبختانه در این لایحه هم که برای تشکیل مجدد چنین سازمانی امر و مطرح هست همین نظارت عالی شاهنشاهی بر این دستگاه پیش بینی شده و این یکی از موجباتی است که باید مطمئن بود و باید امیدوار بود جناب آقای رامبد که این سازمان هم مثل گذشته این موفقیت را حتماً پیدا میکند در گذشته بنده باید اسم ببرم از شخصیتی مثل تیمسار سپید یزدان پناه که از شخصیت های خدمتگزار و صدیق این مملکت است (صحیح است) و بسیار با حسن نیت و با مدیریت صحیح این سازمان را اداره می کردند و افراد دیگری که بعضی از آنها الان در قید حیات نیستند و بعضی از آنها امروز هم در اجتماع ما بنحو دیگری خدمتگزارند سازمان بازرسی شاهنشاهی به اعتقاد بنده در گذشته یکی از عوامل موفقیتش هم این بود که نحوه مدیریتش درست بود و بنده امیدوارم با تجاربی که از گذشته هست در آینده هم بهمین ترتیب اداره خواهد شد و نتیجه خوب هم گرفته خواهد شد کادر سازمان و بودجهاش بسیار محدود بود از تحمل و لوکس و ریخت و پاش و خرجهای زائد مطلقاً در آن سازمان اثری نبود بکنوع حس اعتماد و انضباط در آن سازمان بود که یکی از عوامل مهم پیشرفت آن سازمان همین حس اعتماد بود که بنده امیدوارم در تمام سازمانهای اداری ما یک چنین حس اعتمادی بوجود بیاید برای اینکه ملاحظه فرمودید در غالب ادارات در سیستم اداری ما نامها و پرونده ها را در چند جا رسید میگیرند ضبط میکنند و منعکس میکنند و معبداً باز میبینیم که عاقبت پرونده ها گم میشود در صورتیکه در آن سازمان باور بفرمائید بدون اینکه مسأله رسیدن قبض در کار باشد همه چیز منظم سر جای خودش بود در آنجا دفتر حضور و غیاب وجود

نداشت اما باور بفرمائید حتی ۵ دقیقه کسی در آن سازمان ند زود میرفت نه دیر میآمد و اگر لازم بود برای انجام کاری خارج شود با همه اینکه هیچ کنترلی در کار نبود اما این انضباط بود که باید همه تا آخر وقت حتماً در آنجا حاضر باشند (دکتر اسفندیاری) - این تذکر بدولت است که یاد بگیرد) این در گذشته بود و این را تکرار میکنم و اضافه کردم که با توجه به این تجارب این امیدواری هست که در تشکیل این سازمان هم بهمین صورت از تجارب گذشته استفاده بشود طبیعی است که دولت در اجرای این لایحه و سایر لوایحی که مطرح است و از تصویب مجلس میگذرد حسن نیت دارد و در مقام اجرای قوانین و اجرای منویات شاهنشاه هست بنابر این هیچ دلیلی نمی بینم به اینکه قبل از اینکه اقدامی در این مورد شده باشد بدین باشیم و نسبت به تشکیل سازمان بازرسی شاهنشاهی امیدوار باشیم که نتیجه خوب و عالی گرفته بشود و البته از نظر کلی بنده فرمایشات جناب آقای رامبد را در این قسمت نمیتوانم تأیید نکنم که شاید قانون ایده آل و بی نقصی نباشد مثل همه قوانین خود بنده هم فکر میکنم که آن اندازه که کمال مطلوب باشد منظم نشده است ولی بهر حال قانون مفیدی است و اختیاراتیکه بازرسی کل کشور داشته به بازرسی شاهنشاهی تفویض شده برای رسیدگی به شکایات مردم راجع به اعضای این سازمان اشاره فرمودید جناب رامبد چون مربوط به قضات بود بنده عرض می کنم ، که قضاتی که در این سازمان انتخاب بشوند و انجام وظیفه کنند چون قاضی هستند طبعاً نمیتوانند عضو حزب باشند بنابر این تذکری که فرمودید و قبلاً هم در یکی دوازده نامه دیدم این نگرانی خیال نمی گنم مورد داشته باشد برای اینکه وقتی قاضی انتخاب شد آن قاضی با توجه به مقرراتی که موجود است و قوانینی که هست تا وقتی که آن شرایط وجود دارد نمیتواند عضو حزبی باشد (دکتر اسفندیاری) - همه قاضی نیستند) عرض کردم راجع به قضات این مطلب را فرمودند بنده خواستم عرض کنم ، در این مورد نگرانی وجود ندارد (فرهاد پور) - با حزبی بودن وزیر عدلیه این اصل شکسته شده است) راجع به اشخاص حقیقی و حقوقی و شکایات مردم بنده خیال می کنم ، همین ماده اول این نظر را تأمین بکند شکایت مردم عام است در گذشته هم همین مقررات

وجود داشته البته جناب آقای پرتو بایر اداتی که ایشان فرمودند باید جواب بدهند بنده وارد مطالبی که از این جهت شاید جواب لازم داشته باشد نمیشوم مطلبی که بنده خواستم عرض کنم مسئله این مستثنیاتی است که در قانون پیش بینی شده و آن موضوع شهرداریهاست و شهرداریهای انتخابی که بنده این فکر که شهرداری انتخابی باین دلیل که منتخب مردم است مورد احترام است و اصولاً در دستگاه منتخب مردم با بعمورد احترام باشد صد درصد موافقم ولی در این لایحه تنها شهرداری انتخابی نیست که مستثنی شده از شمول این قانون بلکه شهرداریها هم بطور کلی یعنی تمام کارمندان شهرداری در صورتیکه شهرداری انتخابی باشد از شمول این قانون مستثنی شده بنده فکر می کنم این درست نباشد از این جهت که دستگاههای شهرداری بهر حال اگر بدتر از سایر دستگاههای اداری ما نباشد بهتر نیستند و ممکن است مورد شکایت از طرف مردم قرار بگیرند چون بازرسی کل کشور با تغییر می کند این قانون خواهد داد دیگر صلاحیت نخواهد داشت که باین کار رسیدگی کند وقتی از شمول رسیدگی بازرسی شاهنشاهی هم مستثنی باشد طبعاً موردی برای رسیدگی بشکایات مردم، نخواهد بود و این نظر بنده صحیح نیست که ما تمام کارمندان شهرداریها را که بیچوجه منتخب مردم نیستند وقتی خود شهردار منتخب است از شمول این لایحه مستثنی بکنیم ولی خوشبختانه در یکی از مواد لایحه در آخر ماده پیش بینی شده است که تمام این دستگاهها را با اجازه شاهنشاه سازمان میتواند رسیدگی بکند که بنده فکر میکنم از این مورد استفاده خواهد شد و خیلی زود خواهد شد برای اینکه شکایت از شهرداریها زیاد خواهد بود و سازمان ناچار خواهد بود که اجازه بکنند این نظر عملاً ممکن است بر طرف بشود بنده عرض کرده چنین لایحه ای اگر هم ناقص باشد از طرح و تصویب سابق گذشته خوبی که داشته بسیار خوشوقتم و برای موفقیت این سازمان و اشخاص این سازمان که با آن شرایطی که عرض کرده و آن خصوصیات قطعاً انتخاب خواهند شد خدمتگزاران خوبی خواهند بود دلسوز و صمیمی برای خدمتگزاری مردم و رسیدگی به شکایات مردم و برای آنها موفقیت در خدمت آرزو میکنم و این نکته را هم خدمتتان عرض بکنم که در خود

این لایحه این سازمان بنام سازمان بازرسی شاهنشاهی اسم گذاشته در دوره گذشته همین اسم روی سازمان بود ولی بعد از یکی دو سال کلمه سازمان حذف شد و عنوان بازرسی شاهنشاهی بیاگراد البته در یکی از مواد لایحه هم ذکر شده است بازرسی شاهنشاهی ولی از نظر قانون اسم این قانون بازرسی شاهنشاهی خواهد بود ولی در سایر مواد بکلمه سازمان اضافه شده که اگر فرجه شد همین نام باشد باید در مواد اصلاح بشود خیلی متشکر م.

نایب رئیس - آقای دکتر المونی موافق هستید یا مخالف ؟

دکتر المونی - موافقم .

نایب رئیس - مخالف دیگری نیست که شما بعنوان موافق صحبت کنید .

دکتر المونی - اگر اجازه بفرمائید چند کلمه عرض

نایب رئیس - بفرمائید .

دکتر المونی - بنده فکر میکنم در تأیید تشکیل چنین سازمانی آنچه لازم است گفته بشود گفته نشده بهمین دلیل بفرمایند کسب اجازه کردم که چند کلمه ای بعرض برسانم که لاف این توفیق نصیب خود بنده بشود که بتوانم در باره تشکیل یک چنین سازمانی که بسیار بسیار در وضع اداری و وضع کشور ما مؤثر خواهد بود مطالبی عرض کرده باشم بنده فکر میکنم در اصل مطلب که با سازمانی بعنوان بازرسی شاهنشاهی وجود بیاید همه موافق باشیم فرمایشاتی هم که همکار عزیز بنده جناب آقای رامبد فرمودند در اصل مطلب و اصل فکر کاملاً موافق بودم برای اینکه تردید نیست تشکیل یک سازمانی بنام سازمان بازرسی شاهنشاهی این نتیجه را خواهد داشت که در وضع اداری و مملکت یک تحولی بوجود می آید امروز سازمانی مخالف مملکت فعالیت میکنند کار میکنند ولی فرمایش معتقد باشیم که سازمانی برای کنترل و نظارت و بازرسی وجود نداشته باشد آن گردش کار لازم است بوجود نیاید خدمتگزاران خوبی اگر همه دستگاهها توجه پیدا کردند که سازمانی بدان صورت وجود دارد سعی خواهند کرد کار خود را بهتر انجام بدهند بنده فکر میکنم اگر از کنگره نظارتی که در تهران تشکیل شد تنها فقط همین یک

نتیجه گرفته شده که يك سازمانی به این نام بوجود بیاید بسیار ارزنده و مفید است در مدتی که سازمان بازرسی شاهنشاهی در گذشته مشغول انجام وظیفه بود و با وجود اینکه قانون نداشت و جناب آقای شیخ الاسلامی هم بنده شاهد هستم یکی از خدمتگزاران صدیق آن دستگاه بودند در همان شرایط یکی از بهترین مراجع بود بنده در همان موقع هم افتخار داشتم در سمت ریاست بازرسی نخست وزیر کار میکردم گزارشهایی که این سازمان تهیه میکرد در کمال بی نظری و صداقت بود و دولت نظر خاص نداشت وقتی احساس میکرد در يك منطقه دور افتاده مملکت که ممکن بود مأمورین تخلف کنند سوء استفاده کنند دولت پیشقدم بود و مقدم بود که از این سوء استفاده ها و تخلفات جلوگیری کند و اینجا بهمین خود دولت در این راه پیشقدم شده دولت لایحه ای آورده است و میگوید برای رسیدگی بشکایات مردم يك چنین سازمانی ایجاد بشود و ریاست عالی این سازمان هم با شخص شخیص شاهنشاه است که ملجاء و امید تمام مردم این مملکت هستند سطح این لایحه بنظر من از دولت و احزاب خیلی بالاتر است یعنی يك سازمانی بوجود می آید که این سازمان بنظر من بکار همه مردم با کمال بی نظری رسیدگی می کند بنده با آقای رامبد هم عقیده هستم که باید افراد این سازمان وابسته به هیچ دستگاهی نباشد حتی اقلیت ، باید خارج از هرگونه تعصبی يك سازمانی بوجود بیاید و آن سازمانی است که تحت ریاست عالی شاهنشاه تشکیل خواهد شد و مأمورین آنقدر بی نظر باشند که هرگونه تخلفی را از هر شخصیت مملکتی دیدند این را بعرض شاهنشاه برسانند که واقعاً در راهی که پیش میرویم و میخواهیم دستگاههای اداری تصفیه بشود زودتر به نتیجه برسیم بنابر این بنده خواستم عرض کنم اگر اسم این لایحه امروز را بگذاریم (عدل آریامهر) باز کم گفته ایم برای اینکه دستگاهی بوجود می آید که هر مقامی هر شخصی چه شخص حقیقی و چه شخص حقوقی فرق نمی کند همانطور که آقای شیخ الاسلامی فرمودند کلمه مردم گنجانده شده و مردم از فردا احساس ملجائی کنند که اگر شکایتی داشتند میروند از آنجا میدهند مطرح می کنند این سازمان هم مأمور تعیین میکند که برود به شکایت رسیدگی کند اگر شکایت درست بود بر اساس اختیاراتی که در اینجا هست از کار برکنار میشوند دولت هم

این را بیشتر یاد کرد و به مجلس آورد فکرمی کنم با تصویب این لایحه ما یک قدمی برداشتم که در دستگاههای اداری اگر تخلف و سوء استفاده ای باشد جلوگیری شود. اما بنظر بنده این امر لازمست که در پیشگاه مقصد مجلس هم مقام مسئول داشته باشد این مقام نخست وزیر است در مقابل مجلس، بفرمائید چه مقامی غیر از نخست وزیر میتواند مسئولیت باین عظمت را قبول بکند طبعاً نخست وزیر مملکت است اگر من وکیل فردا یک سؤالی در باره سازمان بازرسی شاهنشاهی داشته باشم و مسأله ای طرح بکنم باید کسی باشد بیاید اینجا و به این سؤال و موضوع جواب بدهد. بودجه سازمان در مجلس تصویب میشود و یک چنین سازمانی باید در مقابل پارلمان مسئول باشد در لایحه این مطلب هم پیش بینی شده و بنده خیال میکنم که ضرورت دارد که یک چنین پیش بینی در لایحه باشد و این از نکات خوب لایحه است مورد دیگر هست در مورد مؤسساتی که از شمول و مقررات دولتی مستثنی هستند آنها با اجازه شخص شخص شاهنشاه کارشان مورد رسیدگی قرار میگیرد بنده خیال میکنم تمام مواردی که لازم بوده است با توجه بسوابقی که آقای شیخ الاسلامی بیان کردند در این لایحه پیش بینی شده که هیچ سازمان دولتی و مؤسسات حتی شهرداریها یا هرگونه سازمانی که با مقررات خاص اداره میشوند از شمول این قانون مستثنی نشده اند تمام سازمانها مشمول این لایحه خواهند بود بکارشان رسیدگی خواهد شد که اگر خدای ناکرده جایی گفته شود یا مطلع شوند بعنوان تخلف یا سوء استفاده یا فتوای الیم اداری یک سازمانی وجود داشته باشد فارغ از تمام جریانات سیاسی مملکت بروند به آنکار رسیدگی کنند این تصور میکنم در جهت بهبود وضع دستگاههای اداری بسیار مفید و ضروری باشد بنده این نکته را در تأیید فرمایشات جناب آقای شیخ الاسلامی عرض میکنم در تمام مدتیکه این سازمان مشغول انجام وظیفه بود بنده این را عرض کنم که مسئولیت این سازمان هم در آن زمان با تیمسار سپید بزدان پناه بود و لاجرم آن دسته سازمانهایی بود که باید عرض کنم چه مأمورین لشکری وجهه کشوری از بهترین و پاکترین افراد این مملکت انتخاب شده بودند عده شان بسیار قلیل و کم بود و رسیدگیهای آنها را چون از نظر وظیفه ای که در بازرسی داشتیم رسیدگی میکردیم واقعاً در کمال بی نظری و بی طرفی بود خیلی از تخلفات اداری

و کارهای خلافی که در دورترین نقاط مملکت در آن اید صورت میگرفت بوسیله همین سازمان بازرسی شاهنشاهی رسیدگی می شد و وقتی هم ماریسدگی میکردیم کاملاً درست بود و آن مأمورین متخلف سرعت برکنار میشدند امروز با توجه به آن سوابق با توجه به خواسته های مردم و کنگره انقلاب اداری دولت حزب ایران نوبن آمده یک چنین لایحه مهمی را بمجلس آورده و تقاضا میکند این لایحه را تصویب کنید تا یک چنین سازمانی بوجود بیاید سازمان و تشکیلات اداری را بازرسی کند اگر خلافی و سوء استفاده هائی هست به این سازمان اختیار داده بشود که برود مأمور را توقیف بکند اختیاراتی هست اختیار دیوان کیفری به مأمورین قضائی سازمان تفویض میکند که واقعاً جلوی هرگونه سوء استفاده ای گرفته شود این در جهت بهبود وضع اداری مملکت است نکته ای که میخواستم عرض کنم در باره این سازمان در یک دولتی مثل تجاوز یک وزیر که بحقوق مردم شده بود در صد دفاع از حقوق آن مردم برآمدم و از آن وزیر بهمین سازمان شکایت کردم اگر بدولت آن روز شکایت میکردم شاید آن دولت رسیدگی نمیکرد (یکی از نمایندگان - کدام دولت؟) دولت امینی ولی این سازمان مأمور فرستاد و در کمال بی نظری رفتند رسیدگی کردند و حقوق مردم را تأمین کردند و جواب تخلف آن وزیر را گرفتند ضرر این دستگاه چیست؟ خواهان تصفیه اداری در مملکت هستیم امروز در پناه غلظت آریامهر به هیچ مقامی در این مملکت اجازه سوء استفاده و تخلف داده نمیشود (صحیح است) بگذارید رسیدگی بشود اگر هر کس در هر مقامی تخلف کرد رسیدگی کنند باین روش هر سنی در هر حزبی و هر دسته ای اگر مأمور متخلفی باشد مأمور سوء استفاده جری پیدا شد تعقیب خواهد شد باین روش با تصویب این لایحه یک سازمان منزهی فارغ از همه جریانات سیاسی و اوضاع روز مملکت تحت ریاست عالی شاهنشاهی بوجود خواهد آمد این سازمان خواهد توانست در تصفیه دستگاه اداری نقش مؤثری داشته باشد و تأیید ما میسر خواهد شد که این سازمان بازرسی شاهنشاهی پیش از این موجود بود این بود عرض بنده (احسن).

نایب رئیس - نظر دیگری در کلیات اول لایحه نیست؟ (شهری نشد) آقای برتو بفرمائید.
برتو (معاون وزارت دادگستری) - با اجازه مقام ریاست بطوریکه نمایندگان محترم مستحضر هستند اجرای ص ۱۲ انقلاب شاه و مردم کمیته انقلاب اداری از مردم این کشور تشکیل شد و پس از بررسی های کافی و تعاضی افکار در قطعنامه خود ضمن توصیه هائی که بدولت کرد لزوم تشکیل یک دستگاهی که با قاطعیت کامل نظارت بر اعمال دولت داشته باشد توصیه شد بدولت و چون سازمان بازرسی شاهنشاهی در گذشته منشأ خدمت ارزنده و بسیار مؤثری بود اینطور مقرر شد که همان سازمان شاهنشاهی که قبلاً قوی تریش وجود نداشت با تشکیلات نوبنی تشکیل شود و یکی از خواسته های مردم در اجرای اصل دوازدهم انقلاب جمعه عمل بخود ببوشد براساس این توصیه دولت لایحه ای با کمال حسن نیت تهیه کرد و تقدیم قوه مقننه نمود که لایحه حضور نمایندگان محترم هست و ملاحظه میفرمائید در کمیته های مختلف بطور دقیق در سطر سطر این مواد بحث شد و در کلیات بحث شد و همچنین جناب آقای رامبد در کلیات صحت فرمودند مثل همیشه بیاناتشان شیرین بود و بنده خیلی سنده بردم ولی چون در مسائل خیلی کلیدی از کلیات این لایحه صحت فرمودند بنده فقط اکتفا می کنم جوابی میدهم بایرادات ایشان که مربوط باین لایحه هست و اگر برخلاف ایشان بنده از سخوری بی نصیب هستم و آن اثر را کلام بنده ندارد قبلاً معذرت می خواهم (عباس میرزائی - شما هم سخنورید) جناب رامبد ضمن ایرادی که باین لایحه گرفته اند یکی این بود و این طور توجیه فرمودند که طبقات کارمند دولت از تعریف مردم خارج است و اینطور استنطاق فرموده بودند که اگر یک کارمند دولتی از دستگاه دولتی مربوط بکار خودش شکایت داشت این از دایره تعریف مردم خارج است یعنی ندارد که شکایت بکند بنده صراحتاً عرض میکنم که اینطور نیست اگر یک کارمند دولت برای گرفتن سند خانه خودش به اداره ثبت مراجعه کرد اگر برای گرفتن انشعاب برق اداره برق مراجعه کرد اگر برای گرفتن تلفن به شرکت نقل مراجعه کرد و این ادعا را داشت که بکار او رسیدگی نمیکنند حق دارد در دایره تعریف مردم او هم باین ملجأ منسل شود و شکایت خودش را عنوان کند و این سازمان ملک است رسیدگی به کار او بکند ایراد دومی که

فرمودند این است که سازمانی که تشکیل می شود که بکار دولت رسیدگی کند بطور می شود خود این دستگاه مأمور تنظیم آئین نامه بشود بنده باید عرض برسانم ما از یک سنت پارلمانی تبعیت کردیم جناب آقای رامبد قانون استخدام کشوری که در این مجلس تصویب شد اجازه داد که هیئت دولت آئین نامه محاکمات اداریش را بنویسد یعنی آئین نامه تخلفات اداری مأمور دولت را خود مأمور دولت طبقه بندی بکنند برای او براساس ماده ۵۴ قانون استخدام کشوری که مجازات هائی تعیین شده و تخلفاتی پیش بینی کند بنا بر این این مطلب تازه ای نیست و اگر این سازمان مأمور بازرسی دولت هست معنایش این نیست که دولت قصد دارد مانعی در اجرای وظایف این سازمان ایجاد بکند فرمودید که این شأن سازمان شاهنشاهی نیست که بشکایت یک سپور از سر سپور رسیدگی بکند بنده باید عرض کنم در کشور دموکراسی در برخورداری از قانون هیچ اختلاف و امتیاز طبقاتی بین مردم نیست (صحیح است) قانون اساسی ما یکی از مترقی ترین قوانین دنیاست صراحت کامل دارد که کلیه افراد کشور و افراد ملت در مقابل قانون متساوی الحقوق هستند و این خواست شاهنشاه است که از درد یک سپور هم آگاه بشوند (احسن) این خواست شاهنشاه است بدانند برسر این سپور هم چه می آید و مأمورین عالی مقامی که از طرف شخص ایشان مأمور رسیدگی هستند بعضی ملوکانه برسانند که این سپور این درد را دارد این کارگر این مشکل دارد و همینطور که تا بحال نهایت عطف و عنایت را باین طبقه میذول فرموده اند این عنایات را خواهند داشت و منظور این است که اگر این سپور هم از بر سپور شکایتی داشت از آحاد این مردم تلقی بشود و بندد او زودتر از درد یک مدیر کل که از نعمات این کشور بیشتر متمتع است برسد (احسن) جناب رامبد فرمودند حق این بود بجای مردم بگذارند شخصیت حقیقی و حقوقی در اصطلاح حقوقی شخصیت حقیقی یک موجود حقیقی است و شخصیت حقوقی یک موجود فرضی است که از تمام اهلیت های قانونی یک شخصیت حقیقی باستثنای آن اهلیتی که شخصیت حقیقی بنا به اقتضای طبع بشری دارد از آن بهره مند بر خوردار است پس بیان شکایت که یکی از عوامل بشری بودن یک انسان است معجز است از اینکه یک شخصیت حقوقی کهما فرض کردیم دارای شخصیت حقیقی است و عبارتست از مز و صندلی و دیوار و درو بیکر این بشخصه نمیتواند در

مقام شکایت برآید پس تمام افعالی که يك بشر ممکن است انجام بدهد برای يك شخصیت حقوقی در شخص آن مدیر عامل که در مقابل این شخصیت حقوقی مسئول است متجلی است و این مدیر عامل باز از تعریف کلمه مردم خارج نیست او هم میتواند بعلت اینکه عهده دار و مسئول امور این شرکت هست شکایت بکند همانطور که شخصیت حقوقی بی هیچ وجه نمیتواند مرتکب جرم بشود همانطور که شخصیت حقوقی قابل مجازات نیست چرا برای اینکه مجازات مربوط به شخص حقیقی است اگر يك شخص حقوقی یعنی يك شرکتی جک بلا محل صادر کرد این اجازه قانونی را خود شما دادید که در اینجا مدیر عامل آن شخصیت حقوقی چه در موقع تصدی و چه بعد از تصدی مسئول اعمال شرکت باشد برای اینکه مدیر عامل این شخصیت حقوقی عهده دار بوده است بنابراین این مدیر هم از تعریف وسیع کلمه مردم خارج نمیتواند باشد فرمودید که چنانچه در دادگاه که نخست وزیر مقام مسئول باشد در مقابل مجلسین بنده فکر میکنم این نهایت احترامی است که قوه مجریه برای قوه مقننه قائل شده اگر يك روز توضیحی راجع به بازرسی شاهنشاهی خواستید که این حق مسلم قوه مقننه است چه مقامی ممکن بود بالاتر از شخص نخست وزیر این مسئولیت را قبول بکند این برای احترام بقوه مقننه است که در هر موقع نخست وزیر مملکت که رئیس دولت است بتواند جوابگو باشد در مقابل قوه مقننه اگر ما يك چنین مسئولیتی را در قانون پیش بینی نمی کردیم توضیحات خانمها و آقایان نمایندگان محترم خدای نکرده بلا جواب میماند و آیا این بی اعتنایی بقوه مقننه محسوب نمیشود؟ فرمودید که چرا اختیاراتیکه رئیس هیئت دارد در مورد استفاده از اختیارات دادستان دیوان کیفر و دادستان شهرستان تهران منحصر است به سوء استفاده مالی. محدودیت استفاده از این اختیارات برای اینست که اساس مدیریت متزلزل نشود چون بمحض ورود يك هیئت بازرسی در يك شهری رئیس آن قسمت بی جهت دست و پا بش نلرزد و بداند که این استفاده از اختیارات

دادستان دیوان کیفر و دادستان شهرستان که لا تعدو لاصحی است و ادماش وسیع است منحصر است به سوء استفاده مالی و باید که رئیس این هیئت دارای رتبه قضائی باشد و منحصر آرد مورد سوء استفاده مالی اعمال بشود برای اینکه سایر موارد همین وفوریش به کیفیت نیست که بلافاصله در محل این مأمور را از کارش برکنار کند این مانع این نیست که اگر هیئت بازرسی تشخیص داد که غیر از سوء استفاده مالی این مسئول دارم مرتکب تخلف دیگری شده به وزارت مربوطه فوراً اطلاع بدهد اگر این مأمور ابواب جمعی دارد بکنفران تعیین بکنند که این ابواب جمعی را تحویل بگیرد و مأمور به انداز این نباشد که چون این ابواب جمع را از من تحویل نگرفتند ضاکر صندوق باکسر انبار مربوط بمن نیست آن وزارتخانه هر بوطحق داشته باشد بلافاصله يك کسی را معرفی بکند و برود جای او و کارش را تحویل بگیرد و جواب نسبت به این کمیسیون و اطلاعیه بازرسی شاهنشاهی داده بشود ایراد دیگری شد راجع به اینکه چرا شهرداری که شهرداری انتخابی است از بازرسی معاف کردند اگر خود این شهردار انتخابی است این چه ارتباطی دارد به آن کارمند رسمی که در چنین شهرداری خدمت میکند که شهرداریش انتخابی است بعقیده بنده باید از دولت تجلیل و تشکر بشود که نهایت احترام را به مسئله انتخابی بودن گذاشته برای خواست مردم نهایت ارزش و اهمیت را قائل شده است مردم که شهردار را انتخاب میکنند اینطور خواستند که این شهردار مسئول این شهر باشد ولی او را بدون مسئولیت نگذاشته اند در مقابلش انجمن شهری هست که بکارهای اوریسیدگی میکند اگر يك مأموری در شهرداری خدمت کند که شهردار انتخابی است او مرتکب تخلف شده اولین سؤال که انجمن شهر از او میکند از این شهردار انتخابی است که چرا مراقب سوء رفتار کارمندان نشدی یا تغییرش بده یا تعقیبش بکن در این حد در اختیار انجمن شهر گذاشته شده که از طرف مردم انتخاب شده اند ولی اگر مطلبی بود به اهمیتی بالاتر از اهمیت رسیدگی از طرف انجمن شهر این در ماده ۱۱ پیش بینی شده که در مورد شهردار انتخابی هم که اجازه ملوکانه میشود وقتی او امری صادر کرد تعقیب میشود.

نایب رئیس - چون وقت تمام شده میخواستیم خواهش

کم نمایندگان محترم که اجازه فرمائید تا یک ساعت دیگر جلسه ادامه پیدا بکند تا این لایحه تصویب بشود.
نمایندگان - موافقیم.

نایب رئیس - خانمها و آقایانیکه موافقتند جلسه يك ساعت دیگر ادامه پیدا کند خواهش میکنم قیام فرمائید (اکثر برخاستند) تصویب شد.

رأید - بنده از ماده آئین نامه مربوط تحریف فرمایم میخواستم استفاده کنم.

نایب رئیس - فرمائید.
رأید - آقای معاون وزارت دادگستری برخلاف آنکه فرمودند سخنران نیستند بسیار سخنور میرزی هستند بدلیل اینکه تمام فرمایشاتشان را خیلی خوب فهمیدم و خوب گرفتم ولی متأسفانه برخلاف آنچه فرمودند بنده خوب صحبت میکنم خیلی متأسفم که درست فرمودند بدلیل اینکه عرایض

بدها درست توجه نکردند یعنی من نتوانستم طوری بیان کرده ام که ایشان فهمیده باشند بنده هیچ وقت عرض نکردم که سبب خراجق مراجع بنده دستگاه سازمان شاهنشاهی داشته باشد عرض کردم یامن با سپور باغیر آن بدستگاه مربوطه اگر مراجع کردیم و به شکایات ماریسیدگی نشد آن موقع به سازمان بازرسی شاهنشاهی مراجعه بشود این عرض بنده راجع به آن مطلب بود قسم دوم هم باز مأمور دولت راسعی داشتیم با طول کلام از مردم و دولت جدا نمانم عرض کنم مراجع کنند و مرجع را مردم تشکیل میدهند خود مأمور محترم دولت یعنی که مردم دولت در تمام امور مراجع بنده دستگاههای دولتی يك خدمت است و اما قسمت آخر يك نکته ای را اجازه فرمائید کنم از مأمور دولت دفاع کنم آنکسیکه درست است دست و پا بش نلرزد ولی شما يك نکته ای توجه دادید که وقتی در امور میروند دست و پای الخائن و خائف خواهد لرزید آن خیزر هم لازم است راجع به شهردار انتخابی و انتصابی هم از آن جهت که بی سبب تا به امروز چند صد بار فقط به گزارش يك شهردار انجمن را ابطال کردند بنابراین وقتی خود انجمن را بر اختیار مقامی وزیر دولت میگذارید عیبی ندارد که بمحض وزارت کشور هم اختیار قضاوتش را بشخص بایک دستگاه مملکت بگذارید این عرایض بنده بود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۵ - بمنظور رسیدگی بشکایات مردم از کارکنان وزارتخانهها و مؤسسات دولتی و سازمانهای انتفاعی و بازرگانی وابسته بدولت و سازمانهای انتظامی (شهربانی کل کشور و زاندارمیری کل کشور) و شهردارها در صورت انتصابی بودن شهردار و مؤسسات عام المنفعه و کلیه سازمانهای که تمام یا قسمتی از سرمایه آنها متعلق بدولت است یا دولت بنحوی از اناحاء بر آنها نظارت مینماید سازمانی بنام بازرسی شاهنشاهی تحت نظارت عالی شاهنشاهی تشکیل میشود.

نخست وزیر مسئول امور مربوط بسازمان بازرسی شاهنشاهی در مجلسین است.

تبصره - ارتش شاهنشاهی مشمول مقررات مربوط بخود خواهد بود.

نایب رئیس - در ماده اول نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهاد های رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میکنم در ماده اول اصلاح زیر بعمل آید.

ماده ۱۵ - ... سازمانی بنام سازمان بازرسی شاهنشاهی تحت نظارت عالی شاهنشاهی تشکیل میشود... الی آخر دکتر اسفندیاری

نایب رئیس - آقای دکتر اسفندیاری فرمائید.

دکتر اسفندیاری - چه در عنوان لایحه وجه در تمام مواردی که در اینجا ذکر شده این تشکیلات با اسم سازمان بازرسی شاهنشاهی اسم برده شده متأسفانه در آنجائیکه باید ذکر کنند یعنی نام او را باید ذکر بکنند آن سازمان حذف شده یعنی شده سازمانی بنام بازرسی شاهنشاهی یعنی در همه جا باید سازمان بازرسی شاهنشاهی گفته بشود و اصولاً باید سازمان بازرسی شاهنشاهی باشد بنده پیشنهاد کردم که در

همدا اضافه بشود و در اینجا هم بشود سازمانی بنام سازمان بازرسی شاهنشاهی تحت نظارت عالی شاهنشاهی تا آخر ماده .

نایب رئیس - آقای دکتر دادفر بفرمائید .

دکتر دادفر - بنده با توجه به توضیحاتی که همکار عزیزمان آقای شیخ الاسلامی فرمودند تصور میکنم که عنوان قانونی این لایحه بازرسی شاهنشاهی است چون تشکیل سازمان بازرسی شاهنشاهی که معنی ندارد سازمان بمعنی تشکیلات است بازرسی شاهنشاهی عنوان قانونی لایحه است البته باید به تشکیلاتی که این را اداره میکند ما میگوئیم سازمان بازرسی شاهنشاهی لذا سازمانی بنام بازرسی شاهنشاهی تشکیل میشود نه سازمانی بنام سازمان بازرسی شاهنشاهی و بنده تصور میکنم که اگر چنانچه این معنا مورد نظر آقایان باشد در گذشته هم طبق تجربه همه میگفتند بازرسی شاهنشاهی این کلمه زیادی سازمان را از مواد دیگر هم حذف کنیم چون یک جمله زانندی است و سطح این سازمان را با این میآورد برای اینکه ما میگوئیم سازمان بنا در وقت کشتیرانی سازمان آب و سازمان شاهنشاهی نباید هم ردیف این باشد بازرسی شاهنشاهی خیلی عالیتر و خیلی بلند پایه تر از نظر افکار عمومی است باید بگوئیم بازرسی شاهنشاهی منشا سازمان بازرسی شاهنشاهی برقرار است و ۲ و ۳... بدترینی که در لایحه ذکر شده بهتر ترتیب بنده با تذکر جنابعالی موافقم یا سازمان همه جا باشد یا باید از همه جا حذف بشود ولی بنده موافق حذف کلمه سازمان هستم حالا بپسند بنظر جناب آقای پرتو است اگر بنا باشد که کلمه سازمان باشد در تمام مواد باشد اگر حذف بشود از تمام مواد حذف بشود.

نایب رئیس - آقای پرتو بفرمائید .

پرتو (معاون وزارت دادگستری) - در کمیسیون استخدام که بنده افتخار داشتم در حضور آقای دکتر اسفندیاری باشم راجع به این مطلب بحث زیاد شد تقاضای ما این بود که اگر واقعا در ماهیت کار نظراتی هست بطوری که حتی تمام لایحه را منقلب کند ما قبول میکنیم چون این لایحه برای همین آمده بمجلس که دولت از نظرات آقایان نمایندگان استفاده کند ولی اگر تمام بحث مربوط به لفظ باشد این را اگر ممکن است صرف نظر بفرمائید که هر چه زودتر این سازمان کار خودش را شروع بکند و ادامه بدهد

راجع به اینکه بازرسی است یا سازمان است باید عرض کنم که این سازمان بازرسی شاهنشاهی است و در تمام موارد یعنی بحث از سازمان بازرسی شاهنشاهی است و اینکه جناب دکتر دادفر فرمودند تشکیل سازمان بازرسی شاهنشاهی یعنی تشکیلات تشکیلات این بعهده بنده یک استنباط صحیحی نیست در اینجا کلمه تشکیل فعل است اینجا استفاده فعل از آن شده یعنی تشکیل دادن سازمان بازرسی شاهنشاهی نه تشکیلات تشکیلات بازرسی شاهنشاهی که تصور شود واسه دنبال هم آمده یاد و فعل پیلوی هم آمده بنده فکر میکنم با مواد بعدی نظر جناب آقای دکتر اسفندیاری تأمین است همینطور که توضیح عرض کردم در کمیسیون استخدام ایشان قانع شدند و بنده تصور نمیکنم مجددا در مجلس عنوان بفرمایند معذرا اگر اصلاح عبارتی تلقی بفرمائید و این را کافی میدانید و لازم می‌دانید سازمانی بنام سازمان بازرسی شاهنشاهی باشد بنده عرض ندارم با توجه به اینکه در مواد بعدی همدا تاکید شده سازمان بازرسی شاهنشاهی.

نایب رئیس - آقای دکتر اسفندیاری، با توضیحاتی که

آقای پرتو دادند قانع شدید؟

دکتر اسفندیاری - بنده عقیده دارم که کلمه سازمان باید برداشته شود.

نایب رئیس - پس به پیشنهاد خودتان باقی هستند.

دکتر اسفندیاری - بله .

نایب رئیس - بنا بر این پیشنهاد آقای دکتر اسفندیاری رأی میگیریم خانها و آقایانیکه موافقت خواهند مبکم قیام فرمایند (عده کمی برخاستند) تصویب نشد، پیشنهاد بعدی قرائت میشود .

(شرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی پیشنهاد مینماید ماده ۱ قانون تشکیل سازمان شاهنشاهی بصورت زیر اصلاح شود .

ماده ۱ - بمنظور برتری و اظهار نظر در باره اجرای صحیح و کامل و بموقع برنامه‌های تولیدی و عمرانی و اجتماعی و تخفیف در تقوی و نحوه انجام وظایف مقرر و سحرز سلوگ و رفتار

کردن وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی و سازمانهای انتفاعی و بزرگی و استه بدولت و سازمانهای انتظامی (شهر بانی کیگور و زانند امری کل کشور) و شپرداری هائی که فاقد جنبه باشند و مؤسسات عام المنفعه و کلیه سازمانهاست که تمام نمیشود از سرمایه آنها متعلق بدولت است با دولت بنحوی که در آب نظارت مینماید سازمانی بنام بازرسی شاهنشاهی تحت نظارت عالی شاهنشاهی تشکیل میشود تحت وزیر مسئول امور مربوط بسازمان بازرسی شاهنشاهی در مجلسین است .

تصوه - ارتش شاهنشاهی مشمول مقررات بخود

خارج بود .

محمد فضائلی

نایب رئیس - آقای فضائلی بفرمائید

فضائلی - بنده تصور میکنم که همه خانها و قریب محترم در این مسئله همدستان هستیم که در این لایحه در این قانون از آن جهت که عنوان پرافتخار سازمان بازرسی شاهنشاهی را دارد بعلاوه در واقع یک زمینده است برای حری صحیح انقلاب اداری همه ما بدون هرگونه دیدهای مختلف حزبی علاقمند هستیم که این ماده و این قانون هر چه جامع‌تر و هر چه کلمتر تنظیم شود و بتصویب مجلس شورای ملی برسد ، بنده معتقد هستم که محدود کردن این

ماده نظر برای رسیدگی بشکایات یک کار اساسی نیست ، باید بسنجیم سازمانی که دارای چنین عنوانی هست بررسی میکند یا قدرتی کند که حتی الامکان عدم رضایت پیدا نشود و این همه باید پیدا شود . چکار باید کرد ؟ باید پیشگیری کرد باید یک راهی بر وجهی جرحی اجراء میشود یا نه مأمورین دولت در وقت ادراک کردن وسلوک و رفتار صحیح هستند در این مورد نظر بفرمائید و ضمنا اگر شکایتی رسید به آن ثابت هم رسیدگی کنند اگر تشکیل این سازمان فقط برای رسیدگی شکایات باشد بنظر بنده مأمورین را راهنمایی خواهیم کرد و مردم رفتار کنند که بفریبکاران باشد و کارشان اساسی است پس بشهر دار نگاه می‌کنند در شهرش چند نفر آدم محسوب میشود در خانه آنها یک رفتگرمی گذارده بموقع خدمت بکنند یا درائی از اشخاص مؤثر مالیات نمیکرد ، اینها را بشهری بدینجهت عمومی داشته باشد و یک رسیدگی کلی باشد

و بیند که برنامه‌ها خوب انجام میشود یا نه مأمورین تکالیف خودشان را خوب انجام میدهند نحوه سلوگان طوری هست که اعتماد عمومی را جلب بکنند ، اعم از اینکه شکایتی برسد یا نرسد ، بهمین جهت علاوه بر مقرراتی که در این ماده پیش بینی شده است اختیار رسیدگی کلی هم بنظر بنده باید بسازمان بازرسی شاهنشاهی داده شود .

نایب رئیس - آقای دکتر دادفر جنابعالی مخالفید بفرمائید .

دکتر دادفر - بنده نظر جناب آقای فضائلی را به ماده ۹

این قانون جلب می‌کنم ، ماده اول قانون شأن نزول و فلسفه خود قانون را ذکر نمی‌کنند ، اختیارات و اصل سازمان بازرسی شاهنشاهی در ماده ۹ ذکر شده است و آن هم عبارت از این است که کلیه اختیارات بازرسی کل کشور که بموجب قوانین سابق داشته از جمله اختیار استحضار بر اوضاع عمومی و غیر ذلک بود عبارتی بسیار مفصل تر از پیشنهاد جنابعالی است به سازمان بازرسی شاهنشاهی داده میشود بنا بر این نظر جنابعالی تأمین است و ماده یک حصر اختیار نیست ، تعریف شأن نزول قانون است اختیار سازمان بازرسی شاهنشاهی عینا اختیارات بازرسی کل کشور است و در اینجا هم تمام مطالبی را که جنابعالی الان در پیشنهادتان فرمودید تأمین است خواهیتم از این نظر جنابعالی روشن بشوید .

نایب رئیس - آقای فضائلی پیشنهادتان را پس میگیرید؟

فضائلی - در صورتیکه جناب آقای معاون وزارت دادگستری نظر آقای دکتر دادفر را تأیید میکنند که آن ماده شامل مواردی هست که بنده پیشنهاد کرده‌ام در آن صورت بنده پیشنهادم را پس میگیرم .

نایب رئیس - آقای پرتو بفرمائید .

پرتو (معاون وزارت دادگستری) - با اطلاع جناب آقای فضائلی نماینده محترم باید برسانم که هدف اصلی از تشکیل سازمان بازرسی شاهنشاهی منحصر از رسیدگی بشکایات مردم است از دستگاههای دولتی . اگر در یک شهری احتیاج باشد به تأسیس یک کارخانه ، این در اختیار وزارت اقتصاد و در حدود صلاحیت فنی وزارت اقتصاد است ، اگر در یک شهری احتیاج به بیمارستان باشد این با وزارت بهداشت است که باید جوابگو باشد و لزوم این امر را بدولت گزارش بدهد تا موجهات تشکیل این بیمارستان تأمین بشود ، منظور

بر این است که در مطالب فنی و عمرانی در چهارچوب مقررات بر نامه عمرانی چهارم و امکانات دولت در اجرای این خواسته رعایت شود تا اینکه بدون توجه باینکه امکانات دولت در این مورد چقدر است پیشنهادی بدهند که قابل اجرا نباشد بنده توضیحا عرض می کنم که بازرسی شاهنشاهی علت و جودیش فقط رسیدگی بشکایات مردم است از طرف کارموران دولت و دستگاه دولت.

نایب رئیس - آقای فضائی قانع شدید؟

فضائی - ایشان نظر آقای دکتر دادفر را تأیید نکردند و بمطالب بنده هم توجه نفرمودند.

نایب رئیس - بنابراین به پیشنهاد خودتان باقی هستید حالا یکبار دیگر پیشنهاد آقای فضائی قرائت میشود.

(پیشنهاد بشرح سابق قرائت شد)

نایب رئیس - رأی میگیریم به پیشنهاد آقای فضائی

خانمها و آقایانی که موافقت خواهش می کنند قیام بفرمایند (عده کمی برخاستند) تصویب نشد، در این صورت در ماده ۱ فقط يك پیشنهاد مانده و آن پیشنهاد حذف کلمه «مردم» است از سطر اول ماده يك، که بعد از کلمه شکایات کلمه مردم حذف شود، بنابراین پیشنهاد قرائت میشود.

(بشرح زیر قرائت شد)

مقام معظم ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید در سطر اول ماده ۱ قانون سازمان بازرسی شاهنشاهی بعد از کلمه شکایات کلمه «مردم» حذف شود.

نایب رئیس - آقای بر توجنا بعالی فرمایشی دارید؟

بر تو - بنده بعنوان نماینده دولت فقط میخواستم آقای فرهادپور يك توضیحی بدهند که با حذف کلمه مردم با بودن «مردم» چه ابهامی در عبارت هست که صلاح است حذف شود.

نایب رئیس - آئین نامه مجلس پیش بینی کرده است که پیشنهاد حذف توضیح ندارد بنابراین رأی میگیریم بماده اول با حذف کلمه مردم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد، حالا رأی میگیریم که کلمه مردم در لایحه باقی بماند، خانمها و آقایانیکه

موافقتند خواهش میکنم قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد، به ماده اول بطوری که در لایحه هست رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده دوم قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۲ - رئیس سازمان بازرسی شاهنشاهی با فرمان

همایونی تعیین میشود.

نایب رئیس - در ماده دوم نظری نیست؟ (اظهاری

نشد) پیشنهادی هم نرسیده بنابراین بماده دوم رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده سوم قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۳ - طرز اجرای بازرسی و تشکیلات و وظائف

قسمت های مختلف سازمان طبق آئین نامه ای تعیین خواهد شد که از طرف سازمان تنظیم و تصویب هیأت دولت برسد. در امور فنی و تخصصی سازمان از افراد متخصص و کارشناسان فنی استفاده خواهد نمود.

نایب رئیس - نسبت بماده ۳ نظری نیست؟ (اظهاری

نشد) پیشنهادت رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میکند تبصره زیر بماده ۳ اضافه شود.

تبصره - بازرسان سازمان بازرسی شاهنشاهی حق عضویت و شرکت در هیچ يك از احزاب و دستجات سیاسی را ندارند.

نایب رئیس - آقای دکتر اسفندیاری بفرمائید.

دکتر اسفندیاری - روشن است احتیاجی توضیح نیست

نایب رئیس - به پیشنهاد آقای دکتر اسفندیاری رأی

میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام بفرمایند (عده کمی برخاستند) تصویب نشد. پیشنهاد بعدی قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

مقام ریاست مجلس شورای ملی

پیشنهاد میشود ماده ۳ بدین ترتیب اصلاح شود.

ماده ۳ - طرز اجرای بازرسی و تشکیلات و وظائف

نظری مختلف سازمان طبق آئین نامه ای خواهد بود که از طرف سازمان تنظیم و تصویب کمیسیون مشترک دادگستری تعیین برسد... الی آخر.

نایب رئیس - آقای فضائی بفرمائید.

فضائی - البته توجه میفرمایند این يك سازمانی است

که بجز افراد کار عمال دولت را رسیدگی کند و این صحیح است که آئین نامه وظائف آنرا هیئت وزیران تصویب کند و این در خارج کمیسیون دادگستری مشترک مجلسین است بهر حال آنچه نظر میرسد پیشنهادهای ما تصویب نخواهد شد اما چشم این توضیح مختصر را بدهم.

نایب رئیس - آقای دکتر یزدان بناد بفرمائید

دکتر یزدان بناد - قطعاً جناب آقای فضائی توجه

بموردی که بموجب ماده ۲ رئیس سازمان بازرسی شاهنشاهی تعیین همایونی تعیین میشود و بموجب ماده ۱۳ آئین نامه

حرفی قانون از طرف سازمان میگردد بنابراین تهیه

کمیسیون آئین نامه که در حقیقت ریاست سازمان بازرسی

شاهنشاهی است (فضائی) - ریاست عالیله هیچوقت پیشنهاد

سیند (بنده) رئیس سازمان بازرسی شاهنشاهی را عرض

نموده که با فرمان همایونی تعیین میشود و بنحوی از انحاء

تعیینی دولت ندارد که توهم این برود دولت تهیه کنند

و تهیه کنند آئین نامه میباشد و با این ترتیب تصور میکنم

شرح آقای فضائی تأمین گردیده و احتیاجی به این

پیشنهاد نیست.

نایب رئیس - آقای فضائی قانع شدید؟

فضائی - خیر قانع نشدم.

نایب رئیس - بنابراین پیشنهاد آقای فضائی یکبار

دیگر قرائت میشود.

(بشرح سابق خوانده شد)

نایب رئیس - خانمها و آقایانیکه با این پیشنهاد

موافقتند خواهش میکنم قیام بفرمایند (عده کمی برخاستند) تصویب نشد، پیشنهاد دیگری در ماده سوم نیست بنابراین بماده سوم رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقتند خواهش میکنم قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده چهارم قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

ماده ۴ - سازمان بازرسی شاهنشاهی بعد از لازم

دارای بازرسانی خواهد بود که از بین مأموران کشوری یا لشکری یا قضائی اعم از شاغل یا بازنشسته انتخاب میشوند.

بازرسان مزبور ثابت و یا موقت خواهند بود. بازرسان ثابت کسانی هستند که بطور دائم در خدمت سازمان خواهند بود. بازرسان موقت مأمورین مؤسسات مذکور در ماده (۱) هستند که هر موقع سازمان لازم بداند میتواند برای بازرسی در موارد خاصی به آنها مأموریت بدهد.

تبصره - پرداخت هزینه سفر یا فوق العاده روزانه یا

پاداش به بازرسان و کارمندان اعم از شاغل یا بازنشسته بموجب آئین نامه ای خواهد بود که از طرف سازمان تنظیم و تصویب هیأت وزیران برسد.

نایب رئیس - نسبت بماده چهارم نظری نیست؟

(اظهاری نشد) پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

پیشنهاد مینماید تبصره ذیل بماده ۴ قانون تشکیل

بازرسی شاهنشاهی اضافه شود.

تبصره - بازرسان عضو بازرسی شاهنشاهی مادام که

به این خدمت اشتغال دارند نمیتوانند در هیچیک از احزاب عضویت داشته باشند.

با تقدیم احترامات - فرهادپور

نایب رئیس - این پیشنهاد یکبار مطرح شده و تصویب

نشده است.

فرهادپور - این غیر از آن است و محدود بمدت

است و در مورد ماده ایست که مورد دارد، اجازه بفرمائید بنده درباره آن توضیح بدهم.

نایب رئیس - بفرمائید

فرهاد بور - بنده تشکر میکنم که اجازه فرمودید برای روشن شدن ذهن نمایندگان محترم و توجه بیشتر عرایضم را بکنم، این پیشنهاد را بنده بیشتر از جهت استنباطی که از رویه و راه شخص رئیس دولت بنده آورده ام تقدیم کردم اگر توجه کرده باشید کنگره انقلاب اداری با شهادت اخلاقی از طرف نخست وزیر مملکت بعد از کنگره انقلاب حزب ایران نوین و صدور قطعنامه حزب ایران نوین تشکیل شد چرا؟ رئیس الوزاری مملکت نظر باک حزب را کافی برای اینکه جامع باشد و بیوشاند نظر تمام مردم مملکت را ندانست و حتی بقیمت مختصر رجحانی از طرف هم حزبیهای محترمشان اقدام بتشکیل کنگره انقلاب اداری کردند بدون رعایت اینکه به این حزب یا آن حزب بستگی داشته باشد بنابراین روش ایشان نشان داد که حد اعلا بی طرفی و بی نظری در اساس تشکیل این کنگره میبایست مورد توجه باشد آقایان باید این را قبول بفرمایند که یک عضو حزب متعصب از نظر دلبستگی که خوشبختانه آنچنان در حزب اکثریت برقرار است که شاید گاهی اوقات با بعضی مطالب بعضی دوستان موافق باشند ولی بر رعایت دیسپلین حزبی رأی نمیدهند این مأمور بازرسی اگر عضو حزب باشد با چنین دیسپلین علیه یک کارمند دیگری که خوشبختانه با رویه حزب ایران نوین عموم کارمندان برای اجرا مشاغل بالاتر عضویت آنرا قبول کرده اند چگونه میتواند آن را قبول کند و رسیدگی کند بنده این پیشنهاد را بر رعایت یک اصلی دادم که محدود بمدت باشد یعنی مادام که یک فردی افتخار خدمت در بازرسی شاهنشاهی را دارد در عضویت حزب باقی نباشد هر روز که خواست فعالیت سیاسی داشته باشد از این افتخار صرف نظر بکند و افتخار عضویت در حزب را بپذیرد باین ترتیب لایحه ای که تصویب بفرمائید بیش از آنچه که فکر میکنید مورد توجه مردم و مورد قبول مردم و موجب جلب اعتماد و ایمان مردم خواهد بود بنده تقاضای جلب عنایت دارم واقعا توجه بفرمائید که اگر این مسئله با اساس کار صدمه نمیزند و بلکه آثار مهمتری در اجتماع دارد جناب آقای خواجه نوری قیام بفرمایند که بقیه هم بدنبعت ایشان قیام بفرمایند که این پیشنهاد تصویب بشود (احسن)

نایب رئیس - پیشنهاد آقای فرهاد بور باینکه در بارشما به آن رد شد چون این بار محدود بمدت است برای گذاشته میشود و بنا بر این قرائت میشود.

(شرح سابق خوانده شد)

نایب رئیس - رأی میگیریم به پیشنهاد آقای فرهاد بور خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام بفرمایند (کمی برخاستند) تصویب نشد. در ماده چهارم پیشنهاد دیگری نرسیده بماده چهارم رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب نشد.

۵ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۵ - مؤسسات مذکور در ماده (۱) تقاضای سازمان بازرسی شاهنشاهی با توافق نظر کارمندان را که مورد احتیاج سازمان باشد مأمور خدمت در سازمان میکنند و در صورت عدم تکافو سازمان میتواند کارمندان مورد احتیاج را استخدام کند. دارندگان رتبه قضائی که در سازمان بخدمت اشرف دارند خدمت آنها از هر لحاظ جزء مدت خدمت قضائی محسوب میگردد.

نایب رئیس - در ماده ۵ نظری نیست؟ (آهردی نشد) پیشنهادی هم نرسیده بماده ۵ رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواهش میکنم قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۶ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۶ - سازمان میتواند برای انجام بازرسی عدا مذکور در ماده (۱) هیأتی برای بازرسی تشکیل دهد. هیأت های مزبور میتواند در موارد سوء استفاده مبنی در صورتیکه تغییر فوری کارمند اقتضاء داشته باشد در محل موقتاً از کار برکنار و علت برکناری را بدستگاه مربوط اعلام کند.

کارمندی که بطریق مزبور برکنار میشوند مادام که بدست سازمانی دیگری منصوب نشده اند آماده خدمت محسوب خواهند شد. رئیس هیأت و هر یک از اعضاء آن در

صورتیکه دارای رتبه قضائی باشد میتواند از اختیارات دادستان بیرون و دادستان دیوان کیفر در موضوع مورد رسیدگی بفرستد و ولی دستور بازداشت اشخاص بوسیله مقامات در اختیار صورت خواهد گرفت و به هیچ شکایتی رسیدگی بشود مگر اینکه هويت شاکی و انتساب شکایت بدو بوسائل قضائی برهان بازرسی شاهنشاهی محرز باشد.

نایب رئیس - در ماده ۶ نظری نیست؟ آقای دکتر سندی بفرمائید.

دکتر اسفندیاری - هم نظر دارم و هم پیشنهاد.

نایب رئیس - بفرمائید.

دکتر اسفندیاری - من بسیار متأسفم که در اکثر مواقع وقتی بخدمت دی از طرف اقلیت داده میشود باروی تعصبات

حزب حریف مورد قبول واقع نمیشود (قراچورلو) - پیشنهادات معنی همیشه تصویب شده است (عدای از نمایندگان -

هرگز بفرست) خیلی از لطف آقایان متشکرم شاید در وی

تصدیق دولت بر صورت پیشنهادات منطقی و مفید و هر چه که سزاوار بود بگذارد یک مقداری در لایحه صندوق

بمسئولان و یک مقداری در موقع طرح لایحه ساختمان محس از طرف اقلیت داده شد که توجه نفرمودید و مدتی بعد

شریفات قیام قبول کردید و من میترسم که این لایحه هم

برود بمجلس و بر گردد و بگویند که آنچه که شما میگفتید درست است (احمد فر از نمایندگان - این لایحه از سناری گشته

سازمان باید دولت خودش برگرداند و ظاهر اولت خودش

ببرد و لعنی به درد و حرفهای اقلیت را قبول بکنند من خیلی

متأسفم در این لایحه ای که بستگی بهم ندارد وزیر نظر مستقیم

شخصیت عهدی باید انجام شود مجلسی که باید ۲۱۷

حسبه داشته باشد و ۱۷۰ نفر باید حاضر باشند

۹۰ نفر بیشتر نیستند و از این ۹۸ نفر ۳۸ نفر غایب هستند

اسناد رسیدگی کند که سوء استفاده کرده است یا نه در این موارد دو صورت پیش میآید یا سوء استفاده این شخص محرز میشود و البته طبق قوانین موجود قابل تعقیب است و بخدمتش میرسد یا برائیس ثابت میشود و معلوم میشود که هیچ نوع سوء استفاده نکرده و کاری از او سر نزده است در کمیسیون استخدام یک موضوعی که مطرح شد این بود که جزو مأمورین آماده خدمت قرار میگیرد این مأمورین آماده خدمت را ناشما تمام حقوقشان را میدهند و بعد از ششماه از وزارتخانه خودشان خارج شدند در اختیار شورای عالی اداری قرار میگیرند وقتی در اختیار آن سازمان قرار گرفتند حقوقشان به نصف تقلیل پیدا میکند برای اینکه یک شخصی که سوء استفاده نکرده و برائت حاصل کرده و پارتی نداشته و جزو بدبوست جیبان بوده که برگردد سرکار خودش پیشنهاد بنده هم ممکن است قبول بشود یا نشود ولی من تذکر را حضور آقایان میدهم که در صورت مجلس باشد و پیشنهاد من این است که بدان صورت اصلاح بشود این جمله ایست که در ماده ۶ هست «کارمندانیکه بطریق مزبور برکنار میشوند مادام که بدست سازمانی دیگری منصوب نشده اند آماده خدمت محسوب میشوند» تا اینجا حرفی نیست پس از برائت تازمانی که بدست سازمانی دیگری منصوب نشده اند آماده خدمت محسوب خواهند شد این پیشنهاد از این لحاظ است که در قوانین فعلی موجود است و وقتیکه کارمندی را برکنار کردند و طبق کیفرخواستی که برای او صادر میشود عتیم تشخیص داده میشود حقوقی نخواهد داشت ولی از وقتیکه برائت حاصل کند تمام مدت حقوقش را میگیرد و ما برای اینکه این قسمت لایحه ای به بعضی از کارمندان نخورد پیشنهادی تقدیم کردیم که فوراً برکنار شود تا جزو گروه آماده خدمت باشد اما بعد از اینکه برائت حاصل کرد جزو گروه آماده خدمت باشد و بجای اینکه نصف حقوقش را بگیرد تمام حقوقش را بپردازند البته پیشنهادی عام است که لایحه ای میشود زیاد صحبت کرد اگر آقایان موافق نباشند مخصوصاً جناب پرتو که بنده با اطلاعات ایشان ایمان دارم موافق نباشند پیشنهادم را پس میگیرم ولی میخواستم توجه داشته باشند که یک کارمند که بدون جهت برکنار میشود آماده خدمت میماند بعد از غماز آماده خدمت همان حقوقش را میگیرد.

نایب رئیس - پیشنهاد آقای دکتر اسفندیاری مطرح است (چند نفر از نمایندگان - پس گرفتند). آقای دکتر اسفندیاری پیشنهادتان را پس گرفتند؟

دکتر اسفندیاری - آقای پرتو توضیح بدهند اگر دولت موافق است بد پیشنهاد من رأی بگیری و اگر موافق نیستند پس میگیرم.

نایب رئیس - آقای پرتو بفرمائید.

پرتو (معاون وزارت دادگستری) - بنده باید عرضتان برسانم که این پیش بینی که ما کردیم که در ظرف ۶ ماه آماده خدمت است این پیش بینی روی اصولی بوده که کار بازرسی شانشاهی نتایج مثبت بمانفی اصلا به ۶ ماه نخواهد کشید اگر یک چنین اتفاقی افتاد راه برای این شخص باز است به شورای عالی اداری که مرجع رسیدگی بشکایات است شکایت کند و اگر بناحق یک رفتاری با او شده در شورای عالی اداری که بموجب قانون استخدام کشوری حق رسیدگی باین شکایات را دارد رسیدگی میکند اگر واقعاً حق او تضییع شده باشد همیشه این در پروش باز است که بکارش رسیدگی کند و به نحوی حکمی برای او صادر شود بنده لزومی برای قبول پیشنهاد ایشان و لواشکه شاید هم مفید باشد نمی بینم و ممکن است له و علیه آن خیلی صحبت بشود که در این فرصت کوتاه میسر نیست.

نایب رئیس - پیشنهاد آقای دکتر اسفندیاری قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ریاست محترم مجلس شورای ملی

پیشنهاد میکنم ماده ۶ بصورت زیر اصلاح شود:

ماده ۶ ... علت برکناری را بدستگاه مربوط اعلام کند. کارمندانیکه بطریق مزبور برکنار میشوند آماده خدمت محسوب و پس از برائت نازمانیکه بدست سازمانی دیگری منصوب نشده اند مستحق دریافت تمام حقوق گروه و پایه استحقاقی خواهند بود. رئیس هیأت و هر یک از اعضاء آن ... الی آخر. دکتر اسفندیاری

نایب رئیس - آقای دکتر اسفندیاری نظرتان چیست؟
دکتر اسفندیاری - بنده با توضیحاتی که جناب آقای پرتو دادند که اگر کارمندی شکایت داشته باشد به شورایی اداری میروند پیشنهاد را پس میگیرم.

نایب رئیس - بنا بر این چون در ماده ۹ پیشنهاد دیگر نرسیده باین ماده رأی میگیریم خانمها و آقایانیکه موافقت خواست میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده هفتم قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۷ - سازمان میتواند بپریک از مأموران دولت نمایندگی بازرسی بدهد و در اینصورت نمایندگان مزبور طبق تعلیمات سازمان انجام وظیفه خواهند کرد.

نایب رئیس - در ماده ۷ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادی هم نرسید رأی میگیریم بماده ۷ خانمها و آقایانیکه موافقت خواست میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۸ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۸ - کلیه دستگاههای مذکور در ماده (۱) مکلف اند سوابق و مدارک و اطلاعات مورد احتیاج را در اختیار سازمان گذارده و تسهیلات لازم را برای اجرای وظایف مذکور در این قانون فراهم سازند. در صورتیکه سوابق و مدارک و اطلاعات مورد لزوم مربوط به امور محرمانه باشد که دستگاه مربوطه ابراز آنرا منافی مصالح سیاسی کشور و یا نظم عمومی تشخیص دهد طبق نظر هیأت دولت عمل خواهد نمود.

نایب رئیس - در ماده ۸ نظری نیست؟ آقای پرتو مخبر فرماید بفرمائید.

پرتو مخبر فرماید - اینجا چون موضوع مربوط بقسمتی از اطلاعات و وظایف و حتی اسم برده شده اطلاعاتیکه منافی مصالح سیاسی کشور و یا نظم عمومی تشخیص داده شود این يك ماده خاص است بنده پیشنهاد میکنم که بعد از کلمه سازمان یعنی «مورد احتیاج را در اختیار سازمان گذارده و ...» کلمه مذکور اضافه شود چون این ممکن است

سازمانهای دیگر اشتباه شود اگر موافق هستید پیشنهادی در این زمینه تقدیم کنم.

نایب رئیس - آقای پرتو بفرمائید.

پرتو (معاون وزارت دادگستری) - در هر جا که کلمه سازمان بمعنای اعم و مطلق کلمه آمده منظور بازرسی شانشاهی است برای اینکه در ماده يك گفته شده است سازمانی بنام بازرسی شانشاهی تحت نظارت عالی شانشاه تشکیل میشود و در تمام موارد که قید سازمان مقرر میشود همان سازمان بازرسی شانشاهی است و در اینجا تغییر دیگری نمیشود کرد.

نایب رئیس - با این توضیح قانع شدید؟

پرتو مخبر فرماید - بله قانع شدم و پیشنهاد را پس میگیرم.

نایب رئیس - در این صورت رأی میگیریم بماده ۸ جناب آقایانیکه موافقت خواست میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۹ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۹ - پس از تشکیل سازمان بازرسی شانشاهی در هر یک بازرسی کشور تحت عنوان اداره کل بازرسی وزارت دادگستری برای رسیدگی به امور قضائی و اداری وزارت دادگستری طبق قوانین مربوط بخود انجام وظیفه خواهد بود و سایر وظایف اداره کل بازرسی کشور که بموجب قوانین مقرر گردیده بعهده سازمان بازرسی شانشاهی محول میگردد. دارندگان رتبه قضائی که در اداره کل بازرسی وزارت دادگستری اشتغال دارند خدمت آنها از هر لحاظ جزء خدمت قضائی محسوب خواهد شد.

نایب رئیس - نسبت بماده ۹ نظری نیست؟ آقای شیخ الاسلامی بفرمائید.

شیخ الاسلامی - در سطر دوم «برای رسیدگی به امور قضائی و اداری» فکر میکنم بازرسی است نه رسیدگی به مصالح عبارتی است.

دکتر اسفندیاری - بازرسی غیر از رسیدگی است شیخ الاسلامی

نایب رئیس - پیشنهاد رسیده قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی

پیشنهاد میکنم که سطر اول ماده ۹ شرح زیر اصلاح گردد

ماده ۹ - از تاریخ تصویب این قانون اداره کل بازرسی کشور ... الی آخر. دکتر دادفر

نایب رئیس - آقای دکتر دادفر بفرمائید.

دکتر دادفر - بنده تصور میکنم که مراد از جمله پس از تشکیل سازمان بازرسی شانشاهی همان تاریخ تصویب این قانون بوده چون اجرای قانون را معلق به امر مجهول که نمیشود کرد منظور پس از تشکیل سازمان بازرسی شانشاهی یعنی

اینکه سازمان تشکیل شود بود جانش معلوم شود پس از تشکیل کی تشخیص میدهد که سازمان بازرسی شانشاهی تشکیل شده و این اختیارات از بازرسی کل منتقل و به این سازمان

محول شود و بازرسی کل کشور بوظایف خودش بپردازد و لذا بعد از تصویب سازمان بازرسی شانشاهی قانون تشکیل شده است نهایتاً اداره و تشکیلات میماند برای اجرای قانون

و لذا من تصور میکنم که عبارت پس از تشکیل سازمان بازرسی شانشاهی بنظر آقایان همان پس از تصویب این قانون بوده است اگر مراد این بوده است بنده پیشنهاد را پس میگیرم و

اگر این نبوده است بنظر من عملاً اجرای قانون را معلق بیک تاریخ نامعلوم و نامشخص کردن صحیح نیست.

نایب رئیس - آقای پرتو بفرمائید.

پرتو (معاون وزارت دادگستری) - اگر بخواهیم منظور جناب آقای دکتر دادفر را تأمین کنیم و بتوسیم از تاریخ تصویب قانون پس تصویب این قانون و تشکیل سازمان بازرسی شانشاهی يك خلاء ایجاد میشود که در این مدت تکلیف بازرسی کل کشور که الان موجودیت دارد قانونی است معلوم نیست بنا بر این برای اینکه این سازمان بتواند تشکیل شود

بموامل انسانی احتیاج دارد که از سازمانهای مختلف تأمین کند بودجه ای میخواهد که باید فراهم شود آئین نامه ای میخواهد که باید تصویب برسد و اما ایرادی که گرفتند که در لایحه نوشته شده پس از تشکیل بازرسی شانشاهی بازرسی کل کشور منحل میشود و دیگر بکار خودش ادامه نمیدهد مرجع این تشخیص

کجاست؟ مسلم است برای تشکیل سازمان بازرسی شانشاهی فرمان

عما یونی صادر میشود تاریخ صدور فرمان تاریخ تشکیل سازمان بازرسی شاهنشاهی است.

نایب رئیس - آقای دکتر دادفر قانع شدید؟ (دکتر دادفر - بله پیشنهاد را پس گرفتم) پیشنهاد دیگری در ماده ۹ نیست رأی میگیریم. بماده ۹ خواهش میکنم خانمها و آقایانیکه موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۱۰ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۰ - امور استخدامی و مالی سازمان بازرسی شاهنشاهی طبق آئیننامه‌ای خواهد بود که از طرف سازمان پیشنهاد و تصویب هیأت دولت خواهد رسید.

نایب رئیس - نظری نسبت بماده ۱۰ نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادی نرسیده خواهش میکنم خانمها و آقایانیکه باین ماده موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۱ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۱ - بودجه سازمان بازرسی شاهنشاهی هر سال بطور جداگانه ضمن بودجه کل کشور منظور خواهد شد.

نایب رئیس - در ماده ۱۱ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادی نرسیده خواهش میکنم خانمها و آقایانیکه با ماده ۱۱ موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۲ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۲ - کلید دستگاهائیکه طبق قوانین و اسانامه‌ها و مقررات خاص خود استثنا از شمول قوانین مربوط بدولت مستثنی شده‌اند و شمول قانون بر آنها مستلزم تصریح قانونی است و همچنین شپردارها در صورت انتخابی بودن شپردار وقتی شمول مقررات این قانون خواهند بود که در مورد هر یک اجازه ملوکانه کسب گردد.

نایب رئیس - در ماده ۱۲ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادی نرسیده خواهش میکنم خانمها و آقایانیکه

با این ماده موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده ۱۳ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۳ - آئیننامه‌های اجرائی این قانون از طرف سازمان تنظیم و تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

نایب رئیس - در ماده ۱۳ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادی نرسیده خواهش میکنم خانمها و آقایانیکه باین ماده موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد. ماده ۱۴ قرائت میشود.

(شرح زیر خوانده شد)

ماده ۱۴ - قوانینی که با مقررات مذکور در این قانون مغایرت دارد در قسمتی که مغایر است بلا اثر است.

نایب رئیس - در ماده ۱۴ نظری نیست؟ (اظهاری نشد) پیشنهادی نرسیده خواهش میکنم خانمها و آقایانیکه باین ماده موافقت قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد. کلیات آخر لایحه مطرح است آقای فرهادپور بفرمائید.

فرهادپور - وقت گذشته و همکاران محترم خسته چند نفر از نمایندگان - خسته نشده‌ایم) بنده سعی میکنم

عرض را خیلی مختصر و کوتاه کنم دو مطلب داشتم مطلب اول این است که در نهایت تأسف از عدم توجه بدی پیشنهادهای اصلاحی ماکه همگی در جهت قوت و تکمیل این لایحه بود بالاخره این لایحه به تصویب رسید و چون بخودی خود برای مریه مظلوم همین هم که تصویب شده پناهگاهی است از پشت این تریبون به ملت ایران تصویب چنین لایحه‌ای را تبریک میگویم (احسن) مسئله دوم که خواستم عرض کنم بنده در بیانات قبلی بدیسیلین اعضای فراکسیون اکثریت اشاره کرده و آقایان خیلی از این بابت احساس غرور فرمودند ولی بدیسیلین آنها این نیست که هر وقت آقای خواجه نوری بلند شد من بلند شوند بدیسیلین این است که فراکسیون ۱۸۰ نفری وقتی قانون به این عظمت مطرح است تابلورا نگاه کنید در این مجلس به ادامه جلسه ولی اکثریت در این جلسه معلق به درجه مانما بندگان اقلیت است (چند نفر از نمایندگان - اینطور بیا

نماینده از ۱۸۰ نفر نمایندگان اکثریت نهایت بگوئید ۷۰ نفره (مهندس صائمی - از فراکسیون شما در جلسه ده نفره‌اند) بی‌رحال بنده خواستم این تذکر را بدهم تا در موارد دیگر بدیسیلین موجب این باشد که در جلسه حاضر شوند و وقتی انقدر اکثریت بودن به آقایان داده شده است وظایفی را که در این رشته بعهده آقایان هست بیشتر رعایت بکنند (احسن).

نایب رئیس - نظرد دیگری در کلیات آخر لایحه نیست؟ (اظهاری نشد) بنا بر این رأی می‌گیریم به مجموع مواد و تصورها و کلیات آخر لایحه خانمها و آقایانی که موافقت خواهش میکنم قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد. لایحه دولت ابلاغ میشود.

نایب رئیس - آقای پرتو بفرمائید.

پرتو (معاون وزارت دادگستری) - بنده از طرف دولت از سر و حوصله‌ای که کلیه نمایندگان در تصویب این لایحه بکار بردند کمال تشکر را مینمایم و این اطمینان را میدهم که این سازمان بتواند وظائف قانونی خود را آنطور که نظر کلیه نمایندگان هست انجام دهد.

۸- تقدیم يك فقره لایحه بوسیله آقای

معاون وزارت دادگستری

پرتو - با اجازه مقام ریاست از طرف دولت به بنده مهوریت داده شده است که در اجرای قانون نحوه خرید ماشین آتک وسایل لوازم برای برنامه عمرانی چهارم شرایط اعتباری

قراردادی را که بین دولت شاهنشاهی و اتحادیه کل ماشین‌های اکسپورت شوروی تهیه شده تقدیم میکنم تا به تصویب کمیسیون دارائی مجلس شورای ملی برسد.

نایب رئیس - به کمیسیون‌های مربوط ارجاع می‌شود.

۹- قرائت دستور تعیین موقع جلسه بعد - ختم جلسه

نایب رئیس - دستور جلسه آینده قرائت میشود:

(شرح زیر خوانده شد)

دستور جلسه ۶۲

روز پنجشنبه دوم خرداد ماه ۱۳۴۷

۱ - گزارش شور دوم اجازه خرید ۴۹ درصد سهام شرکت واحد اتوبوسرانی تهران وجوده. شماره چاپ ۳۵۸.
۲ - نظر کمیسیون بودجه در پاسخ استعلام وزارت دارائی در مورد اینکه تغییرات در بودجه دانشگاهها مستلزم رعایت تبصره ۲ قانون بودجه سال ۱۳۴۷ نبوده و از اختیارات هیئت امنا می‌باشد. شماره چاپ ۳۵۹

نایب رئیس - به اضافه بقیه لوابی که در دستور جلسه امروز بود و وقت نرسید که مطرح بشود. با اجازه خانمها و آقایان جلسه امروز را ختم میکنم جلسه آینده ساعت ۹ صبح روز پنجشنبه خواهد بود.

(ساعت دو بعد از ظهر جلسه ختم شد)

نایب رئیس مجلس شورای ملی - دکتر حسین خطیبی